

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: Jože Košnjek

LETO XXXVI

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Stoletje združnega hranilništva na Slovenskem

Močna opora kmetu

21. januarja 1883 so slovenski rodoljubi v Celju ustanovili Zvezo slovenskih posojilnic, prvo predhodnico današnje Zveze hranilno-kreditnih služb. V vsej stoletni zgodovini so bile slovenske posojilnice in hranilnice močna kmetova opora, do socialistične preobrazbe tudi ena izmed branikov slovenstva. Današnje hranilno-kreditne službe so podaljšana kmetova roka; kmet odobrava kmetu posojilo.

Ljubljana — V Sloveniji je danes 62 hranilno-kreditnih služb. Organizirane so pri vseh kmetijskih združenjih in organizacijah; od 41 temeljnih organizacij v gozdarstvu le pet tisoč varčevalcev — 85 odstotkov jih je kmetov, ostalo so zaposleni v gozdarstvu in področjih in podeželju — ima za 4,1 milijarde hranilnih vlog. To je realno štirikrat več kot pred desetimi leti.

Hranilno-kreditnih služb ne gre enačiti z bankami, ki med drugim kreditirajo tudi osebno potrošnjo. Službe ves zbrani denar zopet vračajo v kmetijstvo in gozdarstvo. Polovico vlog uporabljajo zadruga za nabavo reprodukcijskega materiala ter za plačilo kmetijskih prihodkov, enak delež namenjajo za posojila kmetom. Desetina denarja ostane za rezerve, čeprav kmečke banke z likvidnostjo nimajo težav.

Posojila odobravajo kmetom kreditni odbori, v katerih je prek tisoč kmetov. Zdržni denar je namreč kmetov in služba je le podaljšek kmetove roke. Štiri petine posojil gre za naložbe v živinorejo, ostalo za poljedelstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, kmečki turizem... Med najemniki niso le posamezni kmetje, temveč vedno bolj tudi strojne, pašne, hmeljarske, vinogradniške in hlevske skupnosti.

Tudi po zaslugi »kmečkih bank« so kmetje v desetletju med popisoma zgradili ali obnovili 10800 hlevov, postavili 16 tisoč silosov, zgradili 17 skupnih hlevov za molznice, samo v strojnih skupnostih kupili tisoč kombajnov za spravilo silazne koruze. Ob tem pa so malo vlagali v stanovanjske hiše, ker službe, razen redkih izjem (med njimi je tudi škofjeloška zadruga),

za tovrstne naložbe ne odobravajo posojil. Primerjave, da ima živina ponekod boljše bivalne prostore kot kmetje, ne moremo vzeti dobesedno. Dovolj jasno pa pove, da čaka tu kmetijce še pomembna naloga. Pred sedmimi leti je v republiki spodletel poskus, da bi kmetje od vsakega litra mleka, kilograma goveje živine, pšenice, krompirja prispevali del denarja v stanovanjski sklad. Kmečka solidarnost, sicer lepa vrlina podeželja, je takrat, žal, odpovedala.

Zdržni hranilništvo je v stoletni zgodovini prehodilo trnovo pot in preživljalo številne krize. Zdaj jih verjetno čaka nova preizkušnja, saj se drastično spreminjajo kreditni pogoji. Ti so bili v minulem desetletju ugodni: tridstotna obrestna mera in doba vračanja od deset do 15 let. Zdaj se obeta celo petkrat ali šestkrat višja obrestna mera. To bi bil za kmetijstvo nespodbuden ukrep, saj se ne vklaplja v prizadevanja za 85-odstotno samooskrbo s hrano. Prvi znaki krize se že kažejo. Lani so naložbe v primerjavi s prejšnjimi leti upadle za dve petini, kmetje pa v skrbi pred višjimi obrestnimi merami pospešeno vračajo dolgeve.

C. Zaplotnik

Komunalci pometajo namesto da bi kidali sneg — Zima se je letos krepko pošalila, saj zaman čakamo, da bi nasula snega in ponudila otrokom zimsko veselje, komunalcem pa povzročila običajne zimske skrbi. Pred dnevi smo na Bledu namesto kupov snega lahko posneli kupe zadnjega jesenskega listja. Komunalci so te dni ponekod namesto lopat vzeli v roke metle. V Radovljici so pometli Gorenjsko cesto in okolico avtobusne postaje, toda nekateri so jih pokarali, češ, da zapravljajo denar. Čistočo okolja imajo torej le na jeziku. Toda radovljiški komunalci so vztrajni, pred dnevi so očistili tudi pobočje pod radovljiško graščino, od koder so odpeljali kar pet s smetmi do vrha naloženih tovornjakov. Vztrajnost se jim je obrestovala, saj je očiščenje pobočja preprečilo še zadnje dvomljivce, da je prijetneje živeti v čistem okolju. Radovljske komunalce dajemo za zgled kranjskim, ki kot kaže čakajo na sneg, da bo pokril nesnago na ulicah kranjskega mesta. — M. Volčjak — Foto: F. Perdan

V SREDISCU POZORNOSTI

Osnova za dogovarjanje

Nejasnosti okoli novega deviznega zakona so se konec preteklega tedna nekoliko razjasnile. V interesni skupnosti Jugoslavije so sprejeli enotna merila za določanje deleža deviz, ki bo po poravnavi skupnih obveznosti ostal organizacijam združenega dela. Gospodarstveniki ocenjujejo, da ne prinašajo kakih izjemnih novosti in pomenijo bolj priporočilo za obnašanje, saj ostanejo v veljavi vsi republiški in zvezni odloki, ki urejajo razpolaganje z devizami. Tako je sedaj že jasno, da bodo organizacije združenega dela prispevale za potrebe federacije 5 odstotkov deviznega priliva, 3 odstotke za devizne rezerve Narodne banke Jugoslavije in 17 odstotkov za uvoz nafte. Vendar pa bo do 1. aprila veljal dosedanj režim razpolaganja z devizami.

Tako bi združenemu delu dali dovolj časa, da se s samoupravnimi sporazumi dogovori za uporabo deviz. Nekatere prednostne panoge bi imele najvišji možni delež razpolaganja z ustvarjenimi devizami, ki znaša 75 odstotkov. Sicer pa bodo morale organizacije združenega dela, ki jim bodo ostale, ko se bodo dogovorile o razpolaganju v panogi, najprej poravnati zapadle devizne obveznosti do tujine, druga nujna obveznost je uvoz reprovizualnega in surovin, ki ga potrebuje za izvozno proizvodnjo, tretja je nakup drugega reprodukcijskega materiala, četrta preskrba trga.

Tiste organizacije združenega dela, ki več uvažajo kot izvažajo, oziroma takoimenovani pasivci, bodo morale manjkajoče devize kupiti na deviznem trgu. Tega naj bi ustvarjali s presežki deviz v organizacijah združenega dela. V okviru SISEOT bodo namreč izračunali delež razpolaganja z devizami za vsako organizacijo združenega dela posebej, pri čemer naj bi bilo možno tudi sporazumevanje o združevanju deviz v interesnih povezavah. To bi lahko bile sestavljene organizacije združenega dela ali reprovizije in podobno.

Razen meril za ravnanje ob določanju deleža deviz, ki bo ostal združenemu delu, so letos tudi nekatere skupne zadeve bolj urejene. Tako se bodo devize za nafto zbirale na posebnem računu, porabljale pa se bodo na podlagi dogovora o enotni preskrbi z nafto, ki je že sklenjen. Zato bo preskrba z nafto v posameznih delih države tako dobra, kot se bodo kje potrudili, da bodo zbrali potrebne devize.

Tudi toklikokrat izrečana in obljubljena spodbuda večjim izvoznikom se je začela uresničevati. Tako bodo lahko organizacije združenega dela, ki bodo letos izvoz povečale za več kot 20 odstotkov, z deviznim prilivom od izvoza nad 20 odstotnim povečanjem, v celoti same razpolagale.

Vsekakor pa z merili in zakonom še ni vse rešeno. Združeno delo se bo moralo samo potruditi, da bo z usklajevanjem in dogovori prišlo do tistih deležev deviz, ki bodo v skupnem gospodarstvu dali največje možne učinke.

L. Bogataj

V Prešernov spomin

Kranj — Ob slovenskem kulturnem prazniku se bo na Gorenjskem, posebej v Kranju — Prešernovem mestu — vrstil niz kulturnih prireditev. Lahko celo rečemo, da jih je iz leta v leto več. Zal pa je še vedno deležna premajhne pozornosti Kranjčanov vsakoletna spominska svečanost v Prešernovem gaju, zato bi vas radi nanjo posebej opozorili. Na predvečer obletnice pesnikove smrti, v ponedeljek, 7. februarja, ob 18. uri bo pred spomenikom Franceta Prešerna in Simona Jenka v Prešernovem gaju pel akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja. Pol ure kasneje, ob 18.30, pa v večeru podoknic pred Prešernovo hišo v kranjskem mestu mešani pevski zbor Iskra iz Kranja.

Po spominski svečanosti bo ob 19. uri v prostorih Skupščine občine Kranj kulturna skupnost Kranj podelila vsakoletne velike male Prešernove plakete, briznanja za kulturno delo.

Podelitev Prešernovih nagrad Gorenjske bo letos v Kranju. Slovesnost bodo pripravili v torek, 8. februarja, ob 18. uri v prostorih Skupščine občine Kranj.

Od sklepov v arhivih ni koristi

Sklepi problemskih konferenc ostajajo na papirju, ker jih osnovne organizacije v delovnih organizacijah z določenega področja ne vnašajo v svoje programe, komunisti pa se zanje v samoupravnih organih ne zavzemajo

Kranj — Od ene problemske konference do druge se stališča in ugotovitve komunistov ne spreminjajo dosti, zato ob primerjanju uresničenega lahko ugotovimo, da se na posameznih področjih, za katera so veljali sklepi s programskih konferenc, pravzaprav ni dosti spremenilo. Na problemski konferenci so komunisti enotni, v svojih sredinah pa ne poskrbijo, da bi sklepe vnesli v programe svojih osnovnih organizacij ZK, ne prizadevajo si za uresničevanje dogovorjenega. Događa se celo, kot je na svoji seji ocenjevalo predsedstvo občinskega komiteja ZKS Kranj, da zagovarjajo v svojih delovnih organizacijah parcialne interese,

kar velja za področje lesnega gospodarstva na Gorenjskem in zdravstva. Takšen odnos do dogovorjenega in sprejetega nikakor ne bo pospešil razvoja v omenjenih dejavnostih niti za korak naprej, saj se razhaja z načeli enotno načrtane politike. Sklepi v arhivu še ne pomenijo nič, ampak le dosledno zagovarjanje sprejetih načel razvoja v samoupravnih organih vseh delovnih organizacij na področju, ki jih dogovor zajema.

Takšna ocena uresničevanja sklepov programskih konferenc, organiziranih na Gorenjskem, prav gotovo ni spodbudna, je pa vsekakor kačipot za bodoče programske konference. Zato je posebno vprašanje, kakšna usoda bo doletela sklepe programske konference o kmetijstvu in živinoreji na Gorenjskem, ki bo predvidoma organizirana še ta mesec. Npovezanost, slaba organiziranost, slaba regijska enotnost, to je le nekaj značilnosti, ki jih bomo morali postopoma odpravljati in to predvsem v občinah samih, šele nato bomo sposobni za enotnejšo politiko v regiji. L. M.

V Mavčičah zapirajo gradbeno jamo — Na gradbišču vodne elektrarne v Mavčičah končujejo zapiranje gradbene jame, prvo fazo gradnje elektrarne, ki bo predvidoma končana aprila. Gradbeno jamo zapirajo z glavnim vzdolžnim delom ograde, ki bo kasneje sestavni del jezusa in pretočnega polja. Desni bok gradbene jame so že povsem zaprti, levega 80 odstotno. Doslej so vgradili 3.400 ton cementa, 10 tisoč prostorninskih metrov betona, izkopali in odpeljali pa so 35 tisoč prostorninskih metrov materiala. Doslej so porabili že 700 milijonov dinarjev od nekaj več kot 1 milijarde dinarjev, kolikor je predvidenih za pripravljalna dela. D. Papler — Foto: F. Perdan

Posojilo za plinovod

Tržič — Med tržiškimi organizacijami združenega dela so samoupravni sporazumi o sofinanciranju izgradnje slovenskega plinovoda podpisale le tri: Peko, Bombažna predilnica in tkalnica ter Tovarna kos in srpov.

Ceprav so izpolnili vse obveznosti iz sporazuma, Petrolovi delavci zaradi pomanjkanja denarja niso uspeli potegniti kraka plinovoda do tovarniških prostorov do roka, za katerega so se dogovorili. Naložbo so prestavili v leto 1982, vendar je iz istega razloga spet ostala neuresničena.

Konec tega leta ali v začetku prihodnjega bosta Peko in Bombažna predilnica in tkalnica plin končno dobila. V kratkem bodo namreč v Petrolu končno uspeli sestaviti finančno konstrukcijo naložbe, ki ji bo pomagalo posojilo obeh največjih tržiških tovarn. Vsaka bo primaknila po pet milijonov dinarjev.

Tovarna kos in srpov bo, žal, še dalj časa ostala brez plina, saj je gradnja omrežja do te tovarne izredno zahtevna in seveda draga. Toliko denarja v Petrolu kljub sklenjenemu sporazumu nimajo.

Plin je v zaostreni gospodarski in še zlasti energetske krizi za Peko ter Bombažno predilnico in tkalnico izredno pomemben. Nadomestil bo precejšen del drage energije, predvsem mazuta in kurilnega olja, ki ju zdaj uporabljata. Njuna poraba se bo zmanjšala, hkrati pa bosta delovni organizaciji nekoliko ublažili visoke materialne stroške v svojih poslovnih bilancah ter se seveda izognili vse pogostnejšim težavam pri oskrbi s tema naftnima derivatoma.

H. J.

DANES V GLASU

4. STRAN:

Predstavljamo poklic vojaške starešine

Potrebe vseh, ne občinske uprave

V tržiški občini obstaja vrsta nujnih naložbenih zahtev, predvsem za gradnjo oziroma obnovo družbenih in komunalnih objektov — Izvršni svet bo pripravil variantni predlog z vrstnim redom in finančnimi možnostmi razrešitve najbolj perečih problemov

Tržič — Denarja za uresničevanje skupnih potreb je v tržiški občini že vsa leta zelo malo. V obdobju gospodarske ustalitve, ko so vse sile usmerjene v čim večjo proizvodnjo in izvoz, je izhod za rešitev niza žgočih problemov še bolj zapleten. Kljub temu pa bo treba izluščiti vsaj tiste, ki najbolj glasno kličejo in se jih ne da več odlagati.

Nekatere so tesno povezane z občinskim proračunom, vsekakor močno okleščeni, saj si je lani moral celo sponzorirati »pravice« v znesku 2,25 milijona dinarjev od drugih gorenjskih občin, če je hotel pokriti vse obveznosti. Letos se mu pišejo še slabši časi, saj 490 milijonov dinarjev pomeni v primerjavi z lanskim vsoto le 10,7-odstotno povzvišanje. S tem, ko je občinski prometni davek kot eden najpomembnejših virov za napajanje proračuna preusmerjen v republiko, tudi viškov ne bo več. Nasprotno, na neki način bo treba zapolniti vrzel, ki pomeni dobrih sto milijonov dinarjev.

Kako bo letošnji občinski proračun obvladal vse naloge, je zdaj še težko reči. Še teže, kje bo našel okrog pet milijonov dinarjev za odplačevanje posojila za gradnjo skladišča blagovnih rezerv, ki bo končana konec polletja, in za nakup novih rezerv. Nekaj denarja bo treba »izvrtati« za kompenzacije za meso in mleko ter za sovlaganje v razširitev in obnovo premovalniških zmogljivosti, za katero letos odpade na tržiško občino prek pet milijonov dinarjev. Ograjevanje med gorenjske občinske plove bo vsekakor morala zamenjati enotno dogovorjena rešitev, posebno, ker se za nekatere potrebe kažejo pritiski po združevanju denarja celo v okviru same Gorenjske.

Ob težavah, ki padajo na ramena občinskega proračuna, jih je še več. Dve zgradbi oziroma obnovo družbenih in komunalnih objektov.

Žalna svečanost za Kamnitnikom

Občinski odbor ZZZB NOV Škofja Loka in Združenje borcev NOV Škofja Loka organizirata v Sredo, 9. februarja, ob 16. uri pri spomeniku za Kamnitnikom žalno svečanost v spomin petdesetimi ustrelenim talcem.

Komemorativni sprevod bo krenil z Mestnega trga ob 15.30.

Organizatorji vabijo vse svoje padlih, občane in mladino, da se komemoracije udeležijo v čim večjem številu in tako počastijo spomina padle žrtve.

Po dogovoru o financiranju izgradnje družbenih objektov se steka denar iz združenega dela. Na ta način so v tržiški občini doslej obnovili letno kopališče, fasado muzeja, kuhinjo v osnovni šoli heroja Grajzerja in zaodrski prostor v Cankarjevem domu. Odprto ostaja še povečanje števila učilnic v Grajzerjevi šoli, ureditev delovnih prostorov centra za socialno delo, Primoškove kašče v Pristavi in germovke v Tržiču. Gotovo bo treba razmisliti, da bi dogovor, ki to dovoljuje, podaljšali že za tri leta in vključili vanj tudi nekatere druge manj zahtevne naložbe.

Na področju komunalne dejavnosti je vsekakor najbolj kritična preskrba s pitno vodo. Ob tem, da je bila lani voda iz zajetja Lom večkrat oporečna, je celo manjka v višje ležečih krajih, pomanjkanje pa ovira tudi odpiranje novih industrijskih in stanovanjskih gradenj. Kanalizacija zahteva dograditev glavnega voda in čistilne naprave ter nujnejših lokalnih zbiralnih vej v Kovorju, na Loki, v Križah in Sebenjah.

Z dodatnim zbiranjem denarja so Tržičani lani odlagališče odpadkov v Hudem že toliko uredili, da do samovžigov praviloma ne bo več prihajalo. Nadaljnja sanacija depozitov pa predvideva še ločevanje oziroma nevtraliziranje nevarnih in tekočih odpadkov.

Pokopališča imajo vse manj prostora. Posebno v Križah je že docela ograjeno. Tudi mrljiških vežic, razen v Tržiču, ni.

V Križah je nujna gradnja nove pošte in telefonske centrale, na katero se navezuje tudi bodoče omrežje v Kovorju. Prostih priključkov je trenutno le petindvajset, razen tega pa bo imela prednost povečava centrale v Tržiču. S telefoni popolnoma nepokrito je območje Sebenj.

Od družbenih objektov je v tem srednjeročnem obdobju predvidena gradnja vrtca v industrijski coni. Glede na to, da razvoj cone kasni, tudi prehitevanje z vrtcem ne bi bilo najbolj pametno. Najbrž bi kazalo denar medtem usmeriti drugam. Nujnih gradenj, če omissimo drago večnamensko dvorano, je veliko. V Lomu pogrešajo trgovino. Družbeni plan dopušča možnost tudi zasebnikom, če je Mercator ne bi zmoget. Postaja milice bo morala dobiti nove prostore, ker sedanji lokacijsko niso primerni, razen tega pa se streha lahko vsak čas zruši. Tržnico v Bistrici bodo reševali v okviru skladišča blagovnih rezerv, s Petrolom se dogovarjajo o nadgradnji hotelskih zmogljivosti na Detelji. Kolikortoliko uspešno se odvija le obnova planinskih domov, za katero delavci posebej združujejo denar.

Popolnoma odprta so tudi nekatere bolj obrobna vprašanja, ki jih Tržičani doslej niso uspeli spraviti v sistemske okvire. Med njimi so koča na Javorniku, žičnica v Hrastah, ki propada, športna igrišča in podobno. Zaradi njih usihajo določene dejavnosti. Seveda bi jih morali uvrstiti v okrilje prispevnih stopenj interesnih skupnosti, ki pa imajo denarja le za redno dejavnost.

Iz kopice nanizanih v nebo vpjoičih nujnosti je v letošnji resoluciji razvoja in v programu komunalne skupnosti zajetih precej manj nalog. Kot že rečeno, ima prvenstvo oskrba s pitno vodo. Do konca leta bo izdelan načrt vodooskrbe in projekt izgradnje zajetja v Črnem gozdu oziroma Lomu, katerega bodo pač raziskave in izračuni pokazali za primernejšega. Pred začetkom postopne gradnje pa bo seveda potreben dogovor o načinu združevanja denarja.

Kot je poudaril predsednik tržiškega izvršnega sveta Ivan Kapel na zadnjem posvetu z direktorji, so potrebne skupne, vseh delavcev in občanov, ne le občinske uprave. Zato jih je potrebno tako tudi obravnava. Predlog selekcije glede na nujnost in možnosti bo v več variantah prišel na eno prihodnjih sej skupščinskih zborov, kjer bodo delegati določili vrstni red in vire financiranja. Ob že ustaljenih pride v poštev podaljšanje družbenega dogovora o gradnji družbenih objektov, začasna preusmeritev denarja za vrtec v druge namene, višja »glavarina« in prispevek za uporabo mestnega zemljišča in podobno.

H. Jelovčan

Odrešilna čistilnica

Kranj — V petek, 21. januarja, se je spet sestala komisija za drobno gospodarstvo pri občinski konferenci SZDL in obravnava prošnjo kranjskega hotela Jelen, da v prostorih nekdanjega kegljišča pri Starem Mayrju naredi čistilnico, pralnico in šivalnico, ki naj bi bila odprtega tipa, svoje delo pa bi opravljala tudi za potrebe Jelen. Takrat je bilo tudi rečeno, da naj komisija pridobi še mnenje krajanov in obrtnega združenja, če so nove čistilnice in pralnice v Kranju res potrebne. Na petkovo sejo sta prišla tudi predstavnik krajanov, predstavnik Domplana in predstavnik občinske davčne uprave.

Krajanji mesta so odločno proti čistilnici. Prvič, pravijo, imajo prav v tem delu mesta (100 metrov proč) že čistilnico, drugič pa so proti zato, ker bo še dodatno onesnaževala okolje in obremenjevala že tako dotrajano kanalizacijo. Poleg tega pa v ta konec mesta ne smeš z avtom brez nalepke in bi bilo nerodno za stranke. Menili so, da čistilnica nikakor ne spada v program revitalizacije starega Kranja.

Z zelo oprijemljivimi dejstvi proti čistilnici je prišel tudi predstavnik Domplana, ki je povedal, da za Kranj in bližnjo okolico zadostuje 28 delavcev, zaposlenih v čistilnicah in pralnicah. Danes jih imc že 40! In ti, ki bi bili zaposleni pri Starem Mayrju, bi bili še dodatni.

V Glasu smo Jelenovim gostinškim delavcem (ki naj bi bili tudi turistični delavci) odpirali oči, da je Starega Mayrja škoda za tak namen, da naj tu vendar ostane gostinska ponudba, takšna ali drugačna, ker si že dolga leta prizadevamo, da bi ta del mesta postal trgovsko in gostinsko-turistična zaključena celota.

Kaže, da ta dejstva niso pomagala. Z dvema glasovoma proti je bila na petkovi seji izglasovana čistilnica namesto kegljišča. Jelenovi vodilni ljudje so odločno trdili, da jih samo čistilnica lahko reši, ker so pač v izgubi in sami nimajo denarja za preureditev. Kvečjemu bi kegljišče lahko oddali za kakšno skla-

dišče. Najboljša rešitev je zanje čistilnica, ker ima zasebnik, ki jo bo prevzel, dovolj denarja za preureditev. Oni bodo dobili stari milijon najemnine ali še nekaj čez in prav to jim bo pomagalo, če ne na noge, bo pa vsaj izguba manjša.

Sklenjeno je, (če bo Jelen seveda dobil še vse druge pristanke) da naj bo tu čistilnica, pralnica in šivalnica, vendar za kratek čas, največ za 10 let, in ta sprememba ne sme vplivati na revitalizacijo mestnega jedra.

Za tako odločitev so bili tudi predstavniki občine, ki so, kaže, srečni, da delovne organizacije same rešujejo svojo stisko in njim ni treba posebej pomagati. Pa naj vseeno še na nekaj spomnim: Ko smo se odločali, da zapremo stari del mesta, so na delegatsko vprašanje, kako do servisov, če bo mesto zaprto, dali zagotovilo, da bodo vsi servisi, ki so v tem delu mesta, v najkrajšem času premeščeni na Planino oziroma na obrobje mesta. Zdaj pa prav servis tiščimo sem!

Zaradi ozkih in kratkovidnih gospodarskih gledanj spet rinemo v neumnost. Vse gledamo le skozi prizmo dinarja. Kaj nam mar onesnažen Kranj, kaj zveplaste pare zraven Mayrjevih golažev in vampov, kaj potem, če se kanalizacije maše, kaj potem če pri Mayrju ne bo več kegljišča... Zdrav Kranjec bi pa razmišljal, da če milijon najemnine lahko reši delovno organizacijo, bi jo lahko tudi malo boljše ponudba, boljše delo. Da kegljišče ni dobro šlo, so bili zagotovo krivi tudi ljudje. In namesto, da bi zamenjali ljudi in se potrudili, da bi Stari Mayr pridobil svoj stari sloves, zamenjujemo namembnost...

Stvar je že tako daleč, da je kegljišče že podrti in stroji čistilnice in pralnice že čakajo na priključitev. Vhod naj bi bil iz Tomšičeve ulice, plini bodo šli pa v zrak. Hitro razbijmo, so si mislili pri Jeleni, postavimo stroje, potem pa ne bodo nikjer mogli reči »ne«.

Upam, da bo zmagala zdrava pamet vsaj pri vseh tistih, ki še niso dali svojega pristanka. D. Dolenc

Razvoj delegatskega sistema in delegatskih odnosov

Vloga družbenopolitičnih organizacij

Po dveh končanih mandatih in dobnem delu začetka tretjega mandata se v uresničevanju delegatskega sistema že kažejo nekatere izkušnje. Ena od ugotovitev je, da je učinkovitost delegatskega sistema in samoupravnega dogovarjanja odvisna od vloge družbenopolitičnih organizacij.

Po začetku tretjega dela mandata v skupščinskem sistemu smo bili priča precejšnjim zavzetostim pri delu delegatov in posameznih zborov. Pred koncem minulega leta pa je ta zavzetost nekako popustila. Če bi se bližali koncu mandata oziroma novim volitvam, bi si to lahko razlagali, da gre morda za utrujenost. Tako pa so razlogi prav gotovo drugi. Eden od njih je tudi nekakšna nemoč delegatov (in zborov) pri oblikovanju odločitev. Prenekateri predlogi so bili pripravljeni zadnji hip, problematika pa je bila takšna, da ni dopuščala posvetovanj in časa za usklajevanje. Treba jih je bilo preprosto potrditi, pri čemer so se delegati počutili le kot stroj za potrjevanje predlaganih stališč in odločitev.

Na regijskem posvetu na Gorenjskem o razvijanju delegatskega sistema in delegatskih odnosov je predstavnik republiške skupščine poudaril, da bi se nad takšno obliko odločanja morale zamisliti predvsem družbenopolitične organizacije. Težnja, da bi včasih prekratke roke za razpravo in oblikovanje stališč še bolj skrajševali, bi morali odločno zavreči. In prav družbenopolitične organizacije so tiste, ki bi se morale zoperstaviti takšni praksi.

Druga izkušnja v dosednji praksi, ki narekuje skrbno in zavzeto delo družbenopolitičnih organizacij, je usposobljenost delegatov. Dogaaja se, da se delegati težko vključujejo v razpravo in zagovarjanje oblikovanih stališč. To se še posebej kaže pri zagovarjanju stališča oziroma pri variantnih predlogih in razrešitvah. Na takšne slabosti je treba misliti že v pripravi na volitve oziroma pri kadrovanju. Družbenopolitične organizacije bi morale bolj spremljati sposobnost evidentiranih kandidatov, kasneje (po izvolitvi) pa seveda poskrbeti za izobraževanje in izpopolnjevanje na podlagi izkušenj. Povsod na Gorenjskem, kjer tega

vprašanja niso zanemarili, so lahko bolj zadovoljni od drugih.

Pri vsem tem pa gre seveda za vsestransko večjo aktivnost družbenopolitičnih organizacij; predvsem za uresničevanje lastnih programov. Vse bolj jasno je na primer, da sindikat in zveza mladine ne bosta mogla svojih interesov uresničevati skozi stališča družbenopolitičnega zbora. Vrsta vprašanj je namreč, ki ne sodijo v odločanje tega zbora (dohodek, gospodarjenje...).

Družbenopolitične organizacije morajo biti aktivne v svojih osnovnih sredinah. To velja še posebno za mladino, kot je rekel eden od razpravljalcev, ki je zahtevala, da se jim omogoči samostojen nastop v družbenopolitičnem zboru. Mladinska organizacija naj se obrne v temeljne organizacije združenega dela in s svojo prisotnostjo v zboru družbenega dela uveljavlja svoja stališča.

Samo teh nekaj naštetih vprašanj torej potrjuje izredno odgovorno vlogo družbenopolitičnih organizacij in potrebo po koordiniranju za nadaljnji razvoj delegatskega sistema in delegatskih odnosov. A. Žalar

Gorenjski komunisti o idejnopolitičnem usposabljanju

Usposobljenost pomembna, a ne edina sila v akciji komunistov

a ne edina sila v akciji komunistov

KRANJ — V okviru javne razprave o idejni akciji usposobljenosti in organiziranosti vze komunistov sta pretekli teden komisija organiziranost in razvoj pri MS ZKS za Gorenjsko in Medobčinsko študijsko središče pripravila okroglo mizo, na kateri so razpravljali predvsem o odgovornosti osnovnih in občinskih organizacij ZK pri usposabljanju članov, o kadrovanju v različne oblike idejnopolitičnega izobraževanja ter drugih vprašanj.

V razpravi, ki se je udeležilo več kot 50 komunistov iz gorenjskih občin, je bilo največ govora o idejnopolitičnem izobraževanju in marksističnem usposabljanju. Nedvomno je bilo v zadnjih štirih letih, odkar so bila ustanovljena medobčinska študijska središča, na področju usposabljanja komunistov narejen velik korak naprej. Če bi gledali le število, v teh letih se je raznih načinov idejnopolitičnega usposabljanja udeležilo okoli 4500 gorenjskih komunistov ali 43 odstotkov vseh, bi bila lahko redno zadovoljni. Vendar pa je treba pri tem opozoriti, da se je zahtevnejših oblik izobraževanja, kot so dopisna šola, trimesečni seminarji in podobno, udeležila le slaba polovica, ostalo pa so bili deleženci seminarjev za novospregate ter za kandidate za sprejem v ZK, kar bolj sodi v osnovno formiranost. Prav zato dosedanj delež komunistov na Gorenjskem v raznih oblikah usposabljanja in izobraževanja nikakor ni vzrok za pre-

rano zadovoljstvo. V razpravi je predstojnik Medobčinskega študijskega središča Jože Bohinc navedel, da se je tudi na Gorenjskem pokazalo, da kljub idejni rasti komunisti niso kos protislovjem, ki se pojavljajo v družbi. Zato ni čudno, če raven idejnopolitičnega znanja komunistov zaostaja za potrebami razvoja socialističnega samoupravljanja, v nekaterih sredinah je vloga ZK opešala, ponekod pa celo povsem odpovedala. Zaradi šibke motiviranosti v osnovnih organizacijah ZK za izobraževanje zadnja leta tudi upada število komunistov v nekaterih zahtevnejših oblikah izobraževanja, tako v trimesečnih seminarjih kot tudi v občinskih partijskih šolah. Da osnovne organizacije ZK zadnja leta kadrujejo vse manj novih članov, se odraža tudi v vse manjšem številu udeležencev v seminarjih za kandidate za sprejem in tudi v seminarjih za novospregate člane ZK.

Vse preveč hitro se zadovoljimo z nezahtevnimi in karseda kratkimi oblikami izobraževanja, je kritično ugotovila Romana Bradič iz komiteja občinske konference ZK Jesenice. Že same osnovne organizacije ne pošiljajo članov k zahtevnejšemu izobraževanju, hkrati pa se pojavljajo še težave glede pokrivanja stroškov z nadomestili osebnega dohodka, nadomeščanje delavcev tako v neposredni proizvodnji kot tudi v družbenih dejavnostih, na primer v šolstvu, zdravstvu in še kje. Ključnega pomena pa je vsekakor prenašanje pridobljenega znanja v prakso, saj lahko le na ta

način raste akcijska usposobljenost komunistov. Če pa bomo v osnovnih organizacijah tako kot nemalokrat doslej izbirali za različne oblike usposabljanja tiste kandidate, je menil Janez Zorc iz Kranja, ki jih laže pogrešamo v delovnem procesu, bomo še dolgo čakali na željeni preobrat v akcijski usposobljenosti komunistov. Po drugi strani pa imamo številni kader, ki ga ne znamo izkoristiti, je dejal Viktor Kralj. Na enega od vzrokov, da imamo na Gorenjskem kljub široko razvejanim oblikam idejnopolitičnega usposabljanja slabše rezultate, je opozoril tudi Miloš Gregorič. Velik osip v nekaterih zahtevnejših oblikah izobraževanja, kot je na primer dopisna šola marksizma, je posledica neselektivnega kadrovanja. Verjetno ne bi bilo toliko težav, če bi se zavzeli, da bi vsak komunist v daljšem obdobju desetih, dvajsetih let obiskoval vsaj eno zahtevnejšo obliko usposabljanja. Tako se ne bi dogajalo, da so za to šolsko leto v radovljiški in jeseniški občini skupaj lahko sestavili le en oddelek dopisne šole marksizma.

Razpravljalci so si bili enotni, da v osnovnih organizacijah bolj slabo vedo, kako pomembno je izbirati prave kandidate za določene oblike usposabljanja. Brez izdelanega programa izobraževanja za vsakega posameznega člana ZK verjetno ne bo šlo več, ponekod pa bo treba zagrabiti že v temelju. Tako se ne bo več dogajalo, kot je ugotovila Ivanka Malovrh, da se pojavljajo celo med komunisti vprašanja, kako delovati v delegatskem sistemu. Gorenjski komunisti so ocenili, da je vsekakor treba najti načine, kako spodbuditi osnovne organizacije ZK, da bodo obdelale vsaj osnovne programe usposabljanja, pri tem pa ne bi kazalo vsega bremena izobraževanja prepuščati komisijam. Verjetno tudi ni ustrezno, če veljajo določene teme za vse osnovne organizacije v občini. Vsa vprašanja, ki so se jih v razpravi o problemih idejnopolitičnega usposabljanja na Gorenjskem dotaknili udeleženci okrogle mize, pravzaprav niso povsem nova, ampak

znana že vrsto let, značilno zanje pa je, da jih kar ne znamo spraviti z dnevnega reda. Osnovna slabost je v tem, kot je poudaril Roman Ogrin, direktor Politične šole CK ZKS, da še vedno ne znamo povezati idejnopolitičnega usposabljanja z vsakodnevnim aktivističnim političnim delom v svojem okolju, tako v delovnem kot tudi v krajevnih skupnostih. Nadvse pomembna pri izobraževanju je kontinuiteta, nadgrajevanje znanja, saj ne morejo biti uspešni na primer udeleženci dopisne šole marksizma, ki še niso osvojili temeljnega marksističnega znanja.

Vendar pa samo neznanju in nesposobnosti povezati teoretično znanje z delovanjem v svoji sredini ne kaže pripisati vse krivde, pač pa bi morali, tako je razmišljal Bojan Treseglav iz Verige, ugotavljati še druge vzroke, da markske organizacije komunistov ne predstavljajo take politične sile kot sindikalna ali mladinska organizacija. Po drugi strani pa smo spet dopustili, da je dejala zamrlo delo v organizacijah komunistov v krajevnih skupnostih. Samo zaradi pogostega ocenjevanja razmer in dela komunistov ne bomo naredili niti koraka dlje k akcijski usposobljenosti, je menil Edo Gruđen iz Save, če ne bo tudi zaključkov, ki spodbujajo k spreminjanju razmer. Izhod kaže iskati predvsem pripravljenosti za delo.

Razprava v Kranju je sicer pokazala na vrsto žgočih vprašanj, ki jih prav zdaj ob javni razpravi o idejni in akcijski usposobljenosti in organiziranosti naenajsto gorenjski komunisti, podrobneje pa je osvetlila le področje idejnopolitičnega usposabljanja, pokazala na določene hibe v sicer kvalitetni organiziranosti in še posebej poudarila odgovornost osnovnih organizacij za načrtno kadrovanje. V razpravi je bila dana tudi pobuda MS ZKS za Gorenjsko za ustanovitev sekcije za idejno delo in teoretična vprašanja pri Medobčinskem študijskem središču. L. M.

Lani porabili manj elektrike

V Sloveniji smo lani porabili 8.482 milijonov kilovatnih ur električne energije, kar je za 2,3 odstotka več kot leto poprej, vendar kar 4,4 odstotka manj, kot je napovedala elektroenergetska bilanca. Na manjšo porabo sta vplivala varčevanje ter seveda zelo topla zadnja tromešecja minulega leta.

Vendar pa so slovenske elektrarne proizvedle več elektrike, kot je napovedala bilanca, saj je bila pro-

izvodnja za 10 odstotkov večja kot leto poprej in je bila torej načrtovana količina presežena za 5,5 odstotka. Tako so slovenske elektrarne lani proizvedle 9.356 milijonov kilovatnih ur električne energije. V teh številkah je namreč všteta izvožena elektrika, saj smo je nekaj morali vrniti sosednjim deželam. Nekaj smo jo oddali tudi drugim republikam, pri čemer je največje naročilo opravila šostanjska toplotna elek-

trarna, ki je za potrebe Bosne in Hercegovine predelala 218 tisoč ton premoga, ki so ga dobavili bosanski premogovniki.

Slovenske toplotne elektrarne so skupaj z jedrsko elektrarno v Krškem lani proizvedle 5.752 milijonov kilovatnih ur električne energije, vodne elektrarne pa 2.970 milijonov kilovatnih ur. V toplotnih elektrarnah je bila tako proizvodnja za 25,4 odstotka večja kot leto poprej, v vodnih pa za 3,1 odstotka. Pri tem velja povedati, da so se vodne elektrarne v prvih devetih mesecih lanskega leta otepile s sušo in njihova proizvodnja je bila za 10 odstotkov manjša kot v devetih mesecih leta 1981. Zadnji trije meseci pa so bili hidrološko zelo ugodni in oktobra ter decembra je bila proizvodnja vodnih elektrarn presežena za več kot 50 odstotkov.

Slovenija je bila lani znatno bolj kot drugi predeli Jugoslavije oskrbljena z električno energijo. K temu je bistveno prispevala dokaj dobra založenost toplotnih elektrarn s premogom. Poleg premoga iz venljskih in zasavskih premogovnikov so iz drugih republik dobili okoli 600 tisoč ton premoga ter seveda dodatnih 218 tisoč ton za že omenjeno predelavo za Bosno in Hercegovino.

Toplotna vrednost premoga je bila slabša. Da so jo ob kritični kakovosti premoga povečali, so dodajali kurilno olje. Lapor in blato v premogu pa sta zmanjševala moč naprav v toplotnih elektrarnah in povzročala okvare.

Jeklo išče nova pota

Nova elektrojeklarna naj bi veljala 13 in pol milijarde dinarjev, samo prispevek za energijo pa znaša 3 milijarde dinarjev — Devizni strošek v toni jekla je ogromen

JESENICE — V času vsesplošnega tehnološkega napredka je domala prav nerazumljivo, da okoli nas še stojijo obrati bazične industrije, ki so tako zastareli, da so v nekoliko bolj razvitih industrijskih družbah že davna preteklost. Še posebej je zastarelost prava to, da gre v jeseniškem primeru za črno metalurgijo, ki bi ji zaradi kvalitete najmanj nadaljnje predelave jekla morali dati ustrezno prednost. Če že zanemarimo dejstvo, da stagnacija jeseniške železarnice pomeni nenormalno visoke stroške proizvodnje in kot posledico okoli 60 odstotkov družbenega proizvoda obine ali vsaj za 20 odstotkov manj kot bi bil delež proizvoda lahko, ne moremo mimo tega, da je še kako jasno, da je vsaj v slovenski industriji železarna najbolj »zastajala«. Danes je v Jugoslaviji še sedem železarn brez Siemens-Martinovega postopka, medtem ko ga na Jesenicah še vedno morajo imeti.

Dejstva, da je železarna, predvsem pa njena jeklarna, na koncu iztrošenosti, se najbolj zavedajo slovenski železarji, ki so Jeseničanom dali prednost, četudi pred veliko bolj »atraktivnim« programom štorske železarnice. V okviru jugoslovanskih železarn, kjer so stroški še vedno izjemno visoki — kar četrtina proizvodnih stroškov je odvisna od uvoza — pa ostane edina pametna rezerva delitev dela. Vrtoglavice so številke uvoženega koksa, polproizvodov, ob tem, da v Jugoslaviji nakopljejo toliko rude kot pred sedmimi leti in zato ni čudno, da je v vsaki toni jekla kar 107 dolarjev! Devizni strošek v eni toni jekla je ogromen, zato slovensko in jugoslovansko jeklo mora poiskati druga pota. Ne nazadnje tudi v ne tako majhnem problemu

zagotavljanja nujnih deviz: železarji so odločno proti temu, da bi oskrbovali z jeklom tiste, ki nočejo prevzeti nobene »rizika« in ki so »kvazi« izvozniki, medtem ko po drugi strani ostajajo brez jekla resnični izvozniki, ki so se po pravi poti pripravljali dohodkovno povezovati in tudi prevzeti tveganje.

Nevzdržno že postaja, da kovinsko-predelovalna industrija ne more izvažati, ker dobiva premalo kvalitetno jeklo; elektroindustrija ga uvaža, na Jesenicah pa imajo že v tem mesecu težave s polproizvodi.

Nova elektrojeklarna ni jeseniška muha; Jeseničani v sedanjih pogojih gospodarjenja ne vidijo možnosti, da bi jeklarna poslovala brez izgube in da bi lahko znižali ogromne stroške tone jekla. Prav dobro se zavedajo velike vrednosti naložbe in svojih poznejših obveznosti. Denar za jeklarno zagotavljajo slovenski železarji in uporabniki jekla iz Slovenije in Jugoslavije in pri sporazumih ne gre za kredit, temveč za resnično združevanje sredstev, za tveganje poslovnega rizika, za pokrivanje izgub. Niti ne mižijo pred tem, da bo projekt nerentabilen, če ga obravnavamo enako kot druge, z vsemi obrestmi, krediti in družbenimi prispevki. Jeklarna bi proizvedla 30.000 ton jekla letno, kar je polovico izvoza železarnice, najbolj kvalitetnega jekla in zato naj bi naložba dobila status izvozne naložbe. Ob tem se je razumljivo vprašati, če na nedvomno izvozno usmerjeno elektrojeklarno lahko res »obesimo« vse družbene datjave? Za zdaj naj bi bila vrednost investicije 13 milijard in pol dinarjev, samo prispevek za elektriko pa znaša 3 milijarde dinarjev?

D. Sedej

Razširjena železniška postaja

Škofja Loka — Na mednarodni železniški progi Gevgelija-Jesenice-München je železniška postaja Škofja Loka tretja največja po transportnem delu na Gorenjskem, za Jesenicami in Kranjem. V preteklem letu je bilo prodanih 30.000 vozniških kart, odpravljenih 50.000 potnikov; postaja je dnevno prevozilo 80 vlakov, v letu dni pa 28.000. Skozi skladišče je šlo 6.000 ton kosovnega blaga, naloženo je bilo 7.500 vagonov s 65.000 tonami blaga, sprejeto pa 6.000 vagonov s 150.000 tonami repromateriala za škofjeloško industrijo. Železniška postaja Škofja Loka je kot prometna pot pomembna za delovne organizacije Termika, LTH, za Gorenjsko predilnico, Gozdno gospodarstvo, Gradis, Jelovico, KŽK, močno pa sta zastopani tudi Selška in Poljanska dolina — Alpes, Alpina, Niko, v zadnjem času se železnice poslužuje tudi Veletrogovina Loka. Premajhne tirno razkladalno-nakladalne zmogljivosti onemogočajo še večje komercialno delo.

»Več kot polovica celotnega dela se opravi na industrijskih tirih KŽK

Izvoz pod planom

Škofjeloško gospodarstvo je lani naredilo za 5 odstotkov manj kot leta 1981 — Pod planom je bil tudi izvoz in sicer so prodali na tuje za 72,5 milijona dolarjev, od tega na konvertibilno področje za 48,3 milijona dolarjev

Škofja Loka — Težji pogoji gospodarjenja se zlasti poznajo v predelovalni industriji, ki je zelo odvisna od redne preskrbe s surovinami. Ta pa je bila lani v marsikateri panogi slaba, pa naj je šlo za domače ali uvožene surovine. Slaba preskrba se odraža predvsem v manjši proizvodnji. Tako je bila v škofjeloški občini, kjer je slaba petina delovnih organizacij imela lani velike težave s preskrbo, polovica pa občasne, proizvodnja lani v primerjavi z letom 1981 kar za 5 odstotkov nižja. Najbolj je upadla v proizvodnji električnih strojev in aparatov, v kemični, plastični in tekstilni industriji.

Zaradi manjše proizvodnje je bil manjši tudi izvoz. Celotni izvoz je znašal 72,5 milijona dolarjev in plan je bil dosežen komaj 81,3 odstotno. Uvozili pa so za 38,8 milijona dolarjev, kar je komaj 73 odstotkov planirane vrednosti. To se je seveda poznalo predvsem pri slabši oskrbi s surovinami in materiali za proizvodnjo. Pokritje uvoza z izvozom pa je znašalo 1:1,86.

Na konvertibilno področje je škofjeloško gospodarstvo izvozilo za 48,3 milijone dolarjev in plan je bil dosežen 73 odstotno, uvozili pa so za tega območja za 33,9 milijona dolarjev ali 69,7 odstotka planiranih količin. Pokritje uvoza z izvozom znaša na konvertibilnem področju 1:1,43. Številke so bile lani tako neugodne tudi zaradi velikega, enkratnega izvoza Jelovice in Gradisa leta 1981, ki pa sta lani dosegla komaj 15 oziroma 18 odstotkov predlanskega izvoznega izkupička na konvertibilnem trgu. Manj kot leta 1981 sta izvozili tudi obe Iskri, ki sta tudi veliki izvoznici. Zelo pa so izvoz na konvertibilno področje povečali Alpina, Alpes in še nekatere druge organizacije.

Ugodno je tudi to, da se je delež konvertibilnega izvoza v celotnem izvozu lani povečal. Gorenjska predilnica, Jelovica, Gradis in Alpes imajo le konvertibilni izvoz, Alpetour, Iskra Železniki in Iskra Reteče izvažajo na zahod okoli 98 odstotkov celotne prodaje na tuje, Alpina 44 odstotkov itd. V strukturi celotnega prihodka pa ima največ izvoza Alpina Žiri.

Večina izvoza sloni v škofjeloški občini na 11 delovnih organizacijah, kar pomeni, da še vrsta delovnih organizacij ne izvažajo ali pa je njihov delež v mednarodni menjavi zelo majhen.

L. Bogataj

in Termike, ostale zmogljivosti pa so zasedene več kot 150-odstotno, zato je nujna razširitev tirnega dela škofjeloške železniške postaje, je dejal vodja ŽP Škofja Loka Marjan Novak. V gradnji je industrijski tir embalažno grafičnega podjetja, ki bo gotov čez dva meseca in bo dnevno prevel s postajnih tirov do šest vagonov. V dolgoročnem planu pa se predvideva gradnja oz. podaljšek dveh tirov: v KŽK in izvečni tir v Termiko, dva manipulativna tira za potrebe ŽP Škofja Loka ter trije ranžirni tiri za sestavo vlakov. Na

enem od obeh manipulativnih tirov je predvidena gradnja visoke kladalne klančine in ureditev ločenega tira za odvoz vagonov transporterji. Postajna tira bo namenjena za prehitvanje vlakov pri tem pa bo potrebno prestaviti peron za vstop in izstop potnikov zgradijo podhod. Sodelovanje strankami na loškem področju izredno zadovoljivo, v primerjavi cestnim prevozom je železnica trikrat cenejši, zato se ga številni OZD vedno bolj poslužujejo.

D. P.

Zahodnjaki v Pekovih čevljih

Delavci Peka so lani od skupaj več kot 1,3 milijona parov izvozne obutve prodali 80 odstotkov na zahodne trge — Dobrih 8,1 milijona dolarjev konvertibilnega presežka — Letošnje zahteve proizvodne in izvozne cilje bodo lahko pravočasno in kvalitetno uresničili le, če bodo dobro preskrbljeni z materiali

Tržič — Tržiški čevljarji so lani kljub najrazličnejšim težavam, ki so bile še posebej prisotne v drugem polletju, dosegli vrsto delovnih uspehov. Naredili so skoraj 3,8 milijona parov obutve, sedem odstotkov več, kot so načrtovali in devet odstotkov več kot v prejšnjem letu.

Pekova proizvodnja ni nikoli obstala, čeprav je bila zaradi motenj v preskrbi z materiali stalno ogrožena. Zamude v dobavi so premoščali z delom v podaljšanem času in v sobotah, če niso hoteli kasniti v obveznostih do zunanjih kupcev. Žal se jim to vedno ni posrečilo. Nedohajanje rokov jim že kvari naročila za letošnjo pomlad in poletje, ki so nekoliko skromnejša od lanskih.

Težave v preskrbi z materiali, predvsem usnji, čevljarji že dolgo bolj ali manj uspešno premagujejo. Domačih ni dovolj, razen tega pa so njihove cene lani v povprečju kar za polovico presegale normalno rast, medtem ko je bil skok cen surovih kož še večji. Trenutno so domača usnja dvakrat dražja od uvoženih.

Za najnujnejši uvoz materialov so v tovarni obutve Peko lani najeli dva tuja kredita; prvič dva milijona mark in proti koncu leta še 800 milijonov lir. Razen tega so, predvsem v drugem polletju, izkoristili tudi možnost začasnega uvoza materialov, kar pa se jim precej pozna pri deviznem in dinarskem dohodku.

V Peko so lani izvozili za skoraj petnajst milijonov dolarjev obutve, sestavnih delov in orodij, za 24 odstotkov več kot leta 1981. Pomembno prelomnico pomeni njihov uspeh na konvertibilnem trgu, kamor so od skupaj nekaj več kot 1,3 milijona parov obutve prodali kar 80 odstotkov. Količinski izvoz na zahod so v primerjavi s prejšnjim letom povečali za 60 odstotkov, na drugi strani pa so uvoz skržili za šest odstotkov, tako da je njihova konvertibilna menjava dosegla dobrih 8,1 milijona dolarjev plusa oziroma 69 odstotkov več kot leta 1981. Izvozne obveznosti, usklajene v republiški skupnosti za ekonomske odnose s tujino, so presegli za štiri odstotke, uvoze za-

radi začasnega uvoza materialov zmanjšali za 8,5 odstotka.

Izračuni, ki temelje na stvarni možnosti doseganja prodajnih ciljev za Pekove izdelke na zahodu, polnočni usmerjenosti na ta trg in oskorni celotne proizvodnje, kažejo, da bi tržiški čevljarji samo za tekočo produkcijo potrebovali 65 odstotkov ustvarjenih deviz. Torej brez naložbe v stroje in opremo, ki so nujne, ne morejo držati koraka s svetovno konkurenco, za katero že rahlo zaostajajo.

Zaradi gibanja domačih cen materialov in večje usmerjenosti v konvertibilni izvoz v Peko niso dosegli načrtovanega dohodka, ki je bil leta 1981 večji le za dvajset odstotkov. Izvoz ni dal pričakovane rezultata niti z izravnano tečajno razliko, saj je izvoznimi spodbudami, posebej ne v primerjavi s klirinjskim izvozom.

Letos bodo v Peko izdelali blizu 3,9 milijona parov obutve, tri odstotke več kot lani. Konvertibilni izvoz bodo količinsko povečali za 24 odstotkov, vrednostno za osem, saj bodo še vse leto izkoriščali začasni uvoz materialov. Nekoliko bodo povečali tudi prodajo na vzhod, ki je dohodkovno zanimivejša, razen tega pa bodo lito obdržali stik s tem trgom, ki poskrbi za dosti več, kot lahko pomembno dohodek bo ob upoštevanju negativne inflacije večji za devetnaest odstotkov, osebni dohodki bodo prerasli za dvanajst odstotkov. Večji ravni, ko niso dosegli niti predlanskega, pa bodo pustili za akumulacijo, saj ne verjamejo, da bodo izvozne stimulacije pokrile izpad dohodka.

Pomembno vprašanje, ki jih spodbuja v negotovost tudi pri določanju prodajnih pogojev za drugo polletje je razpolaganje z ustvarjenimi devizami, ki na zvezni ravni še ni dovolj. Zahtevne proizvodne in izvozne cilje bodo namreč lahko pravočasno in kvalitetno uresničili le, če bodo dobro preskrbljeni z materiali. Tudi zato želijo v domači reprodukciji verigi doseči dogovor, da bi izvozne rizike nosili vsi udeleženci, ne samo čevljarji.

H. Jelovčan

NA DELOVNEM MESTU

Pehotni tehnični oficir

Mladi, ki končujejo srednje izobraževanje, izbirajo odločitve o svojem nadaljnjem študiju. Pri teh odločitvah in vključevanju v delo premalo razmišljajo o možnostih, ki jim jih ponujajo vojaški poklici. Morda zato, ker z njimi niso dovolj seznanjeni.

Tokrat jim predstavljamo enega od poklicev, ki si jih lahko pridobijo gojenci vojaških akademij. Le-te so namreč organizirane po vrsteh oboroženih sil; se pravi, da izobražujejo starešine za raznovrstno delo v kopenski vojski, vojnem letalstvu in protiletalski obrambi ter vojni mornarici. Med obiskom ene od tankovskih enot v Sloveniji smo se pogovarjali s pehotnim tehničnim oficirjem.

»Proti koncu osnovne šole,« pripoveduje kapetan Milan Stanojevič, rojen 1952. leta v Srbiji, »sem se sklenil vpisati v strojno-tehniško vojaško šolo v Beogradu. Že kot otrok sem si želel izbrati poseben poklic. Ker smo bili v kraju, kjer sem živel, dobro seznanjeni tudi z vojaškimi poklici in je okolje visoko cenilo oficirjevo delo, sem se odločil zanj. Na to mojo odločitev je vplivalo tudi več drugih spoznanj; v vojaški šoli so ugodni pogoji za izobraževanje, po končani šoli ima starešina zagotovljeno delo in mu ni treba služiti vojaškega roka, zaposlitev v oboroženih si-

Kapetan Milan Stanojevič

lah pa pomeni gotovost tudi zaradi urejenega nagajevanja, napredovanja, stanovanjskih in drugih vprašanj.

Po uspešno končani srednji vojaški šoli je starešina Stanojevič nadaljeval študij na tehniški vojaški akademiji kopenske vojske v Zagrebu, kjer je izbral usmeritev motorji in motorna vozila. Z opravljenimi desetimi semestri študija si je ob oficirskem činu pridobil naziv diplomiranega inženirja strojništva. Pot do njegovega poklica je bila vse prej kot lahka, vendar pri nobenem drugem študiju, kakor naglašuje, mu ne bi bila v oporo tako solidna materialna opremljenost učnega procesa in mentorski sistem učenja.

»Ko sem 1976. leta prišel v oklepno enoto ljubljanskega armadnega območja,« nadaljuje sogovornik, »sem se moral najprej prilagoditi razlikam v delovnih in življenjskih razmerah med akademijo ter delovnim mestom. Čim hitreje človek spozna posebnosti novega okolja, toliko prej namreč lahko uspe pri delu in se vključi v življenjski utrip kraja,

kamor kot starešina pride na delo.«

Milan Stanojevič je bil sprva komandir osnovne enote. Ob napredovanju je prevzel dolžnosti pomočnika poveljnika enote za tehnična vprašanja, ki ji je nekaj časa tudi poveljuje. V enoti, ki razen za redni pouk vojakov in idejnopolitično vzgojo celotne sestave skrbi za preventivno vzdrževanje materialno tehničnih sredstev, odgovarja za organizacijo vsega dela in življenja njenih pripadnikov, med katerimi so aktivni vojaški starešine, občani na delu v armadi in mladi na odslužitvi vojaškega roka.

»Moj delovni dan,« opisuje starešina Stanojevič, »je pester in zanimiv. Začenja se z nadzorom jutranjih aktivnosti vojakov, od telovadbe, obveščanja in rednih pregledov do urjenja. Izdajanju dnevnih nalog starešinam sledi samostojno delo, ki obsega načrtovanje in grobo organizacijo dela v naših delavnicah. Med moje naloge sodijo tudi službeni pogovori, priprave za strokovni pouk in idejnopolitično delo. Delovni dan skleneta pregled opravljenih nalog in dogovor za delo prihodnjega dne.«

Za delo imam zelo dobre pogoje; le manjši del nalog — ob vajah in izrednih razmerah — uresničujem na terenu, sicer pa sem največ v delavnici in pisarni. Ob tem naj dodam, da kot inženir veliko sil vlagam v raznovrstna prizadevanja za gospodarno poslovanje enote. Tako prihranimo, na primer, samo z vzdrževalnimi deli in revizijskimi pregledi tehnike okrog pol milijarde starih dinarjev na leto.«

Nad vse zadovoljen je s svojim dosedanjim delom in življenjem v enoti ter kraju bivanja. Ker ima tod stanovanje in družino, se tudi po napredovanju — letos bo verjetno postal kapetan 1. razreda — zaenkrat ne namerava preseliti drugam. S. Saje

Slovenski pesnik Jože Vovk (1911 do 1957)

Kulturni praznik v Podnartu

Večer pesmi Jožeta Vovka

Podnart — Bliža se 8. februar — slovenski kulturni praznik. Že nekaj let ga DPD Svoboda Podnart praznuje na izvirne načine.

Lani sta nastopila dva zbora, domači in kroparski. Dirigent obeh Egi Gašperšič jima je pripravil dvojne uglasbitve istih pesmi na Prešernova besedila. Vmesno besedilo pa jih je glasbeno-zgodovinsko spremljalo. Za uvod pa je njihova dramska skupina uprizorila eno dejanje Župančičeve pesnitve Jerala.

Letos bo ves večer posvečen delu slovenskega pesnika Jožeta Vovka,

ki je bil doma na Češnjici pri Podnartu.

Jože Vovk se je prvič predstavil slovenski javnosti leta 1931, objavil je svoje prve pesmi v revijah Mladika in Dom in svet. Skozi lirske slike o naravi je izpovedoval svoja mladostna čustva. Napol impresionistične in ekspresionistične podobe so črpale iz njegove rojstne pokrajine. Žadnja leta pred vojno pa se je lotil tudi mestno-delavskih motivov.

Vojna ga je vrgla v begunjske in šentviške zapore, kjer so mu iz enega zamaha nastale šaljive prigodniške pesmi, kar je gotovo redkost v naši vojni ali vsaj taboriščni literaturi. Sredi poletja 1941 so ga izselili v Srbijo. Tam pa je nadaljeval z resno, realistično pesnijo, kateri literarna zgodovina daje največ priznanja. Pesem Naš klic je Boris Paternu uvrstil v antologijo slovenske lirike od 1945 do 1965. Ob koncu vojne je te pesmi izdal v drobni knjižici Iznanci.

1956 je pretresel svoje petindvajsetletno ustvarjanje in objavil zbirko Pesmi. Knjigo je kronološko razdelil na tri dele in jim dal podnaslove: za predvojno Pota; medvojne Iznanci in povojne Molitev na gori.

Ob poeziji se je Jože Vovk posvečal še črticam, mladinski povesti in gledališču. Povest Naš Buček, ki nosi avtobiografske dogodivščine je že izšla trikrat. V slovenščino je prevedel dve komediji, Lope de Vega Prebrisana norica, ki so jo igrali v Kranju in za ljubljansko gledališče Calderonovo Dama škrat.

Umrli je pri šestindesetih letih, zato mu je smrt gotovo prekinila še mnogo ustvarjalnih načrtov. Vemo, da se je pripravil na zgodovinsko povest Ranjena zemlja, v kateri bi pripovedoval, kako so iz njegove rojstne vasi v prejšnjem stoletju vozili železovo rudo v kroparske plavže.

Kulturni večer s pripovedovanjem o pesniku Jožetu Vovku, recitiranjem njegovih pesmi in petjem domačega moškega komornega zbora bo v Domu kulture v Podnartu v soboto 5. februarja ob 19. uri.

Boris Bogataj

Stane Mihelič

Prizor iz Mutastih bratov

Teden slovenske drame 83 — Prešernovo gledališče Kranj

Matjaž Kmecl: Mutasti bratje

Krstna uprizoritev Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta

Teden slovenske drame bodo zaključili slovenski gledališki delavci iz Trsta z krstno uprizoritvijo »Mutastih bratov« M. Kmecla. Naj že takoj na začetku povemo, da je predstava še »sveža« da prihaja skoraj direktno s premiere, saj je bila uprizorjena decembra lani. Do sedaj so nov gledališki podvig tržaških gledališčnikov pozdravili tako kritiki kot publika. Predstava sodi v niz tistih predstav, ki jih tržaški gledališčniki pripravljajo z največjo mero ustvarjalnosti ter poštenosti. To je očitno še posebej pri »Mutastih bratih«, ki v svoji dramski osnovi predstavljajo tudi njihov problem. Matjaž Kmecl je slovenskemu občinstvu dobro znano ime, saj se je s svojim pisanjem uveljavil kot radijski in gledališki pisec ter esejist. Trenutno je predsednik komiteja za kulturo pri izvršnem svetu SRS, sicer pa profesor slovenske literarne zgodovine na ljubljanski univerzi.

Pisec igre je v priložnostni članek ob premieri svoje igre med ostalim zapisal:

»Vse ali skoraj vse v tej igri ima po drobcih zvezo z resničnostjo, celota pa je kajpada izmišljena. Zato naj nihče ne gleda v njej nikogar, naj gleda raje vsakogar, vsem zvoni zvonec s Smrtnikovega dvorišča. Naj ne reče, da ni bilo čisto tako, ker zares ni bilo — po svojem smislu pa je bilo — in je še kar naprej — precej zelo tako. Nekaj osnovne zgodbe je res utemeljena na svečano skrivnostnih dogodkih ob smrti Sturmova očeta in matere, toda že zgodba koroške Hemice in Oswald-Ožbeka je »pobrana« čisto drugje, daleč od ponosne Sturmove družine. Podobno velja za »Mutaste brate«. V Smrtnikovi družini je po kamnih zbrana vsa Koroška od Globasnice do zilske Bistrice, od Sinče vasi do Kort. Če je igra vsaj približno tisto, kar je njen avtor hotel in želel, pa bi morala govoriti o katerikoli manjšini na katerikoli meji — ne samo geografski, tudi moralni: o stiskih šibkega in majhnega, vendar zvesto samosvojega in potolčenega.«

Tako o svoji igri razmišlja Matjaž Kmecl, ki je s svojimi dramskimi, seveda uprizorjenimi besedili že večkrat »gostoval« na kranjskem gledališkem festivalu. Spomnimo se »Lepe Vide ali problema svetega Ožbalta«, »Friderika z Veroniko«, »Intervju« in »Lani« »Levstikova smrt«. Med vsemi teksti je največ gledaliških različic doživel »Intervju«. Vse do sredine sedemdesetih let pa je bil Kmecl predvsem zapisan radijskemu mediju in je v gledališki prostor stopil precej pozno, toda kot vse kaže uspešno.

Režiser Jože Babič:

»Gre za resnično poglobljeno gledanje na probleme zamejskih Slovencev kjerkoli so, mimo obcasnih zgolj verbalnih, plitkih ali patriotskih gledanj, ki se ne realizirajo samo ob obiskih, ampak so, zal, prisotni tudi v miselnosti matične sredine, kjer se začuda ob tako močni prisotnosti narodnostne problematike osnovna informacija nikakor ne spoji s tistim notranjim tkivom duševnosti sodobnega slovenskega človeka. Še vedno je zanj zamejstvo romantična prekomerna avantura, kjer živijo nekakšni slovenski ostanki. To se sicer ne dogaja pri starejši generaciji, ki je bila aktivno soudeležena pri reševanju teh vprašanj. V ostalem je ostalo, kar pravi Kmecl: trepljanje po ramenih, sočustvovanje, citiranje zgodovine kot nekaj, ki je bilo, a ne kot da je.«

Ob režiserju so predstavo pripravili scenograf Klavdij Palčič, kostumografka Anja Dolenc, glasbenik Aleksander Vodopivec, lektor Jože Faganel, asistent režije Marko Sosič, borilne prizore pa je pripravil Andrej Zajec.

Nastopa celoten ansambel tržaškega gledališča: Anton Petje, Barba Jakopič v študijski alternaciji z Giuliano Sosič, Mira Sardoč, Stane Starešinič, Tone Gogala, Bojan Umek, Stojan Colja, Igor Malalan, Joško Lukeš, Silvij Kobal, v študijski alternaciji s Srečkom Možino, Alojz Milič, Drago Gorup, Adrijan Rustja, Robert Kovačič, Dušan Jazbec in Josip Šušteršič.

Slab teden nas še loči od otvoritve letošnjega Tedna slovenske drame 83 v Prešernovem gledališču Kranj. Večina predstav bo odigrana v matični hiši, za dve bodo gledališčniki našli prostor v dvorani Zadrugnega doma na Primskovem, oziroma v Ljubljani. Prihodnji četrtek se torej začneja TSD 83 s podelitvijo »Nagrade Slavka Gruma« ter krstno uprizoritvijo drame Josipa Vošnjaka: »DOKTOR DRAGAN« v izvedbi domačega gledališča.

M. L.

S knjižne police

Novo v zbirki Mostovi

Mostovi je knjižna zbirka Pomurske založbe iz Murske sobote, v kateri je doslej, če štejemo sem tudi 6. letnik te zbirke izšlo že šestindeset naslovov. Skoraj polovica med njimi jih prihaja iz literatur neuvrčenih držav; to je še posebna omemba vreden podatek, kajti literatura neuvrčenih ni ravno pretirano pogost gost na naših knjižnih policah. Zato smo zbirke Mostovi lahko veseli še toliko bolj, saj je njen namen in s tem namen izdajatelja predstaviti nam manj znana, a sicer že priznanja vredna literarna snovanja.

Tako gre v zadnjem šestem letniku večinoma za prevode knjižnih novosti, katere v Sloveniji še nismo imeli priložnosti spoznati in torej pomenijo naše prvo srečanje z njimi.

Kolumbijski avtor, sicer Nobelov nagajenec Gabriel Garcia Marquez se nam v prevodu Nine Kovič predstavlja s tremi naslovi — romani Kronika napovedane smrti, Huda ura ter z njegovim prvim romanom sploh z naslovom Odrveni.

Ponedeljki s Fanny švedskega pisatelja Pera Gunnarja Evanderja prihaja k nam v prevodu Svedine Lene Holmquist, kar je gotovo samosvoja značilnost te izdaje, ki pa zaradi tega prav v ničemer preva-

jalsko ne zaostaja za prevodi slovenskih prevajalcev.

Iz dežel Severne Afrike se v pričujoči letnik zbirke uvrščata dve deli — roman alžirskega pisatelja Abdelhamida Benheduge z naslovom Južni veter v prevodu Maje Kraigher in roman egiptovskega avtorja Samija Bindarija z naslovom Palača. Prevedla ga je Alenka Moder-Saje, spremno besedo pa je prispeval Janko Moder, medtem ko so spremne besede za zgoraj omenjene novosti prispevali prevajalci sami.

Surabielova vrnitev mladega šrilanškega avtorja Raja Proctorja nam predstavlja delček novih literarnih snovanj te daljne neuvrčene dežele. Prevod tega romana je delo Darinke Kosce, spremno besedo pa je prispeval Jože Hradil, ki je obenem tudi odgovorni urednik celotne zbirke.

Roman Odrinjenci pri nas doslej praktično neznane pakistanske književnosti pa je šesta novost iz 6. letnika zbirke. Njegov avtor je Šaukat Sidikhi, prevedla pa ga je Alenka Stanič. Da gre za mlado, šele dobro razvijajočo se literaturo pove tudi podatek, da je delo nastalo nekako sredi petdesetih let. Knjigo je s spremno besedo opremil Janez Stanič.

Boris Bogataj

Stane Mihelič

Kulturni koledar

JESENICE — Amatersko gledališče Tone Čufar bo v torek, 8. februarja ob 8. in 10.45 z uprizoritvijo »Samoroga« Gregorja Strnišča gostovalo v Cankarjevem domu v Ljubljani.

RIBNO — DPD Svoboda Rudi Jedretič Ribno bo danes odprlo razstavo del domačih likovnikov, ki so jo pripravili v domačem zadrugnem domu. Drevi ob 19.30 se bo predstavila Eksperimentalna skupina Talijska s predstavo »Prešernova smrt«. V nedeljo, 5. februarja ob 10. uri bodo v zadrugnem domu pripravili srečanje s Tončkom Maroltovo.

ZASIP — KPD Zasip bo v soboto, 5. februarja ob 19.30 pripravilo v zadrugnem domu Ribno koncert moškega pevskega zbora Zasip.

LANCOVO — KPD Jelovica Lancovo bo v zadrugnem domu Lancovo pripravilo v soboto, 5. februarja ob 19.30 Prešernovo proslavo.

LESCE — KPD Veriga Lesce bo v soboto, 5. februarja ob 19. uri pripravilo v avli osnovne šole F. S. Finžgar večer pesmi in plesov.

PODNART — DPD Svoboda Podnart bo v soboto, 5. februarja ob 19. uri v počastitev slovenskega kulturnega praznika predstavila slovenskega pesnika Jožeta Vovka. Prireditve bo v domačem kulturnem domu.

SREDNJA VAS — KUD Triglav Srednja vas, v Bohinju bo v nedeljo, 6. februarja pripravilo v domači dvorani »Prešernov večer«.

BREZJE — KUD Brezje bo v nedeljo, 6. februarja ob 19. uri pripravilo v domačem kulturnem domu večer pesmi domačina Milana Poharja.

ČEŠNJICA — Dramska sekcija gasilskega društva v Bohinjski Češnjici bo v nedeljo, 6. februarja ob 15. in 20. uri premierno uprizorila komedijo Labisch-Petana »Gospod Evstahij iz Šiške«.

RADOVLJICA — Ženski pevski zbor Lipa bo v ponedeljek, 7. februarja nastopil v domu Janka Benedika.

KRANJ — V galeriji Prešernove hiše bodo drevi ob 18. uri ob slovenskem kulturnem prazniku odprli razstavo »Prešernovi nagajenci 1957 do 1961«, ki bo odprta do 1. marca V galeriji Mestne hiše bodo ob 18.30 odprli razstavo »Grafika v Prekmurju«, s katero se bodo predstavili pomurski grafiki: Ivo Bošnjakovič, Stefan Galič, Zoltan Gabor, Stefan Hauko, Jože Horvat-Jaki, Lojze Logar, Franc Mesarič, Borut Vild. V stebrišni dvorani Mestne hiše pa bodo ob 19. uri odprli bienalno razstavo gledališke fotografije »Gledališče«, ki jo je Gorenjski muzej pripravil skupaj s Prešernovim gledališčem iz Kranja.

Glasbena šola Kranj bo drevi ob 19.30 priredila glasbeni recital solistov. V prostorih glasbene šole bosta nastopila flautist Aleš Kocjan in pozavnist Božidar Lotrič.

JEZERSKO — KUD Jezerško bo v soboto, 5. februarja ob 19. uri v domu Korotan na Jezerskem premierno uprizorila »Divjega lovca« F. S. Finžgarja. Predstavo bodo ponovili v nedeljo, 6. februarja ob 15. uri.

VISOKO — V soboto, 5. februarja ob 19. uri bo KUD Visoko pripravilo v domačem zadrugnem domu Prešernovo proslavo.

VELESOVO — KUD Borec iz Velesovega bo v soboto, 5. februarja ob 19. uri pripravilo v dvorani v Adergasu koncert moškega pevskega zbora Davorin Jenko iz Cerklji. V nedeljo, 6. februarja ob 15. uri pa bodo uprizorili tri igrice: Prijatelj, Darilo strica Tomaža in Čudežna vreča.

PREDOSLJE — DPD Svoboda Predoslje bo s Cankarjevo dramo Jakob Ruda v soboto, 5. februarja ob 19.30 gostovalo v domu krajevnih skupnosti Vodice. V osnovni

šoli Josip Broz-Tito v Predosljah se bo v ponedeljek, 7. februarja ob 19. uri z monodramo M. Pušavca »Gašper Sonce« predstavil Jože Jelič KUD Predoslje.

ŠKOFJA LOKA — Zveza kulturnih organizacij Škofja Loka bo v ponedeljek, 7. februarja ob 18. uri pripravila v prostorih knjižnice Ivan Tavčar srečanje s pesniki in pisatelji začetniki Gorenjske. Predstavili se bodo književni ustvarjalci gorenjskih občin, njihove prispevke bodo predstavili člani Prešernovega gledališča iz Kranja, Linhartovega odra iz Radovljice in Loškega odra iz Škofje Loke. Literarnemu večeru bo sledila predstavitev tretje, nove številke literarnega glasila Sejalca, ki ga izdaja klub literatov pri Zvezi kulturnih organizacij Škofja Loka.

Knjižnica Ivan Tavčar bo pripravila v torek, 8. februarja na slovenski kulturni praznik Dan odprtih vrat knjižnice. Popoldne ob 17. uri bo na vrsti ura pravljic. V sredo, 9. februarja ob 18. uri bo predavanje z diapozitivi »Kulturne znamenitosti Kranja!« vodil Cene Avguštin.

ŽIRI — V soboto, 5. februarja ob 19. uri bo v družbenem domu Partizan recital sodobne slovenske poezije, ki ga pripravljajo člani kluba študentov Poljanske doline s sodelovanjem organizatorja kulturne dejavnosti v krajevni skupnosti. Od 19.30 naprej bodo člani foto sekcije planinskega društva Žiri pred zadrugnim domom pripravili javno projekcijo svojih del na prostem.

Cerklje — V ponedeljek, 7. februarja, na predvečer kulturnega praznika, bo v dvorani osnovne šole recital: Otroci zemlje... slovenske, v katerem se bodo člani dramske sekcije predstavili občinstvu s pesmimi sodobnih slovenskih avtorjev, sledila pa bo monodrama mladega gorenjskega avtorja Marjana Pušavca: Gašper Solnce.

Vrsta kulturnih prireditev

V medvoškem Donitu se vrstijo kulturne prireditve in skoraj ne mine teden brez pomembnega dogodka. Komisija za kulturo pri TOZD in DSSS že tretje leto ne pozna oddiha. Neumorna skupina kulturnih zanesenjakov pripravlja razstave, literarne večere... O delu komisije nam je predsednica Jožica Jordan povedala: »Načelo našega dela je približati kulturo delavcem v njihovem delovnem okolju. Delavci dajejo denar za kulturo, zato naj bo kultura tudi zanje. V 6 tozidih in DSSS je zaposlenih 850 delavcev in skušamo pripravljati stvari, ki so večini všeč. Tako smo pripravili vrsto razstav likovnih umetnikov, razstavo keramike, kuharsko razstavo... Moram reči, da je zanimanje za razstave veliko.«

Kako vam vse to uspeva?

»Predvsem imamo podporo članov sindikata, pa tudi vodstvenih delavcev. Je pa veliko zadovoljstvo delati, ustvarjati med delavci. Trdim, da je dobra tista kultura, ki jo večina razume. Sama vidim, da se da z dobro voljo vse narediti. Trdim, da ženske med piskri in službo sčasoma postanejo zoprne, zato berejo knjige, hodijo na koncerte...«

Tako Jožica Jordan, referent za ekonomsko propagando, ki se s kulturo ukvarja povsem ljubiteljsko. Toda sodelavce vedno znova preseneča z novimi idejami, ki jih z njihovo pomočjo tudi uresniči.

-fr

Emil Bombač, direktor zadružne organizacije Sloga Kranj:

Naročeno pridelovanje oživi »divji trg«

Ko pri dogovarjanju beseda ni več držala, si je človek izmislil pogodbo. Z njo urejajo odnose z vsemi pravicami in obveznostmi tudi kmetje in zadruga. Alije pogodba obvezujoča za oba podpisnika ali je za enega le »prisega s figo v žepu« — o tem smo se pogovarjali z direktorjem temeljne zadružne organizacije Sloga Kranj Emilom Bombačem.

Kranj — »Pogodba ima pravno osnovo in njena določila morata spoštovati oba podpisnika. Zadruga mora od združenega kmeta prevzeti vse pogodbene količine kmetijskih pridelkov, preskrbeti mu mora reprodukcijski material, spremljati pridelovanje od začetka do konca in pomagati s krediti. Obveznost kmeta pa je, da dogovorjene presežke odda zadrugi in prispeva določen delež k njenemu dohodku. Sloga sklepa pogodbe s kmeti na podlagi letnega načrta in sporazumov, ki jih imamo z našimi kupci — s trgovskimi in predelovalnimi delovnimi organizacijami. Najprej moramo vedeti, koliko krompirja, mesa, mleka bodo le-te odkupile, šele potem gremo lahko h kmetom. Vso živino odkupi škofjeloška klavnica, mleko kranjska mlekarja. Krompir vzamejo pogodbene stranke (ki polovico plačajo že naprej) s Koprškega, z Reke, iz Splita, Zadra, Ljubljane in z Gorenjske. V zadnjih treh letih smo vsakega od kmetov odkupili več, kot so zapisali v pogodbi. V tem oziru smo 150-odstotno izpolnjevali obveznosti!«

Del pogodbenega odnosa je obveza zadruga, da za naročeno pridelovanje in prirejo zagotovi potrebne količine umetnih gnojil, semen, krmil, goriva, zaščitnih sredstev.

»750 združenih kmetov članov in kooperantov zadruga — je letos sprejelo visoke obveznosti — 5800 ton krompirja, 1580 glav živine, šest milijonov 400 tisoč litrov mleka za domače potrebe ter 25 ton mesa, 750 ton krompirja in sto ton repe za izvoz. Za vse to bo zadruga zagotovila dovolj umetnih gnojil in semen. Verjetno bo primanjkovalo zaščitnih sredstev, zato smo že razmišljali, da bi v trgovini odprtega tipa na Primorskem prodajali škropiva le združenim kmetom. Največ težav pa bo tako kot doslej povzročala kmetom (in nam) neredna oskrba z močnimi krmili in drugimi dodatki.«

S pogodbo (in odkupom) verjetno ne zajamete vseh pridelanih količin?

»Naročeno pridelovanje se spričo pomanjkanja goriva, reprodukcijskega materiala ter zavoljo večje socialne varnosti krepí. S tem se ožijo možnosti »prostih strelcev«, ki oddajajo svoje pridelke na »divji, spekulantski trg«. To je prišlo do izraza zlasti pri odkupu živine. Čeprav je bil lani hrvaški trg izredno

vabljen (tudi letos ostaja tako), so se kmetje iz kranjske občine izkazali kot dobri zadrugniki. Le nekaj glav živine je namreč prešlo v roke hrvaških »hondlarjev«. Posebne razmere so pri krompirju. Kmetje se že pri sklepanju pogodb »zavarujejo«. Vpisujejo manjše površine, kot jih bodo resnično posadili; še pogosteje pa nižje hektarske pridelke. To je njihova rezerva v primeru slabe letine; če pa je ta obilna, presežek pridelanega krompirja prodajo mimo zadruga. Po naših podatkih zajememo v organiziran odkup le dve tretjini vsega krompirja. Včasih več, včasih manj, kar je odvisno tudi od cene. Če je ta spodbudna, gre večji delež skozi zadrugo, sicer pa za višjo ceno neposredno v roke porabnikom. Ne glede na to smo z desetimi oddanimi tonami krompirja z enega hektarja v republiškem vrhu, saj slovensko povprečje znaša le eno tona.

Kmetje laže izpolnijo obveznosti v letu obilnega pridelka. Takrat nam radi oddajo tudi več, kot je zapisano. Če pa je letina skromna, je ponavadi cena na »divjem trgu« znatno višja. Takrat je tudi z odkupom več težav.«

V 16. členu pogodbe piše, da morebitne spore med zadrugo in kmetom rešuje zadrugni svet; če ta ni uspešen, pa sodišče zadrugnega dela v Kranju. Kakšne so pri tem vaše izkušnje?

»Pri izpolnjevanju naših in kmetovih pogodbenih obveznosti ne moremo biti pretirano dosledni. Kmete namreč dobesedno spodbujamo h kršenju pogodbe neenotni jugoslovanski trg (na Hrvaškem za bika iztržijo tudi dva stara milijona več) ter pet različnih cen za govejo živino v Sloveniji. Podobno je pri oskrbi z reprodukcijskim materialom. Le-ta ni odvisna samo od zadruga, temveč od cele vrste posrednikov v dolgi verigi. Nepravilnosti, če do njih pride, rušimo na pogovorih s kmeti ali na sejah zadrugnega sveta. V njem pa je štiri petine kmetov, ki neradi posegajo po ostrih ukrepih.«

C. Zaplotnik

Resolucija bo dopolnjena

Resolucija o družbenoekonomskem razvoju občine Kranj v tem letu je sprejeta, kasneje pa bo še dopolnjena s tako pomembnimi pokazatelji kot so doslej še neusklajene izvozne obveznosti

Kranj — Brez posebne razprave je v sredo skupščina občine Kranj na zasedanju vseh treh zborov sprejela tako pomemben dokument, kot je letošnja resolucija o družbenoekonomskem razvoju občine. Pičla razprava ob sprejemu resolucije pa je po svoje razumljiva, saj dokumentu manjkajo nekateri temeljni podatki za gospodarjenje v tem letu. Vzroki so seveda znani tako sestavljalcu resolucije kot tudi delegatski skupščini — namreč prekasno dogovarjanje in usklajevanje planov ekonomskih odnosov s tujino, od česar so seveda v največji meri odvisne naloge kranjskih in seveda tudi drugih organizacij združenega dela v zunanje trgovinski menjavi. Ko bodo te pomembne stvari znane, bo sicer možno sprejeti dopolnilo k resoluciji, ki postavlja pred združeno delo tudi letos povečevanje izvoza kot eno najpomembnejših nalog. Ali pa bo mogoče letos zagotoviti 3 odstotno rast proizvodnje, kot jo predvideva resolucija, ob tem da so obveznosti delovnih organizacij glede izvoza še dokaj neznane vključno z možnostmi pridobivanja dohodka? Prav na to je še posebej opozoril predsednik občinskega sindikalnega

sveta Ivan Torkar, saj mimo resnih opozoril iz združenega dela o stalnih ponavljajočih se napakah ob planiranju in dogovarjanju o okvirih gospodarjenja za prihodnje leto v bodoče ne bo mogoče. Kranj se sicer lani ni srečal z resnejšimi gospodarskimi težavami, kljub temu da gospodarstvo v začetku leta 1982 prav tako kot letos ni poznalo prav vseh elementov za novi gospodarski start. Vprašanje pa je, če bo letos mogoče tako kot lani nadomestiti med letom ponavljajoče se, a na srečo kratkotrajne zadrege s surovinami in repromaterialom. Pridne roke kranjskih delavcev so z delom ob vseh sobotah ob koncu leta sicer nadomestile izpad proizvodnje med letom, tako da so bili rezultati celo nad pričakovanimi, tudi po obsegu proizvodnje kot tudi glede izvoznih obveznosti. S te plati je lahko optimistično ocenjevati izvozne naloge, ki jih republiška resolucija glede konvertibilnega izvoza postavlja pri 18 odstotkih, vprašanje pa je, če bodo tudi letos tako kot lani in že vrsto let na listi izvoznikov le ene in iste delovne organizacije, druge pa bodo izvozne možnosti spet le proučevale.

L. M.

Odpravljamo vzroke, ne posledice

Takšno je prepričanje vseh, ki se v naši družbi spopadajo s problemom invalidnosti — Kako skuša olajšati invalidov položaj v koordinacijskem odboru za družbeni položaj in aktivnost invalidov pri občinski konferenci socialistične zveze v Kranju

Kranj — Koordinacijski odbor za družbeni položaj in aktivnost invalidov pri občinski konferenci socialistične zveze v Kranju je pobudnik občinskega akcijskega programa za reševanje socialne varnosti invalidnih oseb, ki ga je lani sprejela tudi skupščina. Koordinacijski odbor ni vršilec nalog akcijskega programa, temveč bedi nad njegovim izvajanjem, uresničujejo pa jih ustrezne socialne službe in združeno delo.

Prejšnja leta so člani koordinacijskega odbora skušali prodreti pri strokovnih službah, ki se tako ali drugače ukvarjajo z usodo invalidov, in tako so slednjič uspeli doseči enoten občinski program, ki bo po vsej podlagi za zagotavljanje socialne varnosti invalidnim osebam. Vendar menijo, da tak program in tudi njegovo praktično izvajanje še nista dovolj. Z njim namreč le gasimo požar, namesto da bi ga zatrli, še preden se razgori. Ko bi invalidsko problematiko, zlasti skrb za preprečevanje invalidnosti, vzelo na pleča združeno delo, bi bilo nekaj več upanja, da bi v prihodnje omejili pojav invalidnosti. Po novem zakonu o invalidskem in pokojninskem zavarovanju, katerega zvezna inštitucija je že znana, republiška pa bo sprejeta sredi leta, je združenemu delu naložena precejšnja obveznost za invalide. Družba s tem želi doseči, da bodo tudi v tovarnah, kjer imajo mnogo delovnih invalidov, poslej skrbneje gledali na varnost delavca in ga še pravočasno prezaoposili, če mu bo grozila zožena delovna sposobnost, zakon je precejšnja usluga. Tudi za skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja in druge socialne ustanove, ki imajo danes na plečih vse invalide.

Koordinacijski odbor, v katerem so tudi invalidi, pa se poleg dolgoročnih ciljev spopada tudi z vsakodnevnimi problemi invalidov. Tako so predlagali, naj bi v Kranju poenotili skrb za rekreacijo invalidov in jo s tem tudi pocenili. V avtobusih naj bi znova uvedli posebne sedeže za invalide. Prihajajo namreč časi, ko se bomo vsi več vozili z javnimi prevoznimi sredstvi. Predlagajo tudi, naj bi za invalide uvedli mesečne ali letne vozovnice po nekoliko zmernejših cenah. Velikokrat je bila beseda tudi o denarnih sredstvih Loterijskega vodstva, ki jih pretežno namenja humanitarnim organizacijam. Namesto da se ta sredstva izgubljajo v raznih birokratskih vodah, naj se namenijo odpravi gradbenih ovir, naložbe v sklade, ki bodo invalidnim delavcem doplačevali razliko od doseženega do zajemčenega osebnega dohodka in podobno. Ker pa vse želje niso v pristojnosti koordinacijskega odbora za družbeni položaj in aktivnost invalidov, se bodo morali letos še širše povezovati kot preteklo leto.

D. Z.

Kdo bo prijavil olimpijsko ekipo

... se leto pred pričetkom največje športne prireditve v Jugoslaviji sprašujejo sankaci in sankaki delavci Gorenjske, ki tvorijo jedro slovenskega sankakega športa.

Železniki — Tristo sankacev — tekmovalcev imamo v Sloveniji. Lahko bi zapisali kar na Gorenjskem in ne bi se veliko zmotili, saj je tod sedem sankaskih klubov od skupno devetih: v Kranju, Trzinu, Begunjah, Kropi, Bohinju, Železnikih in na Jesenicah. Razumljivo je, da so zato Gorenjci prevzeli v svoje roke tudi vaje sankakega športa v Sloveniji. Predsednik sankake

promet. Za tekmovalce jih se pravimo in zaledenimo, potem pa krajani posujejo. V Selški dolini tudi ta problem rešili. 1100 metrov dolgo progo smo speljali po gori poti v Kraju nad Dolenjo. Ustrezna mednarodnim pravilom, ko da je na njej mogoče izvesti zahtevnejša tekmovalja. Edino varovati bi jo veljalo na nevarnih odsekih. Zgledu sankacev iz Zvezne republike Nemčije, ki so v okolici morajo slediti ostala društva, ki še nimajo lastne proge. V Idriji in Trzinu jo imajo Bohinju in na Jesenicah jo kmalu uredili. Precej težav povzroča sankacev oprema. Tekmovalni ni v Jugoslaviji ne izdelujemo, tem ko je uvoz prepovedan. Vsi najde, kakor ve in zna; večina je sani izdelala sama,« pojasni zagata sankacev Vladimir Polajnar. Kakšen je odnos do sankakega športa v Jugoslaviji, pove že to leto pred olimpijskimi igrami vedno nimamo državne sankake zveze. Članica mednarodne sankake je slovenska zveza, po olimpijskih pravilih pa lahko prijavijo za tekmovalce le državna društva. Kdo bo to storil pri nas se sprašujejo sankaci in sankaki delavci.

»Pred dvema letoma smo Sloveniji dali pobudo, da bi se sankaki v Jugoslaviji končno organizirali. Nas bodo v to prisilile olimpijske igre, in verjetno ni daleč čas, ko ustanovljena zveza za sankake pripravi olimpijskih kandidatov. Vič bi lahko izvedli državno prvenstvo in dobili prvega državnega prvaka. Čeprav je olimpijska disciplina le sankanje na umetnih progah, ne bi smeli zanemariti starega — sankanja na naravnih progah. Dejansko ima le-to večje možnosti za razmah. V Jugoslaviji namreč le eno umetno progno, verjetno bo pri tej tudi ostalo. Tega je na naravnih progah še mnogo mednarodnih tekmovalcev, karavani in evropsko prvenstvo, karavani in turneja, Alpe-Adria... Prav na tekmovalnih pa smo že dosegli rezultate, da nam ni treba vati,« sklene razmišljanje o sankanju razvoju sankakega športa Gorenjskem in v Sloveniji Vladimir Polajnar.

C. Zaplotnik

zveze je Vladimir Polajnar iz Železnikov, s sankaskimi programi se ukvarjajo Milan Bižal iz Kranja, Jože Rozman iz Jesenic in Vinko Bernik iz Selc, sodniški zbor vodi Stanko Hodnik iz Bohinjske Bistrice, olimpijske kandidate iz Slovenije trenira Jože Rakovec iz Dolenje vasi. Od osmih slovenskih sankacev se mesto v olimpijski reprezentanci sedmerica Gorenjcev: Pikon, Rozman in Cesar iz bohinske doline, Klinar iz Jesenic, Kališnik iz Trzinca, Pohleven iz Selc in edina tekmovalka med olimpijskimi kandidati Tinka Tolar iz znane sankake družine z Martinj vrha.

»Sankanje je v Sloveniji omejeno le na Idrijsko in Gorenjsko z Medvodami,« pravi predsednik zveze Vladimir Polajnar. »Naša naloga je, da za ta šport navdušimo tudi mlade v ostalih predelih Slovenije, zlasti na Štajerskem in Koroškem, kjer imajo ugodne naravne možnosti za razvoj tekmovalnega sankanja. Pogosto so ovira sankake proge — hribovske ceste, po katerih se odvija

D. Sedej

Če te tepe kurjava

Dobra kranjskogorska sezona, a le z domačimi gosti in brez deviz — Razmišljanje o popustih za tuje goste je tuje turistični ekonomiji

Kranjska gora — Ne moremo zanikati, da se po nekaj letih v Kranjski gori vendarle ne le premika: skupnost so ustanovili, pod Gorenjko in Kompasom naj bi tako vsi skupaj, 27 organizacij, razvojnou usmerili kranjsko gorski turistični tok. Letos bodo žičnice v krepki izgubi — kar se jim do zdaj še ni zgodilo — želijo v prihodnosti postaviti žičnice Trebež v vrednosti 10 starih milijard dinarjev. Za bančni kredit bodo morali zbrati več kot 3 milijarde starih dinarjev, precej denarja pa bodo terjale nove zmožljivosti: apartmaji in manjši počitniški objekti. Kranjska gora se tudi veliko bolj odpira zasebni ponudbi, manjšim lokalcem, a ne na principu: priti, »pokasirati« in oditi, temveč na zahtevi: priti, sovlagati in ostati. Ne nazadnje je jeseniški urbanizem za Kranjsko goro veliko bolj prožnejši, davčna politika ne oduševlja, komunalna pa se ji v prihodnje nasmiha tudi veliko cenejše skupno ogrevanje kraja.

Se in še pa bo najbrž treba besed in polemik, da se poveže z Bledom in drugimi turističnimi kraji in obratno. Menda naj bi že dočakali dan, ko naj bi turistični delavci Gorenjske pokukali izza plotov in se nagnili za skupno mizo, trdno odločeni, da zaslužijo devize? Turi-

zem lahko daje veliko deviz, če se obenem s slabostmi samih delavcev odpravi slab položaj turizma na sploh, saj nizko akumulativna panoga že zdavnaj zahteva enake pogoje gospodarjenja.

Če to zimo pogledamo v kranjsko gorske hotele, potem bodo imeli zdaleč najboljše sezono, saj se odlično prodajajo. A žal le domačemu gostu, tujih ni in tudi »bookinge« za naslednje mesece so kaj žalostni, saj jih je v tujini za 30 odstotkov manj. Malo turističnih krajev ima dve »močni« sezoni, zimsko in letno, tako kot Kranjska gora, a smo kmalu spet na bolj realnih tleh, če zvemo, da jih stane liter nafte 44 dinarjev in če ogrevajo osem mesecev! Nimaš se s čim hvaliti; če te tepe kurjava, se za zimsko sezono lahko obrišeš pod nosom.

Nizozemci ne več, zdaj prihajajo angleži, ki za penzion odstejejo toliko kot za angleški zajtrk v malo boljsem »pubu«. Če se zmrdujejo nad urejenostjo kraja, prebujeno turistično društvo obljublja nameniti milijon 850.000 dinarjev za lepši vitez kraja in skoraj 6 milijonov za živahnejši utrip. Čeprav trgovci pravijo, da so in bodo »obvladovali« preskrbovalno situacijo, se žal zna zgoditi, da bo pri zajtrku masla le za noht. Izkušnje niso kaj prida in kažejo na to, da so za nedavni FIS

gostinci na kolenih prosili za 300 kilogramov masla, kajti »obvladovalci situacije« so ga lahko pripeljali le borih sto kilogramov. Gostinci so vili roke, saj ne morejo meni nič tebi nič postaviti pred sto in sto gostov navsezgodaj zjutraj svinjskega zrezka s fižolom; o tistih domačih specialitetah pa je bolje, da so dobrodušno optimistični navsvetovalci in besedni spodbujevalci turistične ponudbe kar tiho, saj ni črne moke, ni železce, ni klobasa, pa je praviloma tako zanič, da je prašiči že med pomijami več ne marajo.

Kakorkoli že, bi strahotno rezervirane natakare tolažili, da bo devizna stimulacija za turizem večja kot lani in da ne bo trajalo več dolgih šest mesecev, da bi jo končno le dobili, bodo le stežka zmogli kisel nasmeh. Gosta bi srčno objeli le tedaj, ko bi jim bila jasna lastna stimulacija, ki naj bi bila vsaj takšna, kot jo j zmogel Podvin — 3 odstotke od prometa. Če tega ne bo, jim tudi prav nič ne bo mar, če obljubimo tujcem v začetku letošnje sezone 15 odstotkov popusta, tistim, ki bodo plačevali z dinarskimi čeki. Upati je le, da predlog ne bo prodril, kajti nekdo ta popust mora pokrivati — to so pa tisti, ki bodo gostov imeli dovolj. Razmišljanje o popustih je ekonomsko zgrešeno, kajti turizem ima vedno prihodnost le v kvaliteti in njej ustrezni ceni.

Razdrobljeni turizem

O organiziranosti turističnega gospodarstva so v radovljiški občini v preteklih letih že velikokrat in veliko govorili. Toda blejski turizem je še naprej razdrobljen, povezave med Bledom in Bohinjem praktično ni, govorimo lahko celo o tradicionalnem nasprotovanju. Prav organiziranosti je bil posvečen nedavni posvet o turističnem gospodarstvu, ki ga je pripravilo na Bledu predsedstvo občinskega komiteja ZKS Radovljica.

MALO VOLJE ZA SODELOVANJE

Gradivo za akcijsko konferenco je bilo dobro pripravljeno, ponujalo je celo misel o fizični združitvi blejskega turističnega gospodarstva. Najprej se je pač treba povezati na ravni turističnega kraja, le tako bodo stekle povezave v okviru občine, republike. Na Gorenjskem pa se ponuja izvrstna možnost povezave blejskega in bohinjskega turističnega gospodarstva s kranjskogorskim.

Toda govorniki se za okroglo mizo prav organiziranosti turističnega gospodarstva niso upali dotakniti. Govorili so o številnih problemih našega turizma, o tem, kaj je bilo, nihče pa ni upal reči, kaj bi bilo. Pod konferenco tako lahko potegnemo sklep, da je na Bledu volje za tesnejše sodelovanje zelo malo. Ostajamo torej le pri napotkih iz gradiva.

Prav dobra organiziranost pa postaja danes vse bolj pomembna. Turističnim delavcem po zgled ni treba daleč. Ozrli bi se lahko le tja do Poreča. Le trdno povezano turistično gospodarstvo se danes lahko uspešno pogovarja z oskrbovalci. Le trdno povezano bo lahko narekovalo pogoje turističnega gospodarstva. Sicer bo še naprej ostalo pri besedah, da je turizem v naši družbi zastavljen.

ZDRUŽITI KADROVSKE, PRODAJNE IN NABAVNE SLUŽBE

Vse analize kažejo, da je eden bistvenih razlogov zaostajanja turističnega gospodarstva v radovljiški občini njegova razdrobljenost. Vendar dlje od združitve HTP Bled in Zavoda za pospeševanje turizma niso prišli. Na Bledu bi morali združiti vsaj ključne poslovne funkcije turističnega gospodarstva, kot so kadrovske, nabavne in prodajne službe. S turistično poslovno skupnostjo doslej niso uspeli narediti. Mnogi so v turistični skupnosti videli le mesto za reševanje problemov, ki jih v svojih hišah niso uspeli razrešiti. Tako turistična skupnost ni dobro zaživela, intenzivnost so bili čisto preveč različni, da bi jih lahko uskladjali.

Turistična poslovna skupnost bi morala sprejemati načrte prodaje, propagande, nastopov v tujini, potrebe po kadrih, skupnih naložbah, načrt vključevanja zasebnega sektorja v organizirano prodajo in razvojno politiko. To seveda pomeni, da bi odločanje o ključnih vprašanjih prenesli na raven poslovne skupnosti, strokovne službe pri članih poslovne skupnosti pa bi

odločitve le uresničevali. V ta namen bi morali popraviti samoupravne akte posameznih temeljnih organizacij, seveda posebej tistih, ki so povezane izven radovljiške občine. Sklepi turistične poslovne skupnosti bi morali biti obvezujoči za vse njene člane, saj bodo le tako ustvarili povezave na ravni turističnega kraja, če fizična združitev blejskega turističnega gospodarstva ni možna.

DRUGI NAJVEČJI PROBLEM SO KADRI

Naj bodo sklepi še tako lepo zapisani, ostanejo vedno le na papirju, ker se ustavi pri ljudeh. Prav s kadri pa ima naše turistično gospodarstvo nenehne težave, na kar seveda vpliva tudi narava dela. Tako blejskemu kot bohinjskemu turizmu manjkajo dobri strokovnjaki. Vendar se na blejski šoli za turizem in gostinstvo šola malo domačinov. Kadrovske načrte turističnega gospodarstva v radovljiški občini pa so ohlapni, marsikje jih sploh nimajo.

Vsekakor bodo morali organizirano pridobivati učence za šolanje na blejski gostinski šoli, pripravljati vsaj dvakrat na leto predstavitev gostinskega poklica za osnovnošolce. Le dobri kadrovske načrte gorenjskega turističnega gospodarstva pa bodo podlaga za uvedbo štiritletnega šolanja na blejski gostinski šoli, s čimer bo postala privlačna tudi za »boljše« učence.

Zdaj pa imajo učenci blejske gostinske šole premalo praktičnega pouka in takšno ugotovitev bodo posredovali posebni izobraževalni skupnosti za gostinstvo in turizem. Blejska šola pa bo prevzela restavracijo Blegoš, da bodo učenci v lastnem šolskem obratu opravljali delovno prakso. Restavracija bo seveda odprtega tipa in bo delala vse leto.

ZANEMARJENA PODOBA BLEDA

Bled poimenujemo biser pod Triglavom. Res je prelepa ta podoba kraja, kakor je zapisal Prešeren. Toda resnici na ljubo, moramo povedati da je Bled zanemarjen, ne premore več toliko turistične kulture kot nekdaj.

Turistična kultura seveda niso le lepi, udobni hoteli, ki jih ima Bled. Tudi ne zgolj komunalno urejen kraj, kar seveda Bled še ni v celoti. Turistično podobo kraja sestavljajo številne podrobnosti, ki jih mora prežemati turistična miselnost vseh ljudi, ki žive v njem. Turistično podobo kraja lahko pokvarijo ploče-

vinasta streha na hiši, smeti na obrežju jezera ali domačin, ki mu gostje niso mar.

Prav v pogledu turistične vzgoje prebivalstva, posebej mladine, na Bledu niso veliko naredili. Tradicionalno visoke turistične ravni Bleda zgolj hotel Toplice ne bo mogel obdržati. Zalostno je že to, da se šele zdaj pogovarjajo o blejski promenadi, da bi v sezoni zaprli za promet Cesto svobode od hotela Park do Jelovice. Z velikimi težavami so lani vendarle uspeli dokončno urediti sprehajalne poti okoli jezera. Bolje bi na Bledu lahko izkoristili pokrite dvorane, ki jih imajo dovolj, saj je zdaj festivalna dvorana čisto prazna. Tudi novo, ledeno dvorano bodo morali bolj vključiti v turistični utrip. Vsekakor pa bi kazalo ne Bledu prirejati kakovostne kulturne prireditve, ki bi lahko postale dodatna privlačnost kraja.

Manjka le ljudi, ki bi bili pripravljeni delati, sesti skupaj in se dogovoriti o skupnih prireditvah. Denar skorajda ne more biti opravičilo, saj je radovljiška občina na drugem mestu v Sloveniji po zbrani turistični taksi. Številka se vrti že okoli 10 milijonov dinarjev. Takso je seveda treba vrniti gostu v obliki brezplačnih storitev.

M. Volčjak

Rekli so o turizmu

BRANKO ČOP: »Glede zaježitve Save pri Radovljici in pod Bledom moramo gospodarskim tehnokratom jasno reči ne. Delajo zelo potihem. Ne moremo podpirati zamisli, ki tako krepko posega v naš prostor, v našo mikro klimo, v našo izjemno naravno dediščino, ki so jo naši predniki znali ohraniti.

Ne verjamem več v dobro voljo izvršnega sveta, da bo vilo Bled, protokolarni objekt, predal v turistične namene. Pogoji, ki jih postavlja za oddajo objekta so komajda sprejemljivi — najem za pet do deset let, nobenih obnovitvenih del. Opažamo, da se vila Bled ločuje od garaž, ki ji pripadajo. Zavzemamo se samo, da bi vila Bled služila turizmu.

Glede ozdravitve blejskega jezera se prepri v znanstvenih krogih nadaljuje, jezero pa je čisto, kar smo želeli. Pred našimi očmi raste limnološka postaja, za katero vsi, razen tistih, ki jo vodijo, sodimo, da je nepotrebna.

Večjo pozornost moramo posvetiti izgledu Bleda, Bohinja. Da bi vsaj izginile aluminijaste strehe z naših hiš. Če teh ogledal ne moremo odpraviti, moramo biti pazljivi vsaj pri novogradnjah.

Naši turistični delavci bi lahko izvensezonski čas izkoristili za izobraževanje, za vzgojo prebivalstva, za razgovore z njimi. Na Bledu ni veliko ljudi, ki poznajo zgodovino svojega kraja.

Naša prizadevanja, da bi Bled dobil zdraviliški status so na majavih nogah. Ob tako nečistem kraju je to težko doseči.

Vrsta objektov ni dobro uporabljenih. HTP Bled zaseda eno najlepših vil na Bledu, podobne prostore ima tudi krajevna skupnost. Ledena hala služi le drsalcem. Miselno smo preleni za nove ideje, kako jo uporabiti. Nekatera prizadevanja vendarle kažejo, da se nekaj da storiti.

MARTINA KUMER: »Vsi si moramo prizadevati, da bomo šolanje na gostinski šoli podaljšali na štiri leta. Le tako se bodo zanj odločali tudi boljši učenci. Toda Gorenjska danes izkazuje potrebo po le treh gostinskih tehnikah, v radovljiški občini le po enem. Če so potrebe gostinskega združenega dela takšne, kako naj si prizadevamo za štiritletno šolo. Vse gorenjsko turistično gospodarstvo bi moralo podati resnične potrebe po gostinskih delavcih do leta 2000.«

JOŽE MIKEŽ: »V naših dokumentih ohranitev prostora pi dovolj podarjena. Srečujemo se z gospodarsko razvitostjo, ki temelji na industriji, kar ustvarja konflikt s turizmom. Bolj bi morali izkoristiti naravne danosti. Zato kakršnakoli načrtovanja uporabe prostora ne sme mimo turističnega gospodarstva.«

EGON CONRADI: »Trženje Bleda postaja vse težje, zaradi konkurence morja, posebej pa sosednje Koroške. Izdelati moramo dolgoročne programe razvoja tega turistično najbolj vrednega prostora v Sloveniji, preko poslovne skupnosti pa ga skupaj razumno ponuditi, kar seveda ne bo šlo brez dobrih kadrov.«

BOGOMILA MITIČ: »Od leta 1972 v Jugoslaviji realni turistični iztržek pada, posebej devizni. Katastrofalno smo v primerjavi s sosednjimi deželami nazadovale v izvenpensionjski ponudbi. V Sloveniji imamo zmogljivosti dovolj, atraktivni smo zavoljo penzijske ponudbe, druge dežele pa so iztržek povečale prav z dodatno ponudbo. Za Bled je toliko bolj pomembna, ker ima veliko individualnih gostov. Ena od naših hib je, da ne nastopamo s skupno ponudbo. Na področju trženja nam manjkajo učinkovite povezave. Zato se odločamo za turistične regije, vsaka bo imela po dva nosilca. Če bodo funkcionalne povezave uspešne, bo manj odporov proti institucionalnim povezavam.«

Delovni čas po novem

Približno 3500 delavcev v kranjski občini ima po novem uro kasnejši začetek dela — Ostajajo pa še problemi zaradi prevoza in otroškega varstva

Kranj — Od priporočila slovenskega izvršnega sveta sredi oktobra lani, naj bi organizacije združenega dela in delovne skupnosti v družbenih dejavnostih premaknile začetek delovnega časa na kasnejšo uro, je minilo dobre tri mesece. V Kranju, ki sodi med manjša slovenska mesta, ki so se resneje lotile izvajanja priporočila, so se delovne organizacije sicer dokaj različno lotile naloge. Ponekod so res uvedli le premakljivi delovni čas, če ga še niso imeli in določili tudi čas obvezne prisotnosti na delu, drugje pa se na spremembo šele pripravljajo in se jih bodo lotili šele s 27. marcem letos, ko v Jugoslaviji skladno z evropskimi požetami premaknemo prvič ure na poletni čas. Za vse pa je značilno, da je delovni čas v delovnih organiza-

cijah z dvema ali več izmenami ostal nespremenjen. V razmeroma kratkem času tudi ni bilo pričakovati, da bi več delovnih organizacij, kot jih je, spremenilo začetek delovnega časa ob 6. oziroma ob 7. uri zjutraj.

Konec preteklega leta in prvi mesec letošnjega je v kranjski občini spremenilo delovni čas okoli 3500 delavcev, kar je več kot 10 odstotkov vseh zaposlenih v občini. Med njimi je večina delavcev skupnih služb v delovnih organizacijah in pa delavci, ki delajo v eni izmeni. Pri tem velja omeniti, da so se za eno uro približali dnevni svetlobi v zimskem času gradbinci in tudi večina delovnih organizacij v komunalni in obrti, gozdarstvo in trgovina, medtem ko večina industrije ostaja pri

starem delovnem času, niti se na premik, razen izjem, ne pripravljajo. Vzroki za to so verjetno v samem tehnološkem procesu v nekaterih delovnih organizacijah, drugje pa spet navajajo kot najresnejši razlog za vztrajanjem na sedanjem delovnem času, sedanje slabe možnosti za prevoz delavcev, ponekod pa opozarjajo na to, da bi jim spremembe prinesle le večje stroške in manjši učinek dela. Razen prevoza delavcev pa je ponekod še vedno problem otroškega varstva.

Učinki novega delovnega časa in drugih varčevalnih ukrepov se kažejo tudi v razmeroma zelo povečanem številu mesečnih vozovnic, saj so jih pri Alpetouru v januarju izdali skoraj 7000, kar je za 36 odstotkov več kot lani oktobra. To pa je še vedno manj od prvih napovedi o drugačnem začetku delovnega časa, ko je kazalo, da bo treba zagotoviti vsaj za polovico večji prevoz potnikov.

L. M.

MI PA NISMO SE UKLONILI

Strašni blok 25

Leopoldina Knez-Burja

Ko danes gledam to drobno, urejeno ženo zdaj že šestdesetih let, komaj morem verjeti, da je vse to, kar pripoveduje, resnično prestala. Toliko groze, trpljenja. V njenem domu na Planini v Kranju razen nekaj fotografij in spominov, ki še vedno žive v njej, prav nič ne spominja na tiste strašne čase. Pač, noči brez spanja. Vsem prestanim vojni grozotam so se pridružili še drobci osebnih tragedij po vojni...

Ko se je pričela vojna, je pričakovala svojega drugega otroka. Mož Rudi je bil med prvimi aktivisti in partizani v revirjih. Komandir Revirske čete, prvi komandant prvega Stajarskega bataljona. Vsa pota so tudi njo vodila po njegovih stopinjah. V svojo okolico Trbovelj je hodila na zveze. V Planinsko vas, na Miklavža, v Marjijo — Reko, v Gabersko, celo na moravsko stran. Izrabljala je svojo nesečnost, kajti taka ni bila sumljiva.

Ko je v njeno delo prvič posegla izdaja, se je aprila 1942 umaknila k Jakobovim v Planinsko vas. 30. aprila je izdajalec pripeljal gestapovce in jim razkazoval, kje je njen mož vodil partizane. Nje k sreči ni osebno poznal, pa se je izgovorila, da je prišla k teti na obisk z Gorenjskega. Naredili so preiskavo. V zgornji sobi, kjer je spala njena punčka, je bila torbica z njenimi dokumenti. Prosila jih je, če bi malo bolj potihoma preiskovali, da bi se mala ne zbudila... Pa so bili obzirni in niso je odkrili. Še isti večer se je z obema otrokoma premaknila v bunker nad vasjo. 2. maja 1942 pa je zapadel sneg in nikamor ni mogla in tudi do nje niso upali. Kasneje so jo z obema otrokoma poslali v Črno na Koroškem, kjer je bila na varnem.

Ko se je konec maja 1942 z otrokoma spet vrnila v Trbovelje, se je spet vključila v delo. V Ljutomeru je imela bogate znanke, pa je mislila, da bo kaj dobila za partizane. Ni vedela, da so zdaj hudi nemčurji. Obiskala jih je, toda naslednje jutro jo je zajel Gestapo. Nobenih dokazov niso našli, zato so jo tedaj spustili. 5. avgusta 1942 pa jim je zaradi izdajstva spet padla v roke. Strašni so bili tisti

dnevi. 30. julija so ji v Celju ustrelili brata, odpeljali mamo. Njo so zadrževali noč in dan. Vedno je govorila isto. Da je šla nekajkrat v Planinsko vas, ker so pač hodili v hribe, zdaj je pa šla zato, ker ji je sosed, sodelavec gestapa naročil, naj sporoči možu, da se mu ne bo nič zgodilo, če se bo vrnil. Dvakrat je šla tja po njegovem naročilu. Vse Jakobove so takrat zaprli in še druge iz vasi. Njo so imeli zaprto v drvarnici gostilne pri Figa birtu v Trbovljah. Z odprtim avtom so jo vozili po Trbovljah, jo kazali in zasmehovali, da je »gospa Hauptmanova«.

V začetku septembra so jo odpeljali v zapor v Laško, od tod pa v celjski Pisker. Tu so jih odbrali nekaj za v taborišče, nekaj za streljanje. Bila je med tistimi za taborišče. Na gradu Borl so ji sodili: 3 mesece Auschwitza je dobila. 9. decembra 1942 so 36 Slovencev poslali v to zloglasno taborišče. Na blok 11, Slovenski blok, so jih dali. Huda zima je bila. Ven so hodile delat. Solze so ji tekale od mraza in neznošnih bolečin v prsih. Po treh mesecih, ko bi po odsluženi kazni morale domov, so jih prestavili v drugo barako. V baraki, kjer bi bilo sicer 400 jetnic, jih je bilo le 22. Toliko jih je ostalo še od 36, ki so prišle skupaj sem z Borla. 10. marca 1943 so pričeli s poskusi na njih. Z injekcijami so jim vbrizgovali bacile malarije in glavnega tifusa.

Sploh niso bile več podobne ljudem, se danes spominja Leopoldina. Ena med njimi je tam rodila. Sploh se ni zavedala, da rodi, da ima otroka. Ona in Lojzka Stropnikova iz Ptuj sta ji pomagali. Ponoči sta se menjali, da sta odganjali podgane od otroka, ga hranili s kamilicami, ki sta jih za jabolka dobili od Židinj. Le štirinajst dni je otrok živel, potem je usahnil.

Bledle so od visoke temperature, tresla jih je mrzlica. Devet jih je preživel to grozo. Ena je šla domov, materi, ki je doma pustila šest otrok, pa se je od žalosti, da je niso dali domov, zmešala.

Ostalih sedem je zdaj hodilo delat ven. Leopoldina je šivala pri šefu kuhinje. Zaupala mu je svojo zgodbo in pomagal ji je, kolikor je le mogel. Preko njega je dobivala pošto od mame in izvedela tudi kako strašno si želi kozarec piva. Da potem lahko kar umrje, je govorila. Dobila je pivo in tudi prenesla ga je k mami. Toda komaj je mati popila pivo, ki si ga je toliko želela, so sklicali apel. Appel celotnega taborišča. Leopoldino so zajeli v čisto

drugem oddelku. Štiri takšne so zabili in dobile so najhujšo kazen: zapor na bloku 25. Kdor ni doživel tega, ne pozna prave groze. To je bil zidan blok in v njem same gole, krvave, sprskane, že povsem nore Židinke. Kri, smrad, umazanija. Pred blokom lesena korita za mučenje. Dva dneva, dolga kot leta, je tu preživela. Potem jo je rešil šef kuhinje, ki je vodjo taborišča prosil zanj, češ, da potrebuje prav to šiviljo.

Decembra 1943 so jo končno le poslali domov. Zdaj je bila rešena strašne more. Toda, kdo bi pozabil jok tisočih mater iz Ukrajine, ki so jim vzeli otroke, češ, da jih peljejo v Tirole, potem so pa videle, kako so kamioni zavili nazaj proti krematoriju. In še danes sliši hrup devetdesetih kamionov, ki so vozili ljudi od vlaka na naravnost v plinske celice...

Ko je bila doma, se je morala redno javljati Gestapu. Marca 1944 pa je dobila obvestilo, da jo mislijo spet zapreti. Takrat je odšla v partizane. Kurirji so jo odpeljali v Belo krajino. Njena zgodba je izšla v partizanskem tisku pod naslovom »Obtožujem«. Še danes ne ve, kdo je bil tisti tovariš, ki jo je zapisal. Kiauta je imel ilegalno ime. Obiskal jo je tudi Sergej Kraigher, ki je želel kar največ izvedeti o Tončki Čečevi. Skupaj sta bili v taborišču in ko je decembra 1943 Tončka umrla, so ji naredile pravi pogreb. Prav takrat, ko sta se s Sergejem pogovarjala, je Leopoldina začela tresti mrzlica. Le pet minut, potem je vročina hudo narasla. Posledice taborišča so prišle za njo. Takšne malarije ni poznal noben naš zdravnik. Izčrpalo jo je. V neki zidnici nad Semičem so jo zdravili. Toda vleklo jo je k otrokom. Konec julija 1944 so ji na Stance Laze pri Moravčah pripeljali sina. Potem bi ga pri Čatežu, ko so kolono napadli črnokoci, kmalu izgubila. Posadila ga je na voz, da bi mi bilo lažje. Pa so usekali najprej po tistem vozu. Sredi ognja ga je reševala in se z njim pognala v breg. Tu pa jo je zajel drugi ogenj. Kot bi bil ves hrib ena sama strela, en sam ogenj. Toda ušla sta brez rane!

Marca 1945 so jo poslali v Kaštele, kjer je vodila skladišče hrane in obleke za zbege, ki so prihajali iz Barja in iz Bosne. Tu je doživela tako težko pričakovano svobodo. Mama se je vrnila iz taborišča, mož Rudi pa je padel nekje pri Črnomlju.

D. Dolenc

Premalo vemo, kako živijo porabski Slovenci

Vezi z našimi rojaki v Italiji in Avstriji so tekom leta postale vse bolj čvrste in dokaj dobro smo seznanjeni z njihovim življenjem in bojem za obstoj — Premalo pa vemo, kako živijo porabski Slovenci, saj je podoba življenja naših rojakov na Madžarskem še vedno meglena, malce bolj jo poznajo le ljudje iz obmejnih prekmurskih krajev

V Železni županiji ob reki Rabi, najbolj strnjeno v Gornjem in Dolnem Seniku, Števanovcih in Monoštru po oceni živi okoli 5 tisoč Slovencev. Zaradi izredno težkih potujočevalskih razmer in najbolj šibkih družbenogospodarskih možnosti za razvoj so bili domala povsem odrezani od matičnega naroda. Šele v zadnjem desetletju so se razmere malce izboljšale, zahvaljujoč vzpostavitvi prijateljskih stikov med sosednjima deželama, predvsem pa zaradi pogostejših stikov med obmejnimi delovnimi organizacijami in zblizevanju prebivalstva. Madžarska ustava iz leta 1972 določa v enom svojih členov pravico do enakopravnosti in uporabe materinega jezika, pouka v materinščini in ohranjanje kulture slovenske manjšine. V praksi se kaj malo uresničujejo. Porabski Slovenci so zaradi zgodovinskih okoliščin, potujočevanja ter drugih pritiskov nekdanjih režimov že tako močno zadržani in negotovi vase in dejansko so še vedno prava klasična manjšina v nekakšnem kulturnem rezervatu. Kot kaže, so bolj kulturna folklorna zanimivost za tujo rabo kot pa vsestransko napredujoča in razvijajoča se narodna skupnost.

Tudi v matični domovini nismo veliko naredili za njihov razvoj. Nobenega posebnega zanimanja za ta del našega naroda ni bilo, o čemer govori podatek, da v nobeni naši znanstveni ustanovi ni izdelana niti ena resna študija o njih. Tudi naša skrb za kadre, posebej za področje izobraževanja in kulture, je bila vse prej kot zadovoljliva. Zato ni čudno, da je kulturna raven manjša kot bi morala biti. Delni vzroki tega so v odprtih vprašanjih zaščite in razvoja manjšine s strani večinskega naroda. Najbolj pereče je vprašanje vrtcev in šol. Dvojezičnih šol v Porabju namreč ni. O slovenski šoli, ki naj bi jo postavili boja v Monoštru pa zaenkrat kaj več od ponavljajočih obljub ni bilo storjenega.

Slovenski učenci se uče materinščine le tri do štiri ure v dvotedenskem učnem turnusu. Zelo redki so tudi slovenski učitelji, ki bi bili dovolj usposobljeni za svoj poklic. Zaradi številnih problemov se prednostno zastavlja naloga večje pomoči matične domovine pri izobraževanju pedagoškega kadra in izmenjavi drugega vzgojnega kadra. Žalosten je tudi podatek, da imajo v nekatere krajev v Porabju knjižnice s slovenskimi knjigami, nihče pa si jih

ne izposoja, ker jih ljudje preprosto ne znajo brati.

Prepričljiv dokaz težkih razmer je tudi dejstvo, da Slovenci v Porabju nimajo niti ene svoje organizacije ali društva, nobenega lastnega glasila. Le redki slovenski napisi povedo, da tam žive Slovenci. Pevski zbor in folklorna skupina se občasno vključeta v nastope skupin večinskega naroda, zelo poredko pa imajo možnost gostovanja v Sloveniji.

Nasploh lahko ugotovimo, da porabski Slovenci v primerjavi z drugimi narodnostmi v LR Madžarski močno zaostajajo, ne samo v ekonomskem razvoju, temveč tudi v kulturnem in jezikovnem. Šele leta 1981 je dala komisija za narodnosti v Železni županiji pristojnim osrednjim organom oblasti pobudo, da se odpravi poniževalni naziv Vendi za Slovence v Porabju.

Kakršnakoli primerjava z razmerami v Prekmurju, kjer živi madžarska narodna skupnost ni mogoča, ker se pri nas dosledno držimo in uresničujemo ustavna določila in zagotavljam zakonske pravice. Prav zaradi tega bi pričakovali, da bodo tudi madžarske oblasti dosledneje uresničevale ustavna določila za zaščito naše manjšine in končno že izpolnile pogoste obljube v medsebojnih dogovorih.

Nedavno je to problematiko razčlenjevala komisija za manjšinska vprašanja pri republiški konferenci SZDL. Med pomembnejšimi sklepi je zahtevala, da sredstva javnega obveščanja bolj kot doslej, redno in objektivno obveščajo s težavami in uspehi porabskih Slovencev. Republiška konferenca SZDL bo preko medobčinskega sveta SZDL za Pomurje navezala tesnejše stike z Domovinsko ljudsko fronto Železne županije in skušala doseči boljši odnos do naših rojakov na Madžarskem, zlasti pri skrbi za usposabljanje kadrov v šolstvu in kulturi, za večji pretok gospodarskih in kulturnih izmenjav ter za živahnejše medsebojno spoznavanje na obeh straneh meje. Izboljšati bo treba tudi medsebojno obveščanje o pomoči Srbije in Hrvaške njihovim manjšinam na Madžarskem, ki so vključene v Demokratično zvezo Južnih Slovanov. Predvsem pa bo treba doseči enakovrednejše obravnavanje številnih vprašanj in zagotoviti več stikov porabskih Slovencev z matično domovino.

JR

Črtomir Zorec

POMENKI O GORENJSKIH KRAJIH IN LJUDEH NA PODROČJU LJUBLJANSKIH OBČIN

(79. zapis)

Zagorje ob Savi — tako je treba kraj označiti. Kajti Zagorje je na Slovenskem več. Poleg obzavskega je najbolj znano ono pri Postojni. Tu, v bližini, je živel na gradu Kalcu politik — narodnjak in pesnik Miroslav Vilhar. Na to Zagorje se nanaša tudi njegova prelepa žalostinka o zagorskih zvonovih, pesem, ki je med Slovenci že zdavnaj ponarodela. Precej pomemben kraj na Kozjanskem, pri Šmarju ob Jelsah, se tudi diči z imenom Zagorje. Prav majcen — komaj 80 prebivalcev — imajo pri Ormožu pod Slovenskimi goricami.

ZAGORJE OB SAVI

No, tudi ta velik kraj — zdaj že mesto — leži na ozemlju nekdanje zgodovinske Gorenjske.

Sedaj je Zagorje seveda vključeno v veliko revirsko območje (Zagorje, Trbovlje, Hrastnik) — toda zaradi popolnosti teh zapisov, moram seve v pisanje vključiti tudi najzgodnejši del zgodovinske Gorenjske.

»Meje« so na tem občutljivem predelu potekale takole: po toku Save navzdol do izliva Trboveljske; po tej rečici navzgor — kakih 1200 m — do pritoka Bevsčice. Potem v severozahodni smeri do vrha Kisovca (1017 m nad morjem), od tam se meja potegne po Čemšanški planini ter v severozahodni smeri med Motnikom in Ločico, na bivšo deželno mejo med Kranjsko in Štajersko. Tako, da je še kar precej sveta zahodno od Trojan pripadlo Gorenjski. Drži pa stara trditve, da je bilo Zagorje na Kranjskem, Trbovlje pa na Štajerskem. No, sodobnost je te mejne muhe drugače uredila. Vse je porazdelila na velike občinske upravne enote. Sicer pa nekoliko sramežljivo še vedno go-

vorimo o Gorenjski, Dolenjski, Notranjski, Primorski, Goriški, Beli Krajini, Štajerski Koroški (okrog Črne in Mežice) in Pomurju. Tuje besede za neko pokrajinsko celoto — regije — pa se raje izognimo! Grda tulka je nepotrebnost! Tu je Gorenjska — ne pa kaka režeča se »gorenjska regija«!

Spet sem se preveč razgovoril in zašel s poti, ki me je vodila v Zagorje ob Savi. Pravzaprav bom hotel še naprej po toku reke na vzhod — vse do izliva Trboveljske južno od Trbovelj ob Savi.

Vmes pa bo radoznalo oko imelo kaj videti — prav tu je ob strugi deroče Save še dobro viden obzidan »kanal«, ki so ga napravili že pred 180 leti, da bi bila struga globlja in bolj plovna. To je sloviti Prusnik — najbolj nevaren savski odsek tudi za večje brodarje.

Ob strugi, na njenem desnem bregu, še sedaj železniški popotniki zro na staro, v skalo vsekano »vlečno stezo« (nemško Treppelweg), po kateri so vlekle volovske vprege, včasih pa tudi le močni možje, težko otovorjeno ladjo po reki navzgor.

In že se zapis ustavi — bolj vzhodno bo segel. Obšel bo Zeleno travo (o tragediji na njej bo govoril poseben zapis), Ravensko vas in Sela. Tako bom sestopil naravnost v srce Zagorja!

Opevati lepoto in milino kakega starega rudarskega kraja, najbrž ne bi bilo umestno — tu ni prostora za sanje in pesnikovanje, tu je bolj delo doma in sočne kletvice... Pa napredna, revolucionarna zavest. Borbenost in delavska solidarnost.

S tem pa seve ne zanikam skrbne komunalne urejenosti. Tu sta kar dve popolni osnovni šoli, gostinska, tehniška in ekonomska šola, glasbena šola in delavska univerza.

Osrednja kulturna ustanova je mogočen Delavski dom. V njem, nameščen dragocen mozaik, delo umetnikov Čopiča, Seljaka in Tršca. V Zagorju je sedež številnih društev, prosvetnih, strokovnih, športnih. Tudi s spomeniki Zagorje častno obeleženo (ustreznim talcem, smrtno ponesrečenim rudarjem in skupen spomenik rudarskim rodovom 1755 — 1980).

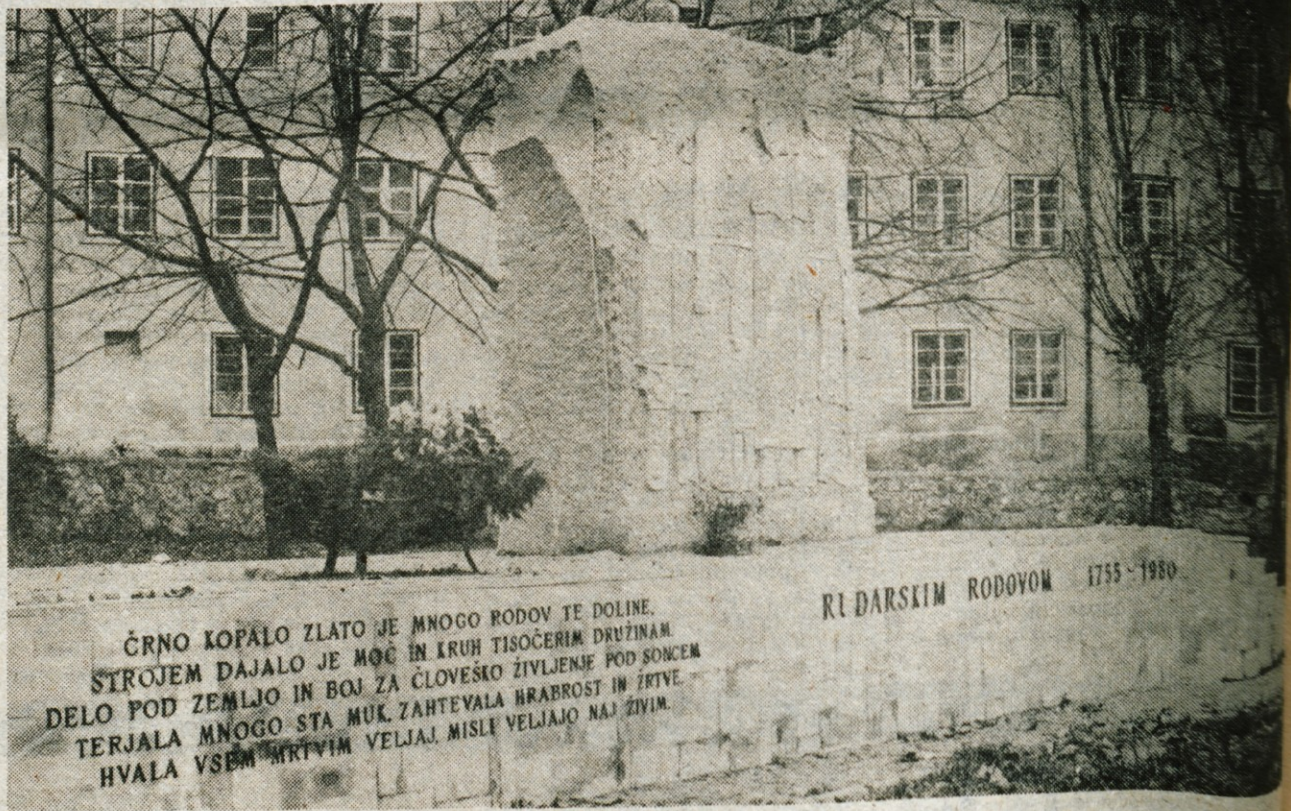
Seveda, za blagostanje kraja, pa najpomembnejši rudnik rjavega oglja, ki zaposluje kar 1400 ljudi, med njimi 1200 rudarjev v jamah Kotredežu in Kisovcu. Tudi druga industrija (TEVE, tovarna konfekcije Lisca, industrija apna) in silovno obrtništvo dajejo v kraju nenene delavnosti.

Zivahen kraj s prijaznimi ljudmi, celo njihova govorica je mehkopojča, priklupna. Resda so se selili v Zagorje ljudje z vseh vetrov, a kaže, da se delavski razred najbolj odnese lokalno patriotskih vezi. Zato vsi le — Zagorjani, prvi med črni rudarji!

Se to povem: v tem opori delavskega gibanja je v letu 1907 državnozborskega poslanca na socialdemokratski listi kandidiral satelj Ivan Cankar! V času okupacije je v Zagorju delovalo kar deset odborov OF. Dne 1. avgusta 1941 bila ustanovljena Zagorska partizanska četa.

Številne izkopanine na področju Zagorja kažejo, da so tu živeli ljudje že v bronasti dobi. Tudi sledi Rimljanov niso nobena redkost. Vendar pa se je premožnost razvila šele v novejši dobi, v 18. stoletju. Ko je premog postalo zaželjeno gorivo za prve industrijske obrate. Sprva so premog tovarniškolni po Savi, pozneje pa so razvažali z železnico, ki je tudi potrebnovala velike količine tega riva.

Iz Zagorja so bili doma številni umetniki, učenjaki, organizatorji politiki. Med drugimi tudi daljšnik Slavko Jan, operni pevec Ladko Korošec, elektrotehniški strokovnjak Vekoslav Korošec, pesnik Cene Vipotnik, politik Janez Vipotnik, pesnica Vida Tauber, es Mitja Mejak in drugi.

Spomenik v Zagorju (delo arh. Otona Gasparija in kiparja Stojana Batiča)

Edo Torkar • popotna povest

Plovba

Elektrikar Jeremija pa: »A ste videli? A ste kaj videli? — Nič niste videli. A je kaj bilo. Ivo, a si kaj videl? Nič nisi videl. Martin, a si kaj videl? Nič nisi videl. Nihče ni nič videl. Nič nismo videli in nič nismo slišali, sploh nič ni bilo. A si slišal, Martin? Naj nihče od tistih zgoraj nič ne zve o tem.«

Pa se je kljub temu razvedelo. Na barki imajo stene ušesa. Oči in ušesa. In nos tudi. Prdec, ki ga skrivaj in neslišno izpušči v najbolj samotnem kotu ladje, bo takoj zasmrdel povsod — še najprej pa v kapitanovem salonu.

Madras, decembra

Potem, ko sem se dolge ure klatil po zatohlih in prenatrpanih madraških ulicah, ko sem se otepal beračev, ki so se v trumah zgrinjali nadme, ko sem se nacejal s trsnim sokom in s

čajem po čajnicah, ko sem utrujen od vročine in hoje posedal v parku, opazujoč mimoidoče sprehaljale in hladeč se pri vodometu, ki je pršil vlogo name, sem v strahu, da mi ne bi vsa noč minila tako brezciljno in brez človeške bližine, najel rikso in rekel vozniku: »Foras road!«

In če sem rekel »Foras road«, sem imel v mislih deklico, ki je bila pred dnevi prijazna z mano, dosti prijaznejša kot so običajno indijske dekleta z evropskimi mornarji, saj me je bila celo poljubila v slovo in me prosila, naj se na vsak način vrnem, k njej, ko se mi bo spet zahotelo ljubezni.

Toda pozabil sem številko hiše, v kateri je živela, in tudi potem, ko sem nekajkrat obhodil vso ulico in še nekaj sosednjih zraven, je nisem našel. Bil sem obupan; kje naj zdaj najdem to prijazno indijsko deklico, ki bi me to noč edina mogla odrešiti osamljenosti? Že takoj prvi ali drugi večer v Madrasu sem bil pri njej, skupaj z Jeremijo in Perom smo bili. Vsi trije bi jo radi imeli, a Jeremija je bil preveč pijan, Pero pa preveč sramežljiv, tako da sem jo nazadnje dobil jaz. Bil sem jo malo zakajen s kašmirsko travo, v bordelu sem žongliral s pomarančami in potem še z gosjimi jajci, ki jih je deklica, ki sem jo hotel imeti, posebej zame kupila pri prodajalcu na ulici. Nobena pomaranča se mi ni obotlkla, nobeno jajce se mi ni razbilo, brezhibno sem dokončal svoj program. Ali je k temu pripomogla kašmirska trava? Ali deklica, ki me je gledala in mi je bi-

la všeč? Ko sva zagrnila zaveso za seboj, je bilo tako kot da spiva že dolgo vsako noč skupaj, vse želje sva si prebrala iz oči, nihče ni storil nič, kar ne bi bilo prijetno drugemu.

Kje pa je zdaj kakšna deklica, ki bi jo navduševal z žonglerskimi in ljubezenskimi umetnijami? Kam naj zdaj s to svojo samotnostjo, s to žgočo željo po človeških dotikih? Z denarjem, ki me tišči v denarnici in bi se ga rad čimprej znebil? Naj grem kar s prvo, ki me bo zvaljila k sebi, tako kot se mi je ponavadi dogajalo, kadar nisem našel tiste, ki bi jo rad?

Mojo pozornost je vzbudila glasba, ki je donela iz ene prenatrpanih stranskih ulic Foras roadja. Ja, glasba, zelo živahna indijska glasba — in plešči ljudje, sami moški, tudi prav majhni dečki so bili vmes. Še preden sem se prav zavedel, so me potegnili medse. Pleši! Pleši! Vsi plešemo, pleši tudi ti, ubogi belec! Pozabi na svojo evropsko vzgojo! Odvrzi svojo tesno ukrojeno evropsko kožo! Pozabi na redek in hladen evropski zrak!

A nisem plesal. Preveč sem bil utrujen, preveč trezen in — preveč evropski, da bi se lahko spontano in brez predsodkov pridružil temu vzhodnjaškemu veseljačenju.

Utrujen sem bil in omotičen, a vendar mi ni bilo obstanka na mestu. Že krepko čez polnoč je bila ura, kurbe, ki se ta večer še niso spravile v promet — in teh je bila večina — so odhajale spat, trgovci so pospravljali svojo kramo s pločnikov in legali na tla poleg zabojev in košar. A lokali so bili še vsi odprti, večina ljudi vendarle še ni spala. V čajnicah so pili čaj, prodajalci arašidov in semen so kriče

ponujali svojo robo, okoli majhnih igralnih ulic se je kar trlo lovcev na srečo. Tudi tja so se še zmeraj podili po ulicah, rado so se razposajeni kot le kaj. Postelja-cesta, najbrž, igrašče in počivališče jih je čakala doma, gnjeno odejo, nihče jih ne bo silil, naj si reže zobe in umijejo noge, preden bojo spili njo leč, nihče jih ne bo oblačil v pižame in povedoval pravljice za lahko noč.

Tako sem do pozne noči postopal po Foras roadu — samozavesten, ker sem imel v žepu dovolj denarja, da bi si lahko kupil katero žensko v tej četrti in hkrati ubog, ker sem del, da si nobene ne morem dobiti zastopnika.

Zavest, da si lahko kupim vsako, me je rala, da bi se odločil za eno samo. Ko sem že ves utrujen od vabečih sepetanj in jakanj potikanja gor in dol po ulici že skoraj odločil, da bom šel s katerokoli, sem zagledal njo — s kotičkom očesa sem jo zaznal in že sem vedel: ta je tista. Bila je še dekletce, ne kot dvanašlet, trinajst let stara, in ko sem sam pri sebi že odločil zanjo, še nisem vedel: kaj je: ali je ženska, ki opreza za moškimi, pa je samo negodna punčka, ki kar tako v nogalu in opazuje vrvenje ljudi okoli sebe? Bile so lepe, odrasle, kupljive in — nezane-
ve.

KS Komenda

Zaskrbljeni za nadaljnji razvoj

Komenda, ena najrazvitejših slovenskih krajevnih skupnosti na robu kamniške občine, doslej zgled ostalim — Bliskoviti razvoj zadnjih nekaj let — V »obdobju suhih krav« za razvoj krajevnih skupnosti vse bolj zaskrbljeni

Komenda — V kamniški krajevni skupnosti Komenda, tik pred vrati kranjske občine, smo imeli zavistni sosedje v preteklih nekaj letih priložnost opazovati bliskovit razvoj. V dveh letih je bilo pri sosedih veliko obnovljenega, zgrajenega, izboljšane, a ne le na področju komunalne infrastrukture, s katero se bolj ali manj otepa sleherna vaška krajevna skupnost. Komendi so posegli tudi na rekreativno, kulturno, zgodovinsko področje in uspehi so bili skoraj neverjetni. Poleg šole, pošte, ambulate in omrežja sodobnih asfaltnih cest so v Komendi dobili tudi zgodovinsko Glavarjevo knjižnico, na Komendski Dobravi obnovili spomin-

sko obeležje iz NOB, si privoščili gradnjo sodobnega hipodroma.

Okoličani, ki sami niso imeli sreče, da bi v krajevni skupnosti zgradili tolikšen standard, so se nemalokrat spraševali, kako Komendačanom to uspeva. Z veliko denarja, ki so ga prispevali sami, in z neizmerljivim prostovoljnim delom, pravijo v Komendi. Dokaz za to sta splošna in zobna ambulanta, ki so ju domala sami preuredili iz šestih prostorov stare pošte. Na Klanču so krajani sami asfaltirali cesto in prispevali skoraj ves denar. Podobno so vaščani Podboršta prišli do ceste in kanalizacije. Hipodrom je plod mnogih uspešnih tombol in garaškega dela

članov Konjeniškega kluba. S pridnostjo in pripravljenostjo do odrekovanja za skupno dobrobit pa so Komendačani prišli tudi do dodatnih sredstev, ki so jim omogočila obnovo.

Danes je kajpada jasno, da podobnega razcveta ne bo več. Tudi na komendski vrata že trka »sedem suhih krav«. Ta krajevna skupnost z 2000 prebivalci v 10 oddaljenih vaseh letos namreč premore le slab milijon in pol dinarjev za razvoj, kar kljub pripravljenosti krajanov, da prispevajo v denarju in z delom, ne bo zadostovalo za načrte. Le-teh si tokrat sicer niso tako velikopotezno zastavili kot pred nekaj leti, vendar potrebe terjajo več. Letos bodo napeljevali telefon in v vaseh na obrobju krajevnih skupnosti urejali ceste, da o rednem vzdrževanju niti ne govorimo. Neuresničena bo bržčas ostala želja po povečanju pred nekaj leti zgrajenega šolskega poslopja. Komenda ima namreč 510 šolobveznih otrok. Jeseni bo otrok za 9 oddelkov, učilnice pa imajo le štiri. Kam bodo spravili toliko ukaželnih nadebudnežev, ne vedo. Tretje izmene menda ne bodo uvažali. V srednjeročni načrt so sicer vključili tudi dograditev šole, vendar čas takim naložbam ni naklonjen in v prihodnjih nekaj letih s šolo ne bo nič.

To je dokaz, da se morajo dandanes krajevne skupnosti odreči zahtevnim, čeprav upravičenim načrtom. Vsekakor pa bodo v krajevni skupnosti Komenda, ki je dodobra izkoristila »obdobje debelih krav« to laže prenesli kot tam, kjer se šele izmotavajo iz nerazvitosti.

D. Z. Žlebir

Telefonija in urbanizem

Žiri — Najpomembnejša pridobitev, na katero računajo letos v krajevni skupnosti Žiri, je dograditev osnovne šole. Dela bi morala biti končana do krajevnega praznika 23. oktobra. Dograditev osnovne šole sodi v okvir referendumskega programa izgradnje šol v škofjeloški občini in so z njo nekoliko pohiteli, ker so imeli pripravljene vse dokumente. Ugotavljajo, da dela potekajo po programu, zagotovljen je denar in tako vse kaže, da bo ta nujno potrebna naložba uresničena.

Druga investicija, ki jo bodo letos nadaljevali, ne bodo pa je še zaključili, je telefonija. To investicijo spremlja vrsta težav in ne poteka tako, kot so planirali in bi si krajani želeli. Vendar je sedaj vse zastavljeno tako, da se bodo dela lahko nadaljevala in zaključila.

Vse sile bodo zastavili tudi za to, da se bodo premaknile zadeve na področju urbanizma. Letos bi moral biti sprejet zazidalni načrt Žirov. Ta dokument nestrno pričakujejo, saj vrste zadev ne morejo izpeljati, ker niso urejene na urbanističnem področju. Urejanje bodo začeli tudi vodotoke, to je hudourniške potoke in Soro, ki so lani kar petkrat prestopili bregove in povzročili veliko škodo. Veliko pripravljenost za ureditev vodotokov v Žirih je pokazala tudi Območna vodna skupnost Gorenjske, ki je ta dela opredelila kot prednostna.

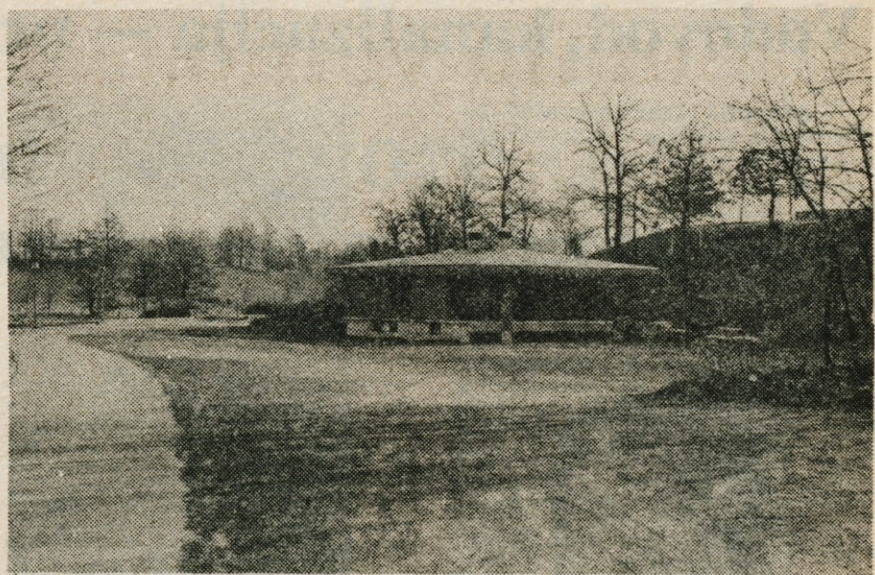
Nujno morajo urediti tudi smetišče. Lani še niso uspeli dobiti soglasja vodnogospodarske skupnosti. Predvidevajo ureditev odtoka površinskih voda in hudourniških vodotokov na tem območju, kot tudi zazenitev površine. Čimprej bodo tudi morali poiskati prostor za odlagališče večjih odpadkov.

POROČILI SO SE:

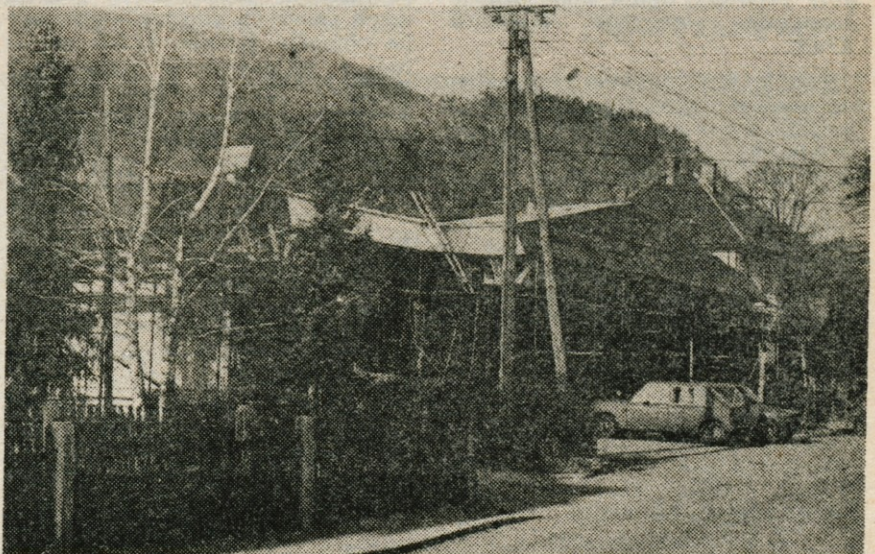
Na Jesenicah so sklenili zakonsko zvezo: Vanda Vrdoljak in Edi Mofardin; Vanja Mlinar in Zoran Mitlić iz Most pri Zirovnici.

V Škofji Loki so sklenili zakonsko zvezo: Jožica Petrovič in Vojko Jurjevčič iz Žirov; Nataša Blatnik in Janez Lušina iz Podlubnika.

V Kranju so sklenili zakonsko zvezo: Bernarda Perčič in Slavko Pavlič iz Senčurja; Slavica Janežič in Janez Pavlič iz Cerkelj; Silva Gričar in Jožef Markun iz Kranja; Majda Porenta in Janez Keršič iz Kranja; Anica Kremžar in Janez Porenta iz Zelnice; Andrejka Božnar in Ivan Buh iz Kreminika; Marinka Čimžar in Boris Kokalj iz Podnarta; Silva Kešnar in Bojan Jošt iz Dupelja; Katarina Meglič in Janez Pirih iz Podbrezja; Nataša Čuca in Vitomir Šinkovec iz Predoselj; Breda Drinovec in Slavko Kancilija iz Kranja; Mira Korosec in Metod Draginja iz Zelnice; Branka Grčar in Branko Senk iz Kranja; Anica Balantič in Bogdan Rozmus iz Kranja; Mirta Pavlič in Bojan Babnik iz Kranja; Mojca Kropar in Bojan Krapež iz Kranja; Mirjana Bošnjak in Anton Rodeš iz Kranja; Zorica Zupet in Janez Starovašnik iz Kranja; Irena Plavec in Branko Šubić iz Kranja; Branka Noč in Milan Drolec iz Suhe pri Predosljah; Jana Grile in Dragomir Jovanovič iz Senčurja.

Stavba stoji in čaka — Pokopališče na Blejski Dobravi se iz leta v leto širi in Jeseničani so tudi s prispevki pomagali zgraditi mrliške vežice na pokopališču. Odločili so se tudi, da bi bilo nadse primerno, ko bi na Blejski Dobravi stal tudi pokopališki objekt kot upravna zgradba, cvetličarna in z drugimi namenskim prostori, ki jih številni obiskovalci pokopališča nedvomno pogrešajo. A ostalo je le pri tem, da so postavili temelje, zidove in streho in tako objekt že nekaj časa sameva. Investicija ravno ni tako majhna in bilo bi prav, ko bi jo dokončali, kljub temu, da stavbe niso postavili na pravi kraj, saj stavba večkrat zaradi neurejene kanalizacije stoji v vodi. — Foto: D. Sedej

Večja trgovina na Blejski Dobravi — Trgovsko podjetje Rožca na Jesenicah se je končno odločilo za večjo naložbo v samopostrežno trgovino na Blejski Dobravi, ki jo razširjajo in obnavljajo. Investicija je kar precejšnja, še posebej, ker mora delovna organizacija za gradnjo zbrati večino denarja. Predvidoma bo zgradba, v kateri bo večja trgovina, bife in prostori za pošto, končana letos maja ali junija. Gradbena dela opravljajo dealci jeseniškega Gradbinca. — Foto: D. Sedej

KAMEN SPOTIKE

Vrba — Že prav, da lastnik v Vrbi shranjuje staro železo in drug odpadni material, vendar bi bilo prav, da njegovo skladišče ne bi bilo tako zelo vidno očem obiskovalcu, ki se morebiti sprehodi tudi do znamenite stare lipe sredi vasi. — Foto: D. Sedej

VAŠA PISMA

RED PREVOZA MORA BITI

Dne 21. januarja dopoldne je pred zaprtim gostiščem Mlino čakal Kompasov avtobus št. LJ-307-236 poln potnikov, da je z Blejskega otoka prispel zasebni gliser tamkajšnjega gostišča Pibernik, ki je odpeljal goste do otoka.

Omenjeni gliser baje poganja bencinski motor, pa tudi registriran ni, niti pomol na Mlinem ni uradno označen za pristanek gliserjev, za prevoz agencijskih potnikov, tako, kot je označen pri Kazini.

Vsa plovila na jezeru morajo imeti vidne zunanje oznake registracije, po predpisih pa je plovba s čolni na bencinski pogon sploh prepovedana.

Skupščina občine Radovljica je pred pol leta sprejela red plovbe po Blejskem jezeru, kar je bilo objavljeno tudi v Uradnem vestniku Gorenjske, zato izjem ne sme biti.

Ali ni bila sanacija jezera dovolj draga, da sedaj spuščamo — čeprav samo enega — neregistriran čoln? Menim, da društvo za varstvo okolja skupščine občine Radovljica mora vedno takoj in učinkovito ukrepati, razen tega pa bi morala tudi občina sama nadzorovati vsaj tiste lokalne predpise, ki jih je sprejela za področje občine!

Razen tega je upravljalivo samo opravljanje obriti — prevoza potnikov na otok, saj je gostišče Pibernik na otoku odprto izključno za gostinsko dejavnost, dveh različnih obriti pa nihče ne sme opravljati.

Ker je glede na letošnjo mlo zimo plovba po jezeru še vedno mogoča, menim, da je treba prevoz potnikov po jezeru dovoliti zasebnim davkoplačevalcem — čolnarjem, ki opravljajo obriti z registriranimi pletnami in od te obriti živijo.

Alojzij Vovk
Bled

OBISKATI BLED

Bled — Na Bledu in v okolici res ni snega, je pa kljub temu Bled dobro zaseden. Številne skupine iz raznih krajev Slovenije in drugod se z Bleda vozijo smučat na Vogel,

Soriško planino in zgornjesavsko dolino. Razumljivo je, da se radi sprehodijo tudi okoli jezera, kjer se je za spomin treba tudi slikati. Na sliki je skupina šolskih otrok iz Vojvodine. B. Blenkuš

V nekaj vrstah

PREDAVANJE ZA UPOKOJENCE

Jesenice — Društvo upokojencev Jesenice je pripravilo zanimivo predavanje z dvesto barvnimi diapozitivi zelo znanega alpinista Jaka Čopa pod geslom Spomini z gora — Julijske Alpe. Predavanje je bilo zanimivo, saj avtor zna prikazati veliko lepoto našega gorskega sveta in je zato požel vse priznanje zadovoljnih jeseniških upokojencev. J. Mrovlje

ODPRLI DRŠALIŠČE

Mojstrana — Ob smučišču v Mojstrani so odprli drsališče, ki je decembra in januarja samevalo brez ledu. Vsaj z drsališčem želijo delno popestirti že tako skromno turistično ponudbo v tem kraju. Ledu so se razveselili mladi, ki med počitnicami niso imeli dosti izbire za zimsko rekreacijo in razvedrilo. Drsališče je odprto vsak dan od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure. Cena za otroke je 20 dinarjev, za odrasle pa 30 dinarjev. Vsak dan zvečer je možno igrati hokej. Drsališče je v upravljanju kolektiva hotela Triglav Mojstrana in kot zagotavljajo zaposleni, bo drsališče redno odprto. Ob drsališču je tudi okrepčevalnica, kjer lahko obiskovalci dobe sendviče in čaj. J. Rabič

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM

Jesenice — Delavska univerza Viktor Stražičar na Jesenicah tudi letos nadaljuje z različnimi oblikami izobraževanja. Zdaj upisujejo občane v osnovno šolo za odrasle od 1. do 8. razreda, udeleženci pa plačajo le izdatke za učbenike. Prav tako upisujejo v tečaj slovenskega, nemškega in angleškega jezika, šivanje, krojenja ter stroje-pisni tečaj. Delavska univerza pa organizira med drugim tudi individualno pomoč tistim, ki imajo težave pri študiju oziroma si hočejo dopolniti znanje iz različnih predmetov. Pri Delavski univerzi zato vabijo k sodelovanju občane, ki inštruirajo ali bi bili pripravljeni opravljati inštrukcije. J. Rabič

30. SMUK KARAVANŠKIH KURIRJEV

Javornik-Koroška Bela — V spomin na 51 padlih kurirjev na področju Karavank bo v nedeljo, 6. februarja, ob 10. uri 30. tradicionalni smuk karavanskih kurirjev NOB. Prireditelj, ki se jo bosta udeležila še dva kluba iz zamejstva, organizira občinski odbor ZZB NOV Javornik-Koroška Bela. Vsako leto se te športne prireditve udeležijo številne ekipe šol, organizacij, teritorialne obrambe in drugih. B. B.

ZLATOPOROČENCA IZ ZBILJ

Mavčiče — V nedeljo je minilo 50 let, odkar sta se v Mavčičah vzela Roza in Janez Novak iz Zbilj. Danes 72-letni mami Rozi in dve leti starejšemu očetu Janezu se je v zakonu rodilo sedem otrok. Že pred vojno sta zgradila skromno hišico, kjer prebivata še danes. Pravita, da je bilo najtežje prav

leto 1933, ko sta se poročila, saj oče ni mogel opravljati čevljarkega poklica, za kar je bil izučen. Ni bilo mogoče dobiti zaposlitve, zato sta se preživljala z gozdniimi sadeži. Čeprav se z zdravjem ne moreta več pohvaliti, sta zadovoljna, saj sta navajena živeti skromno. Še posebej sta zadovoljna s svojimi otroki, ki pridejo domov. Iskrene čestitke! -fr

Vodovod, kanalizacija — preveliki stroški

V kranjski občini dokončno izoblikovanje predloga samoupravnega sporazuma še ni mogoče, ker še ni znano, kako bo z denarjem in tudi lanske izkušnje so slabe. Dobili oziroma zbrali so namreč le 20 odstotkov načrtovanih in potrebnih sredstev za uresničitev začrtanega programa.

Jože Primožič, tajnik samoupravne komunalne interesne skupnosti Kranj

Tajnik samoupravne komunalne interesne skupnosti Kranj Jože Primožič ugotavlja: »Sredstva za vzdrževanje komunalnih naprav skupne rabe so se zmanjšala. Redno vzdrževanje zato sicer ni ogroženo, vprašljivo pa je tako imenovano investicijsko vzdrževanje. Najbolj je ogrožen program na področju vodovoda in kanalizacije; predvsem zaradi previsokih stroškov. Upamo, da bomo letos začeli s sanacijo odlagalnišča za odpadke v Tenetišah, nejasen, čeprav za polovico zmanjšan, pa je program izgradnje cest. Trenutno so sredstva le za izgradnjo vzhodne obvoznice. Še vedno pa na primer ni jasno, kako bo s cesto Iskra—Planika—Drulovka.

Nered pri cestah

»V škofjeloški občini se spopadamo z izrednimi težavami na področju cestne problematike,« pravi strokovni sodelavec občinske samoupravne komunalne in-

teresne skupnosti Jože Subić. »Na tem področju je zdaj namreč velik nered. Finančni načrti so v zraku, ker ne vemo, kako bo v prihodnje z bencinskim dinarjem in takso.

Sicer pa so ostali programi v naši občini sprejeti. Potrebna so bila sicer usklajevanja in dopolnitve, vendar smo lani na primer uredili cesto Trebija—Gorenja vas—Rudnik urana. Sporedno je bila predvidena tudi ureditev kanalizacije, a se je zaradi vodovoda zataknilo. Kar zadeva investicije v komunalne objekte skupne rabe, smo zgradili most v Žireh in Zmencu ter rekonstruirali 500 metrov ceste Poljane—Javorje in v Davči začeli z rekonstrukcijo.

Rezultati so tudi na področju urejanja stavbnih zemljišč. Na Blatih bo letos končano komunalno opremljanje. Končana je izgradnja v Dašnjici in v gradnji je Frankovo naselje. Pridobljeno je tudi zemljišče pod Plavno za individualno gradnjo. Nadalje smo pridobili tudi zemljišče za vozliščno telefonsko centralo na Trati. To zemljišče pa je treba še komunalno opremiti. Ob vsem tem velja poudariti, da je bila lani s sodelovanjem treh gorenjskih občin končana investicija na podlagi združevanja sredstev na Dražgoški cesti. Precej težav smo lani imeli zaradi poplav, vendar smo našli sredstva za sanacijo.

Emil Prešeren, tehnični vodja TOZD Komuna in KOGP Kranj

Nejasno je še vedno tudi, kar zadeva čistilno napravo. Le-ta je precej odvisna od deleža Savskih elektrarn. Letos naj bi gradili glavni zbiralnik na Likozarjevi cesti. Kar zadeva pitno vodo, pa so predvidene raziskave (in nadaljevanje raziskav) za razširitev obstoječih in gradnjo novih zajetij in gradnjo rezervoarja na območju Kranja. Začeli naj bi tudi z rekonstrukcijo vodovoda v Cerkljah in dokončali dela v Senčurju. Raziskave naj bi pokazale, ali bi pri gradnji rezervoarja Pivka stari zbiralnik porušili ali obnovili. V programu sta še vodovod Čirče in povezava Stražišče—Labore. Nadaljevali bomo tudi z raziskavami na območju Povelj, Bašlja, Nove vasi in vseh izvirov v dolini Kokre. Predvidene so tudi raziskave na območju Krvavca. Ob lanskem neurju je bil namreč onesnažen izvir. Raziskave bo investirala Območna vodna skupnost Ljubljana, Kranj pa bo pri tem sodeloval s 5 starimi milijoni dinarjev. Vključili smo se zaradi sistema vodovoda na Senturški gori.

»Lani smo usposobili sežigalno napravo, dokončali zbiralnik GZ 4, zbiralnik GZ 7 od Naklega do izliva v Savo in manjši zbiralnik na Primskovem. Pripravljeni so tudi projekti za gradnjo centralne čistilne naprave in za ureditev odlagalnišča v Tenetišah. Skupaj s SGP Tehnik—TOZD komunalna dejavnost Škofja Loka pa sovlagamo sredstva v izgradnjo kanalizacije od Sv. Duha do čistilne naprave za izgradnjo 6000

stanovanj na območju Bitenj. Velja pa omeniti tudi lansko izgradnjo dveh kilometrov ceste od Zgornje Besnice do Nemilj,« dodaja vodja tozd Komuna in KOGP Kranj Andrej Bergant.

Andrej Bergant, vodja TOZD Komuna in KOGP Kranj

Janez Frelih, direktor podjetja Vodovod Kranj

»Lani smo v občini zgradili še precej sekundarnih cevovodov, opremlili stolpni rezervoar z avtomatskim zasunom, ki regulira dotok vode in pritisk na Planini. Končali smo tudi del raziskav v Kokri in nadaljevali z njimi proti Goričam,« je opozoril direktor Vodovoda Kranj Janez Frelih, ki je prav tako sodeloval na nedavnem razgovoru o komunalni problematiki.

Prednost: oskrba s pitno vodo

V radovljiski občini so imeli pri usklajevanju elementov srednjeročnega plana veliko težav. Glede na družbeno usmerjeno gradnjo stanovanj v občini je bilo treba najprej realno oceniti naloge na tem področju. Tako se je izkazalo, da mora imeti prednost preskrba s pitno vodo, pojasnjujeta tajnik samoupravne interesne komunalne skup-

Stanislav Žibert, direktor Komunalnega gospodarstva občine Radovljica

Matija Markelj, direktor Komunalnega gospodarstva občine Radovljica

»Najprej smo se morali spopasti s stanjem na področju individualne rabe. Tu se je pokazal problem s pitno vodo. Po drugi strani pa pri individualni rabi ugotavljamo, da cene storitev ne pokrivajo stroškov vzdrževanja. Krčenje programa pa je glede na sredstva potrebno tudi pri tako imenovani kolektivni rabi. Zato bo potrebno varčevanje pri javnih površinah, pločnikih, javni razsvetljavi in signalizaciji ter zelenih površinah. Tako bomo prihranili nekaj denarja za reševanje škode ob raznih neurjih.

Velike obveznosti pa nas čakajo na področju opremljanja stavbnih zemljišč. Zaostajamo že pri zazidalnem načrtu Lesce in Poddobrava. Kot rečeno, pa je glavna skrb pitna voda. Prednost ima magistralno zajetje v Radovni, ki bo napajalo celotno območje radovljiške planote. Zdjaj smo z deli prišli do Krnice, dela pa naj bi bila končana do konca tega srednjeročnega obdobja. Z izgradnjo primarnega voda Ribčev laz—Bohinjska Bistrica je za dlje časa rešena preskrba s pitno vodo za območje Bohinjske Bistrice. Čakata pa nas še Lipniška dolina in Kropa. Tu z deli kasni, ker so potrebne uskladitve zaradi potoka Kroparica oziroma kanalizacije.

Sicer pa kar zadeva kanalizacijo smo lani zgradili visoki zbiralnik oziroma primarni kanal za stanovanjsko naselje Jarše. V Radovljici je končan primarni kanal za Cankarjevo naselje z izpustom in raztežilnikom v Savo, prijavljena pa je tudi investicija za sanacijo kanala na Bledu od Toplic do Mlinega. Za območje novega zazidalnega načrta Posavec je narejena primarna kanalizacija, priprave pa potekajo za mehansko čistilno napravo. »Razen tega je bilo še več manjših del kot na primer sanacija v Zapužah...

Tako glede sredstev kot prostora nam je uspelo rešiti tudi lokacijo za odpadke. Odlagalnišče za daljše obdobje je predvideno na Čmivcu. Še naprej pa ostajajo problem odpadki, ki ne sodijo na takšne deponije.

Urejena komunala je ogledalo standarda

Pravilna, organizirana in urejena komunalna opremljenost je osnova standarda določenega bivalnega okolja. Na pogled se tako moderno stanovanjsko naselje je brez ustrezne komunalne opreme osiromašeno. Pitna voda, kanalizacija, ceste, javna razsvetljava, zelenice, pločniki itd. so vprašanja, zaradi katerih smo zelo občutljivi.

Če se ozremo desetletja nazaj, potem smo danes priča skokovitemu razvoju na vseh področjih. Bila so določena obdobja, ko so bili uresničeni ali zelo preseženi zelo smeli načrti in cilji. To potrjujejo tudi primeri, ki sodijo v področje komunale. Nič koliko je primerov, ko bi ob nekdanjih grajenih vodovodih, kanalizaciji, cestah takšna ureditev po takratnih programih morala zadoščati še za vrsto let, a danes ugotavljamo, da je bil razvoj na vseh področjih hitrejši, kot smo predvidevali. Tako se danes marsikje ob gradnji novih stanovanjskih naselij že spopadajo s težavami zaradi pomanjkanja pitne vode. Kanalizacija postaja premajhna, grozi, da se bomo zadušili v odpadkih in zahteva ogromna sredstva za dohitevanje naravnega in standardu primernega ravnotežja.

Morda smo včasih, kar zadeva nekatera vprašanja s področja komunale, tudi preveč zahtevni. Primerno rasti vsesplošnega razvoja smo si za nekatera vprašanja zastavili tudi preveč smeje cilje. Pri tem pa smo pozabljali, da primerna rast komunalnega standarda morda včasih terja večja sredstva oziroma vlaganja, kot smo jih načrtovali in zmogli. Tisti, ki se dan za dnem srečujejo s komunalnimi vprašanji, danes upravičeno lahko postrežejo z naslednjimi primerjavami: na nekdanje položene vodovodne cevi smo priključili trikrat več pip, kolikor vode lahko steče po ceveh; ko smo gradili naselja, smo namenjali premalo denarja za ureditev cest; urejena kanalizacija v stanovanjskem naselju je izven naselja speljana v veliko manjše cevi, zato nam še tako moderna in velika čistilna naprava prav nič ne koristi...

Ponekod so razmerja tako porušena, da se pri iskanju rešitev vrtimo v začaranem krogu, saj je edina rešitev le v povečanih prispevkih oziroma sredstvih za sanacijo stanja, ki nas je zateklo. To nam kaže na primer tudi na začetku tega srednjeročnega obdobja sprejeti srednjeročni programi. Domala na vseh področjih komunalnega urejanja in vlaganj so na začetku doživeli spremembe. Predvidena dela, bilo treba prelagati iz leta v leto in danes, ko smo sredi tega obdobja, je marsikje že jasno, kaj bo moralo počakati na boljše čase, čeprav tako pomembno, da bi morali urediti takoj.

Da pa je težava še večja, smo se prav zdaj znašli v času, ko je na vseh področjih treba zmanjšati porabo. Zato bodo težave tam, kjer jih nismo pravočasno odpravili, jutri še toliko težje.

Program odvisen od denarja

V jeseniški občini so srednjeročni program razvoja komunalne dejavnosti sprejeli in ga obenem tudi finančno ovrednotili. Že lani pa so bile zaradi razpoložljivih sredstev potrebne nekatere spremembe oziroma dopolnitve samoupravnega sporazuma. Kako bo letos, ta trenutek še ni jasno, ker javna razprava še traja. Potrebno pa bo seveda še usklajevanje z razpoložljivimi denarnimi možnostmi.

Tajnik samoupravne komunalne skupnosti Jesenice Jože Svetina nam je povedal: »Srednjeročni program skušamo uresničevati, vendar pa je bil lani na področju komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč močno okrnjen. Vrsto stvari bo zato treba prenesti v letošnje leto. To so dograditev komunalne opreme za

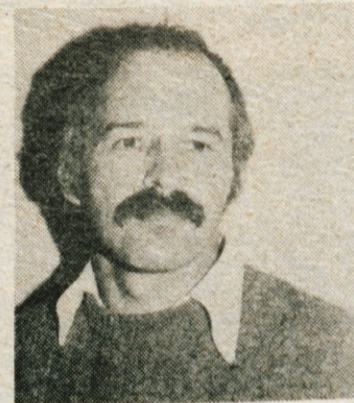
Mojstrano B, Hrušica—Belo Center II Jesenice in pričetek del na področju zazidalnega načrta M. Jesenice.

Med komunalnimi primarnimi pravimi je v programu vodovod Završnica—Smokuč, sledijo pa pričetek pripravljalnih del za čistilno napravo Jesenice, dopolnitev kanalizacijskih zbiralnikov Kranjskega, Hrušica, Jesenice, gradnja vozne ceste v Centru II Jesenice. Pripravlja se ureditev centralne ponije za odpadke. Veliko sredstev bo potrebnih tudi za komunalno vzdrževanje. Precej smo v zaostanku pri vzdrževanju nekategoriziranih cest. Razen tega bo treba prejeti z družbenim dogovorom urediti bodočo kategorizacijo cest. Zamud pri samoupravnem urejanju cestne problematike se bomo lotili na tem področju, kot kaže, znašajo precejšnje težave.

Razen tega nas letos v občini še ta težava, da bomo morali komunalni opremi nadoknaditi več porabljenih sredstev v višini milijonov dinarjev. Prav tako letos čaka dokončna sanacija cest, so bile poškodovane ob elementih njih nesrečah. To so ceste Planina pod Golico, Plavški rovt in Javniški rovt. V družbeni plan občine treba vključiti dodatno tudi komunalno infrastrukturo.

Ukrepi zavrlji programe

V trziški občini jim je uspelo uskladiti temelje plana za naslednje srednjeročno obdobje. Vendar, kot pravi tajnik samoupravne, komunalne interesne

skupnosti Trzin Rajko Premrl, se je potem zataknilo ob sprejetju varčevalnih ukrepov.

»Računali smo na povečana sredstva od vodarine, kanalizacije in mestnega zemljišča. Ker pa to ni bilo mogoče, smo morali programe dopolniti z aneksi. Skupna prispevna stopnja v občini zdaj znaša 1,7 odstotka od bruto osebnih dohodkov, pri čemer namenjam 1,10 odstotka za redno vzdrževanje kolektivne komunalne rabe in 0,60 odstotka namenimo za obnovo ceste Žiganja vas—Križe, obnovo kanalizacije in vodovodov.

Ugotavljamo pa, da je letni povečevanje sredstev za objekte kolektivne komunalne rabe premajhno in da bomo šele konec srednjeročnega obdobja dosežli raven za kvalitetno vzdrževanje komunalnih naprav. Zaradi ukrepov pa je po drugi strani lani prišlo do izpada sredstev za urejanje stavbnih zemljišč. Tako naj bi letos zgradili del kanalizacijskega kolektorja in povezovalni vodovod z glavnim rezervoarjem za Ravne T II. S kanalizacijskim kolektorjem od Preske do Loke pa je omogočeno priključevanje uporabnikov.

Velike težave imamo s pitno vodo. Že zdaj je v sušnih obdobjih ni, zato smo se pred kratkim odločili, da je pitni vodi treba v tem obdobju nameniti prednost. Zato potekajo raziskave na območju Črna Gora oziroma zgoraj ga dela Lomšče. Nekako skladu s potrebami pa napredujejo dela pri opremljanju bodočih industrijske cone (Loka, Mlake) Letos bomo za Mlake končali zazidalni načrt, pri Loku pa izvedbeni projekt za komunalne naprave. Prihodnje leto pa se bomo odločili o prednostih.

Dolgoročno bo rešeno tudi odlaganje odpadkov. Odlagalnišče med Kovorjem in Zvirčami je bilo doslej neurejeno, zdaj pa smo s pomočjo industrije in ceno odvoza kontejnerskih odpadkov našli finančno rešitev za ureditev tega odlagalnišča.

Spraševali ste o komunalni — objavljamo odgovore

• Plan komunalne interesne skupnosti Jesenice obsega tudi urejanje avtobusnih postajališč. V jeseniški občini ni ustreznih avtobusnih utov in v Ratečah, Vrbi, Žirovnici, na Beli, na Potokih, v Kranjski gori, Martuljku in na Plavžu. Le tam, kjer so se krajevne skupnosti bolj zavzele, so nekakšni provizoriji. Krajevne skupnosti pravijo, da bi jih morala postaviti komunalna skupnost. Kako je s tem?

V programu za leto 1983 je predvidena tudi ureditev avtobusnih postajališč po programih krajevnih skupnosti. Vendar pa bodo krajevne skupnosti morale prispevati tudi del sredstev.

• Za odvoz smeti plačujejo v jeseniški občini vsi delovni ljudje in občani. Odvoz smeti iz

Priključek do javne kanalizacije je dolžan narediti in vzdrževati lastnik objekta.

• Kaj je z mostom v Bobovku v krajevni skupnosti Kokrica v Kranjski občini, ki je že lep čas podrt?

Cesta je v upravljanju krajevnih skupnosti, ki dobi tudi sredstva za vzdrževanje. Kaže pa, da so sredstva za obnovo mostu premajhna.

• Orehek je z magistralno cesto Kranj-Ljubljana povezan samo v križišču na Laborah in na izhodu na avtobusno postajo. Če pripelješ z novega delavskega mostu s Planine, moraš na Labor, saj na avtobusni postaji, kjer je pot veliko krajša ni dovoljeno zavijanje v levo. Tu bi lahko zgradili še en pas za zavijanje v levo.

Cerkelj oziroma Dvorij? Ali se vrača krajevni skupnosti?

V tem primeru posredujemo vprašanje Stavbo zemljiški skupnosti in prosimo za odgovor.

• Za Kranj bi lahko že nekaj časa ugotavljali, da je precej umazano mesto. Kako je pravzaprav s pometalnim strojem oziroma pometanjem?

Kranj je pač umazano mesto, ker pade v eni noči 9 dekagramov saj na kvadratni meter, česar pa najbrž ne more počistiti noben stroj. Razen tega pa je stroj uvožen in so stalne težave z rezervnimi deli. Praviloma pa ga izključimo iz prometa, ko začne zmrzovati. Prav tako ne pometamo z njim takrat, ko je na cestah posipni material proti poledici. No, pa vendar, rezervne dele smo zdaj dobili. Dodati pa velja, da je obratovanje stroja precejšen strošek, pri čemer pa sredstva ne dovoljujejo neomejeno pometanje. S sedanjimi sredstvi pa prav tako ne moremo plačati toliko čistilcev, da bi Kranj ročno dobro počistili.

• Kdaj bo tudi Planina postala mestno področje, kjer bodo čistilci?

Sredstva za čiščenje ne naraščajo tako hitro kot na primer raste stanovanjska gradnja. Z enakimi sredstvi kot doslej pa ne moremo zaposliti 15 do 20 čistilcev. Enaka ugotovitev velja tudi za vodovodne inštalacije in odpravljanje tovrstnih napak tudi v novih stanovanjskih naseljih.

• Zakaj je bilo v Kranju med novoletnimi prazniki pri odvozu smeti kar osem do devet dni predaha?

Kratek odgovor bi bil, da so imeli tudi ti delavci toliko praznikov kot večina (čeprav je bilo tudi v komunalni dežurstvo, vendar ne za odvoz smeti). Glavni vzrok pa so sredstva in sprejeti ukrepi. Praznične ure so za razpoložljiva sredstva na primer še večja obremenitev kot nadure. Vemo pa, kako je zaradi varčevanja in ukrepov z nadurama. Kot rečeno, sredstev primanjkuje.

• Se vam ne zdi, da je odlaganje smeti in odpadkov v smetnjake nehigiensko?

V Ljubljani so se pred časom odločili za vrečke, vendar ugotavljajo, da je sicer manj hrupa, povečalo pa se je število glodalcev. Zato razmišljajo ponovno o smetnjakih. Na Planini smo se ponekod odločili za kontejnerje, zato pa je pot do odlagališča malo daljša. Ugotavljamo pa tudi, da ni dosežen normativ en smetnjak na dve gospodinjstvi. To pa je tudi deloma stvar urbanistov.

• Ali je v Britofu od predzadnjega avtobusnega postajališča do trgovine predviden pločnik? Cesta je tu zelo nevarna.

Predračun za to ureditev je na-rejen. Ker pa gre za regionalno cesto, upravlja z njo Cestno podjetje, kjer pa trenutno še ni razrešeno vprašanje financiranja.

morajo dogovoriti za sredstva z izvajalci. Sicer pa bo na tem območju treba povečati velikost cevi in zgraditi raztežilnik. Ta rekonstrukcija pa je povezana tudi s stadionom.

• Cesta Kranj - Smlednik do Trboj je zelo slaba. Ali je predvideno kakšno popravilo?

Ko bo vreme, so predvidena večja krpanja udarnih jam, na nekaterih odsekih pa tudi nova asfaltna prevleka.

• Kako je z vodovodom Voje in priključkom na Bohinjsko Bistrico?

Pred desetimi leti je bilo zagotovilo, da bo vode dovolj, zdaj pa je primanjkuje.

Zaradi elementarne nesreče ob stoječem zajetju je bil pretrgan cevovod. Ker pa je teren še vedno nestabilen, tudi še ni bila mogoča sanacija. Problem so skušali reševati s površinskim zajetjem, vendar pri-

upravne komunalne interesne skupnosti v letih 1983-1985 ni predvideno asfaltiranje cest. Predvidena je le rekonstrukcija ceste Zali log - Davča v makadamski izvedbi in soudeležba pri gradnji mostov čez Soro v Zireh in na Logu.

• Kdaj bo obnovljena cesta Žigantova vas - Križe v tržiški občini?

Po pogodbi bo to letos do 31. maja.

• Po rušitvi objektov na Ravnanah naj bi tod zraslo novo stanovanjsko naselje. Pred dvema letoma je bilo predvideno, da bi začeli najprej rušiti in graditi na zgornjem koncu, kjer so stanovanja slabša, zdaj pa so se odločili za rušenje najprej na spodnjem koncu. Zakaj?

Pri izdelavi načrtov komunalnih naprav je bilo ugotovljeno, da je treba vrstni red oziroma etapnost gradnje spremeniti.

Pripravil: Andrej Žalar

Cesta Staneta Žagarja v Kranju: ena najbolj prometnih s pločniki, urejenimi pred nekaj desetletji

oddaljenejših krajev pa ni urejen in ponekod tudi ni smetnjakov. Zakaj morajo komunalni prispevek plačevati tudi tisti, ki niso deležni teh storitev?

Odvoz smeti se zaračunava na podlagi odloka in je organiziran na celotnem območju občine Jesenice. Za odvoz smeti v oddaljenejših lokacijah je zadolžen Kovinar.

• Kako je z novo sanitarno deponijo na Mežakli?

Lani je bilo pridobljeno zemljišče, letos pa se začnejo pripravljati dela in pridobitev tehnične dokumentacije. Do aktiviranja centralne deponije na Mali Mežakli pa se bodo začasno še uporabljale deponije v soglasju s krajevnimi skupnostmi.

• Kako komunalna razporeja ustrezno material (pesek) na vaše poti? V Javorniške rove je kup bri kupu, medtem ko na Beli peska za nujno posipanje slabega makadama ni že leto dni?

Program navoza posipnega materiala se izvaja po programu vzdrževanja makadamskih cest. Cesta Javorniški rovi ima prednost zaradi avtobusne linije in večjih poškodb po dežju. Na pripombe krajevnih skupnosti pa se posipni material razvaža tudi izven programa, če poškodbe na cesti ovirajo varnost prometa.

• Kako je s čistilnimi napravami na Jesenicah?

Srednjeročni program predvideva gradnjo centralne čistilne naprave na Javorniku. Pripravljalna dela se bodo začela letos, sama gradnja čistilne naprave pa prihodnje leto na podlagi samoupravnega sporazuma gradnji čistilnih naprav. Pri tem deluje tudi območna vodna skupnost Gorenjske s hkratno sanacijo Ločanskega jezera.

• Veliko je primerov in pritožb zaradi slabega vzdrževanja; to velja še posebej za cestne uto-re. Kakšen je postopek za urejanje vsaj zasilno popravilo na Jesenicah?

Vzdrževanje vseh javnih površin v letu 1982 je bilo zelo okrnjeno in omejeno zaradi premalo zbranih sredstev za te namene.

• Kako je z napeljavami oziroma širitvijo vodovoda na območje Apno-Senturška gora?

Najprej bodo potrebne raziskave celotno območje. V tem srednjeročnem obdobju pa širitev vodovoda ni predvidena.

• Na kanalizaciji od objekta Na kralji do javne kanalizacije na okrajem bregu v Kranju so pokale cevi v dolžini dveh metrov. Kdo je dolžan to popraviti?

Tehnična rešitev za zavijanje v levo je izvedljiva. Vprašanje pa je, če je v primerjavi s skrajšanjem poti upravičen tudi strošek, ki je potreben za takšno rešitev.

• Že desetletja ostaja tako rekoč nespremenjena Cesta Staneta Žagarja v Kranju. Kdaj bodo končno urejeni in asfaltirani pločniki na tej cesti. Pa tudi za varnost pešcev na tej cesti je slabo poskrbljena odkar so na robu parkirni prostori. Ne vem, kdo je dovolil celo parkiranje tovornjakom na tej cesti.

Tehnična dokumentacija za ureditev je že naročena, žal pa še ni jasno kako bo z denarjem. Predvideno je asfaltiranje obstoječega vozišča in pločnikov.

• Ko smo se v Podbrezjah odločili za samoprispevek, je bilo predvideno, da bomo urejali kanalizacijo pred asfaltiranjem. Zdaj pa je obratno.

Odkar so na Cesti Staneta Žagarja v Kranju tudi parkirišča, je varnost pešcev še bolj ogrožena. Nerazumljivo pa je, da na teh parkiriščih parkirajo tudi tovornjaki.

Vprašanje je treba razčistiti v krajevni skupnosti. Logično pa je, da tudi o prednosti odloča večina.

• Na Možjanci v kranjski občini sta dva zbiralnika za vodo. Poleti pa sta suha. Obljubljen je, da bo zgrajen tudi tretji. Kdaj bo?

Za rešitev tega vprašanja je zadolžena krajevna skupnost. Pričakujemo odgovor, ki ga bomo objavili takoj, ko ga bomo prejeli.

• Kam gre denar od prispevka za mestno zemljišče na območju

na Partizanski cesti (25 do 29) in na Mlakarjevi v Kranju? Ob vsakem večjem deževju se zamaši kanalizacija in stanovalci imajo vodo v kletih.

Problem je znan. Res pa je tudi, da že štiri leta nismo zbirali sredstev za investicijsko vzdrževanje. Upajmo, da bomo letos vendar le prišli do tega denarja. Seveda pa bo rešitev odvisna tudi od obeh zborov skupščine samoupravne komunalne interesne skupnosti — uporabniki se

tisk vode še vedno ni tolikšen kot pred desetimi leti. Zato bo najprej treba zagotoviti precejšnja sredstva, da bi rešili ta problem.

• Lani je bil v radovljški občini sprejet odlok o odvažanju fekalij. Kam naj jih odvažajo v Bohinju, kjer ni deponij?

Razen finančnih za zdaj drugih problemov na tem področju ni bilo. Zadeve pa se rešujejo od primera do primera. Po dogovoru s sanitarno inšpekcijo je odvoz mogoč v obstoječo kanalizacijo ali pa na kmetijske površine. Kar pa zadeva čistilno napravo, se bo gradnja le-te v prvi fazi v Bohinjski Bistrici šele začela graditi pred koncem tega srednjeročnega obdobja.

• Na Bledu je precej težav zaradi pomanjkanja parkirnih prostorov.

V javni obravnavi zazidalnega načrta Bleda je bilo predvideno parkirišče pred hotelom Krim. Ker pa se na Bledu niso uspeli prostorsko dogovoriti glede male obvoznice in so bili hotelirji proti parkirišču. Le-to zdaj ni določeno. Najprej bo potreben prostorski dogovor nato pa seveda tudi sredstva.

• Kdaj bo urejeno parkirišče na Grabnu v Škofji Loki?

Za prostor na Grabnu še ni določena uporabna namembnost, vendar se letos predvideva začasna ureditev za parkiranje.

• Kdaj bosta asfaltirani cesti med Volto in Podobenim ter Krajci in Javorjami?

V srednjeročnem planu za obdobje 1981-1985 občinske samo-

(Sodelujoči)

V pogovoru o komunalni problematiki na Gorenjskem so sodelovali in odgovarjali na zastavljena vprašanja v odprtem telefonu: JOŽE SVETINA, tajnik samoupravne komunalne skupnosti Jesenice; JOŽE PRIMOŽIČ, tajnik samoupravne komunalne interesne skupnosti Kranj; JANEZ FRELIH, direktor podjetja Vodovod Kranj; EMIL PREŠEREN, tehnični vodja TOZD Komunalna v KOGP Kranj; ANDREJ BERGANT, vodja TOZD Komunalna v KOGP Kranj; STANISLAV ŽIBERT, tajnik samoupravne interesne komunalne skupnosti Radovljica; MATIJA MARKELJ, direktor Komunalnega gospodarstva občine Radovljica; JOŽE ŠUBIC, strokovni sodelavec občinske samoupravne komunalne interesne skupnosti Škofja Loka in RAJKO PREMRL, tajnik samoupravne komunalne interesne skupnosti Trzin.

Je trema močnejša od znanja in korajže?

JANEZ ŠMITEK, smučarski strokovnjak in trener, vodja tekmovanja za svetovni smučarski pokal v Kranjski gori:
»Trema je običajen pojav v življenju človeka in zato tudi v življenju ter ponašanju vrhunskega športnika. Je v bistvu predpriprava na pomembno preizkušnjo ...«

Kranjska gora — Pol ure pred začetkom druge odločilne vožnje kranjskogorskega veleslaloma za svetovni pokal smo na startu na Vitrancu. V dolini skoraj 20.000 ljudi, željnih vrhunskih športnih dosežkov, veselih dobre vožnje naših na prvi progi, prešerno razigranih v pričanju, da moramo biti v drugi vožnji še boljši, če že zmagati ne moremo ...

Ogret mora biti smučar pred startom

Na startu povsem drugače. Ubijajoča tišina, bi lahko dejali, naelektreno ozračje pred eksplozijo. Moti ga polglasno, celo tiho govorjenje, pogovori resnega značaja, škripanje robnikov smučí ob dotiku s trdim, zaledenelim snegom. Roke trenerjev in maserjev, ki ogrevajo in masirajo napeto mišičevje tekmovalcev, in izvijachi za nastavitve vezi so najpomembnejši pripomočki na startu. Tišino seka tiktakanje startne ure, ki grozeče odšteva minute do starta, do začetka neusmiljenega spopada tekmovalcev s samim seboj, strmino, vraticami, sekundami, stotinkami. Da, s stotinkami. Spomnim se zadnje zimske olimpijade in dveh stotink oziroma dobre pol metra proge, ki je Križaja ločila od bronaste kolajne.

Na start prihajajo sporočila o progi, o pasteh. Čeprav le-te konec koncev niso nobena skrivnost, jih na startu sprejemajo tako in prenašajo tekmovalcem, ki jih brez besed sprejemajo in z njimi dopolnjujejo svoj spomin na progo. Med vožnjo se ne smejo pozabiti, pa čeprav so še tako navidezno nepomembne.

Občutek izjemne samodisciplin dajajo tekmovalci. Nikogar ni treba posebej opozarjati, kdaj se mora pripraviti, kdaj mora bliže utici na vrhu prepadne strmine, ki se izgublja v globino, h ciljni areni. Vsaka malenkost je pomembna pred startom, vsak vijak na smučeh, vsak gumb ali zadrga na kombinizonu, ročaj palice, očala, ki jih je treba povsem čiste posebej skrbno namestiti, pa čepica. Ko koleno sproži urni mehanizem, je za kakršenkoli popravek prepozno! Nič grdega ne bomo napisali, da večina tekmovalcev pred startom tudi nekajkrat opravi tisto nujno človeško potrebo. Posledica treme, posledica želje po popolni zbranosti je to, ki jo je treba potrjevati iz tekme v tekmo. Prav zaradi tega so vrhunski smučarji sužnji, borilci v nikdar zadovoljni areni, ki zahteva vedno več, ki zahteva popolnost, zmago, uspeh. Marsikoga to zlomi; ta pritisk, ta odgovornost in izkušnja, da si slaven in hvaljen, ko si dober, in poniževan, ko odpoveš ali ne zmoreš.

Jure Franko. Prav je treba namestiti čepico in očala. Za marsikoga je oboje med vožnjo usodno

Vprašam Danila Vodovnika, pomočnika trenerja naše prve moške reprezentance o vzdušjih na startu. »Različno vzdušje vlada na startu. Če je bil tekmovalci na primer v prvi vožnji slab, potem je pred drugo vožnjo lahko bolj sproščen, lahko napada. Če mu uspe, zboljša rezultat, če pa gre v sneg, ničesar ne zgubi. Seveda je med tekmovalci razlika. Najboljši,

Popolnoma očiščeni morajo biti čevlji pred pripenjanjem smučí. Številka 5 je Bojan Križaj

pravimo jim »rutinerji«, so mirnejši, pa naj gre za boljšo ali slabšo uvrstitev, mladim pa je trema najhujši sovražnik.

Jure Vogelnic spremlja Stenmarka na snežišču ob startni utici. Njegov dolgoletni serviser je in dobro pozna velikega smučarja.

»Z Ingemarjem po prvi vožnji nisva govorila, vendar sodim, da ga je odvozil precej previdno. Ingemar je izkušen tekmovalci, močnih živcev, pa je vseeno, tako kot vsak, nervozen. Zanj je še posebej težko, ker je na vsaki tekmi favorit in ima veliko navijačev med ljubitelji smučanja.«

Zvedrilo se obrzi tekmovalcev ob uspešni vožnji tovariša iz ekipe. Po dobri vožnji Julena so Švicarji precej glasno zavpili!

Bojan Križaj gre na start prvi od naših. Napeto čakamo sporočil iz doline. Izvozil je, vendar po obrazih spremljevalcev naše reprezentance sodeč ne popolnoma brezhibno.

Tone Vogrinec in Filip Gartner sta ob progi.

»Nobenih problemov na progi«, kličeja Vodovniku, ki vsakega od naših spremlja v startno utico. »Vozite na vso moč, proga to omogoča«, nadaljuje napotek po radijski zvezi.

»Dober sem bil v prvem teku. Nimam posebne treme. Pred leti jo je bilo več«, odgovarja Boris Strel pred postavitvijo na startno mesto.

Jure Franko je kljub boleznim dobro razpoložen.

»Malo treme imam, vendar mislim, da jo je »gluh« prav!«

Starta Boris Strel. Tudi od startnega zagona je odvisen doseg

Točna je bila njegova ocena, saj je svojo uvrstitev iz prve veleslalomске vožnje zboljšal in bil naš najboljši.

Simpatični Hans Enn, kasnejši zmagovalci, odgovarja:

»Koga se bojim? Praktično vsakogar, ki bo še vozil za menoj. Proga je odlična za tako malo snega. Ko bom slišal vmesni čas, bom vedel, pri čem sem. Avstrijci se moramo čim boljše odrezati, saj nas zastopniki smuka še vedno odpravljajo na stranski tir!«

Po dvajsetih najboljših spremljamo tekmo na cilju. Ni tako zanimivo kot na

Tako kot vsak tekmovalci tudi Steve Mahre sam preveri, če je s čevlji vse v redu

Miran Gasperšič, serviser Elana, pregleduje smučí

startu. Od blizu je treba deti to strmino, ta zvila stavljena vratica. Pogled cilja ali televizijski zaslon ne moreta povedati tega. Zaključujem z misli na Janeza Šmitka:

»Trema je običajen pojav v življenju človeka in tudi v življenju in ponašanju vrhunskega športnika. Je v bistvu predpriprava na pomembno preizkušnjo. Forma zbija trema. Vse je njena funkcija vzvodbuvalna. Pred sproščeno ne zagovarjam vrhunskih dosežkov, ampak je kvečjemu podcenjevanje pomembnosti nastopa!«

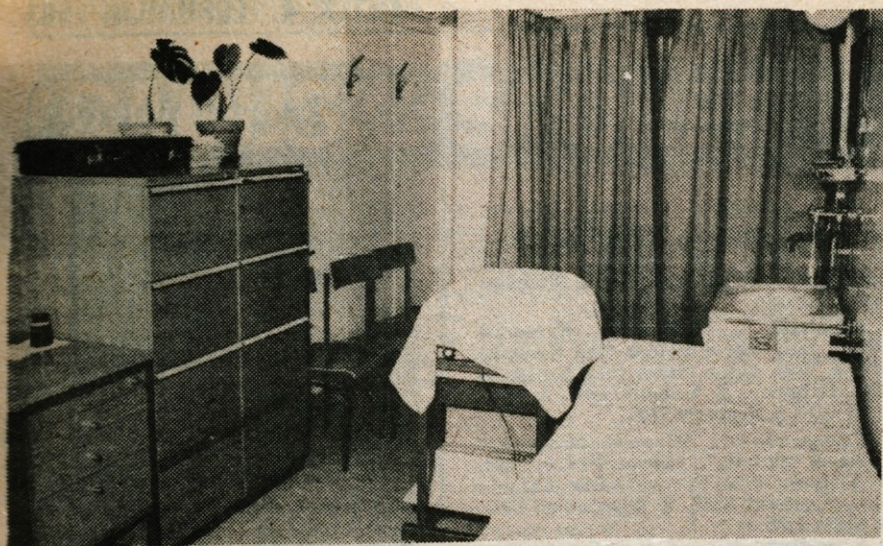
Besedilo: J. Koselj
Slike: F. Perdan

Vsaka napaka na smučeh in vezeh je lahko usodna

Švicar Maks Julen in maser

V Zdravstvenem domu Kranj je precejšnja prostorska stiska, v vseh oddelkih, zato bi radi, da se otološki oddelek izseli v jeseniško bolnico. — Foto: F. Perdan

Čakalnica dispanzerja za borce je večkrat polna in zato si tudi za ta dispanzer želijo večjih prostorov.

SPET: OBSTOJ OTOLOŠKEGA ODDELKA NA GORENJSKEM

Kranjski zdravstveni dom nima prostora

Kranjski Zdravstveni dom je zaradi pomanjkanja denarja ostal brez dveh nujnih naložb: specialističnega trakta in ambulante na Planini, zato nujno potrebuje prostore otološkega odelka

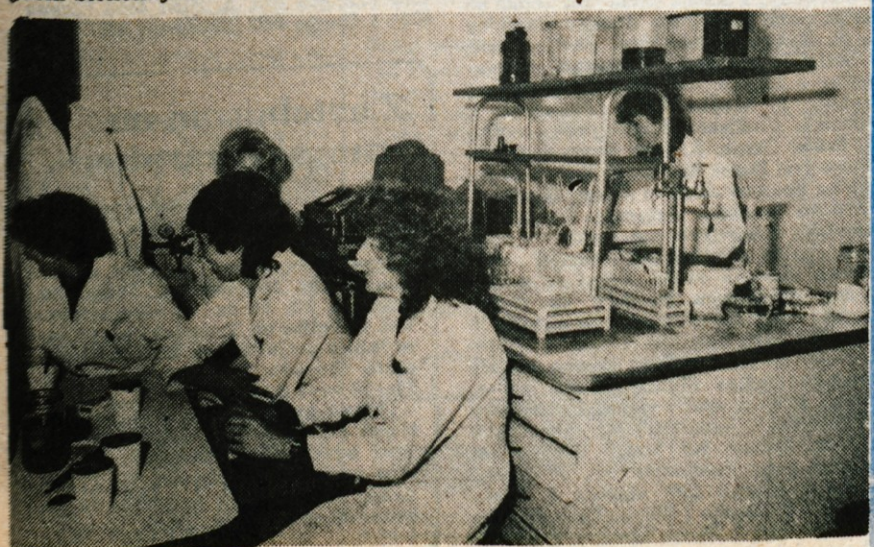
Kranj — V gorenjskem zdravstvu že nekaj časa razpravljajo o ukinitvi otološkega oddelka, ki ga vodi Splošna bolnica Jesenice v prostorih Zdravstvenega doma v Kranju. Delavski svet Splošne bolnice Jesenice in družbenopolitične organizacije na Jesenicah so se izrekle proti temu, da se oddelek v Kranju ukine in dejavnost preseli v ljubljanski Klinični center, med drugim tudi zato, da bi otološki oddelek ostal blizu gorenjskim zavarovancem, preselitev pa bi nedvomno dejavnost tudi podražila.

V kranjskem Zdravstvenem domu, kjer oddelek deluje, in tudi strokovna služba gorenjskega zdravstva, pa se zavzemajo za ukinitve oddelka v Kranju. V Zdravstvenem domu Kranj je precejšnja prostorska stiska in si že nekaj časa želijo, da se hospitalni del oddelka izseli, medtem ko naj bi ostala ambulantna dejavnost. Zdravstveni dom mora sprejemati precej zavarovancev iz Kranja in okoliških krajev, zaradi pomanjkanja zdravstvenega dinarja pa so ostali brez predvidenega specialističnega trakta ter brez načrtovane zdravstvene postaje na Planini in so zdaj v enakih prostorih kot pred leti. V izseljenih prostorih otološkega oddelka pa bi lahko opremili internistično ambulanto in preselili mentalno-higienski dispanzer, pridobili biokemijski laboratorij in pro-

store nasploh uporabljali za tiste nujne dejavnosti, ki so zdaj dokaj utesnjene. Tudi za dispanzer za borce. V Zdravstvenem domu menijo, da bi jeseniška bolnica lahko prevzela oddelek, najemniško pogodbo pa bodo z bolnico morali prekiniti; še naprej pa so jim pripravljene nuditi prostore za dejavnost specialističnih ambulant.

V razpravah, ki trajajo že precej let, sodeluje tudi strokovna služba in presoja utemeljenost obstoja otološkega oddelka ali drugega uresničevanja otorinolaringološke dejavnosti v gorenjskem zdravstvu. Med drugim menijo, naj zbor izvajalcev skupščine medobčinske zdravstvene skupnosti Kranj predlaga skupščinam zdravstvenih skupnosti, da naj po analizah in potrebah uporabnikov Gorenjske ugotove upravičenost obstoja oddelka, ki naj bi ga Splošna bolnica Jesenice preselila v matično bolnico, v Zdravstvenem domu pa naj bi organizirala specialistično ambulantno dejavnost. S takšno rešitvijo bi oddelek obdržali v gorenjskem zdravstvu, hkrati pa razrešili resnično prostorsko stisko v Zdravstvenem domu Kranj ter zagotovili uporabnikom, ki uveljavljajo osnovno in specialistično zdravstveno varstvo v Zdravstvenem domu Kranj izboljšanje zdravstvenega standarda.

D. Sedej

V laboratoriju so skrajno utesnjeni...

MARIJA BERTONCELJ

Več strahu pri starših, kot pri otrocih

Približno petindvajset let že poučuje Marija Bertonccljva na osnovni šoli Prešernove brigade v Železnikih in približno polovico tega časa matematiko. Prizadeva si, da učenci dosegajo pri pouku kar najboljše uspehe glede na svoje sposobnosti. Pri tem se nikdar ne obotavlja vnašati podobne oblike in metode dela v pouk in je vedno pripravljena navajati učence na samostojno delo z razvijanjem delovnih in učnih navad, čeprav to zahteva več pripravljenosti in več dela. Je tudi uspešna mentorica mladim učiteljem matematike in vedno pripravljena nuditi pomoč tudi učiteljem razrednega pouka. Hkrati je vodja občinskega strokovnega aktivna učiteljev matematike in fizike, ki je po delavnosti in uspešnosti boljši na Gorenjskem. Zasluge ima tudi pri uvedbi matematičnega tekmovanja na osnovnih šolah v občini.

Tako se je v skrajšani obliki glasila obrazložitev za podelitev male plakete občine Škofja Loka za leto 1982 Mariji Bertonccljevi.

»Za vse to, kar je napisano, bi moral dobiti priznanje občinski aktiv učiteljev matematike in fizike, saj vsi delamo, vsi si prizadevamo, da bi izboljšali metode dela in uspešnost pri pouku matematike. To, moram poudariti, ni moje delo, to je delo aktivna, saj vsi skupaj pripravljamo predloge, kako kaj izboljšati,« pravi nagajenka. »Odkrito povem, da samo zato, ker sem pač vodja aktivna, nisem naredila nič posebnega. Saj če pogledamo tekmovanja za srebrno Vegovo značko, vidimo, da tekmujejo učenci iz vseh šol v občini, ne le iz naše. Enako je s tekmovanji v republiškem merilu. Kot napredek pa si v aktivu štejemo, da smo na pobudo žirovske šole uvedli matematična tekmovanja tudi za nižje razrede. Pripravili smo tudi lične diplome tako, da učenci dobijo tudi priznanje, če so se na tekmovanju odrezali.«

Poučevali ste »klasično« matematiko in sedaj novo. Znajo otroci sedaj bolje računati?

»Če gledam boljše učence in razvoj logičnega mišljenja, se mi zdi, da so z novo matematiko pridobili. Pri učencih, ki snov slabše in težje dojemajo, so pa težave. Zanje je

premalo časa za utrjevanje. Premalo je vaj v katerih bi vadili seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje, osnovne računske operacije. Tudi decimalke jim ne gredo in računanje z ulomki.«

Je učna snov preobsežna?

»Kakor hitro dobimo nov učni načrt, se nekaj doda. Problem je zlasti sedmi razred, kjer zadnji dve poglavji vedno ostaneta za osmi razred ali pa sta slabo predelani. Osnovna šola na Trati je letos skušala problem rešiti z eno uro več matematike v sedmem razredu na račun dodatnega pouka. Če se bo poskus obnesel, bo aktiv predlagal, naj tako naredijo vse šole v občini. Nekaj si sicer pomagamo tudi z dopolnilnim poukom, ki ga obiskujejo slabši učenci, vendar vsega tam ne moremo nadoknaditi.«

Razlike v znanju in dojemanju naj bi učitelj zmanjševal in lajšal z obravnavo vsakega učenca posebej. Pa je to možno v tako velikih razredih?

»Učenci največ naredijo, če delajo sami. Individualizacijo pouka matematike pa si predstavljamo tako, da boljše učenci delajo bolj zahtevne, tisti, ki težje dojemajo pa lažje naloge. V okviru aktivna smo se o tem veliko pogovarjali in pripravili smo tudi nastope v okviru pouka. Res pa je, da je takšen način dela izredno

zahteven in učitelja veliko bolj obremenjuje. Sama prakticiram tako, da slabši dobijo naloge iz učbenika, boljše pa še zraven težje. Vendar je vse te naloge treba potem še pregledati, saj sicer reševanje nima nobenega smisla, če učenec ne ve ali je delal prav ali ne.«

Matematika je od nekdaj strah in muka mnogih učencev?

»Zdi se mi, da imajo pred matematiko več strahu starši kot učenci. Starši pogosto pravijo: našemu matematika ne gre. To največkrat ni res. Treba pa je stalno delat. Matematika je predmet, kjer se znanje nadaljuje iz razreda v razred in se ne da letnika enostavno prespati. So pa razlike v sposobnostih ne samo med učenci, temveč tudi med razredi. Kjer večina dobro dojema, zahteva višjo raven znanja in potem slabši se težje dojemajo. Ali pa obratno. O tem se velikokrat pogovarjamo na aktivu, kako to izboljšati in kaj se pravzaprav mora učenec naučiti v šoli.«

Koliko mora pravzaprav znati, da dobi določeno oceno?

»Včasih smo se na učiteljsku učili, koliko mora učenec v določenem razredu narediti za določeno oceno. Ne vem, če je to še sedaj v učnem programu. Nekih splošno veljavnih meril ni, zato smo se na aktivu že pogovarjali o teh vprašanjih in povabili smo tudi pedagoškega svetovca. Sama menim da se mora učitelj pri ocenjevanju malo prilagoditi učencu. Če je sposoben, lahko zahteva, da več pove za določeno oceno kot tisti, ki se zelo trudi pa je manj sposoben.«

Je potem ocena nagrada ali kazen?

»Učencu, ki veliko dela, je lahko tudi dvojka nagrada, za sposobnega, ki je len, ki noče pisati, ker je tisti dan učitelju nekaj zameril, ker se mu pač danes ne da, pa je slaba ocena lahko tudi kazen.«

Kako vaši učenci delajo v srednjih šolah?

»Podatkov o tem skoraj nimamo. Lahko povem le za nekaj učencev, ki so se dobro odrezali na tekmovanjih za Vegove značke, da dobro delajo tudi v srednjih šolah. Mislim pa, da bo naš aktiv moral zbirati te podatke, saj so lahko eden od pokazateljev uspešnosti našega dela.«

L. Bogataj

RADO

ČARMAN:

Stari dokumenti oživljajo preteklost

Stari dokumenti so največja strast zbiratelja, filatelista, numizmatika in ljubitelja zgodovine Rada Čarmana — Domala dve desetletji dopolnjuje zbirko krajevne zgodovine Cerkelj

Odkar pomni, ga je vabila zgodovina. Ne le zapisana v knjigah, tudi tista, ki so jo v zimskih večerih pripovedovali kmečki očanci, mladež za pečjo pa jo je poslušala odprtih ust. Nekdaj so ljudje veliko dali na preteklost in stare običaje, nekaj je ostalo tudi v današnjem rodu. Rado je že zamlada jel spravljati skupaj dokaze preteklosti. Posebno ga je privlačila 1. svetovna vojna, o kateri je poslušal strice s Soške fronte. O tem dogodku iz zgodovine ima zbranega obilico gradiva: od popolne opreme avstrijskega vojaka do dokumentov, ki so obeležili vojno: izviren telegram o sarajevskem atentatu na avstrijskega prestolonaslednika Ferdinanda, razglas, s katerim je bila zaukazana mobilizacija, pozive na »štelengo«...

Ko si je kasneje širil zgodovinsko obzorje, ga je prevzela prava zbirateljska strast. Zbirko iz 1. svetovne vojne so dopolnili stari uradni pregledali, živinski potni listi, družinski listi iz popisov prebivalstva, zemljiško knjižni listi, posestni listi, kupoprodajne pogodbe, davčne napovedi, hranilne knjižice. Med dokumenti ima tudi register deželnih pravic iz 1912. leta, pa listine, ki segajo v začetke slovenskega zavarovalništva, svežnje dopisne pošte iz 1. svetovne vojne (z znamkami, ki ga zanimajo tudi kot filatelista; in žigi); skratka raznolika zbirko dokumentov od sredine 18. stoletja dalje. Bogata zbirka znamk in starih kovancev pričata, da ni ostal zgolj pri dokumentih in da želi kar najpopolneje oživiti izročilo minulih rodov. Zaradi želje po posedovanju otipljivih dokazov zgodovine je vsa leta koplil tudi stare predmete, orodje in opremo nekdanjih kmečkih gospodarstev. Brez pomena bi bilo naštevati številne predmete, ki jih hrani, saj bi z njimi lahko napolnili obsežen register. Sani, lojtrnik, kmečka vprega, zbirka ključev in ključavnic, pajkeljni, gepelj za rezanje »škopek«, skrinje, lončeno in železno posodje... vsega tega se je z leti nabralo za nekaj skednjeve.

Veliko predmetov je vezanih na krajevno zgodovino Cerkelj, kjer Rado Čarman služi že osemnajst let. Spominja se, kako so ljudje v prvih letih njegovega službovanja ob navdušenju, ki ga je kazal za stare predmete, sčasoma dojemali, kakšno zgodovinsko in kulturno vrednost premorejo. Vsa leta so mu domači-

Rado Čarman z nekaterimi primerki iz svoje zbirke. Na steni je plakat, ki je v obdobju med obema vojnama svaril pred alkoholizmom. — Foto: D. Ž.

ni pomagali bogatiti zbirko. Na Lenartu na Rebrji je prišel do dragocenega dokaza preteklosti: treh turških podkev (tod preko so namreč pred 300 leti Turki jezdili na Koroško). Prvo podkev je odkril gospodar Franc Jagodic, ko je kopal za vodni izvir, drugo so našli pod koreninami podtre smreke in tretjo v skalovju Kalškega grebena.

Vroča želja Rada Čarmana je, da bi v Cerkljah odprli krajevni muzej, kjer bi razstavil svojo neprecenljivo zbirko, domačini pa bi s podstreh in skednjeve privlekli na dan predmete, ki prav tako pričajo o zgodovini Cerkelj. Žal se je mnogo dokazov preteklosti izgubilo, ko so rušili staro šolo. Tudi gradiva o cerkljanskih velikih možeh, Davorinu Jenku, Ignaciju Borštniku, ni več, s čemer je krajevna zgodovina dokaj osiromašena. Ko bi ljudje znali prisluhniti tajinstveni govorici starih predmetov in bi v njih namesto »stare šare« videli prave vrednote, mnogi stari običaji ne bi utonili v pozabo. Ljudje, kakršen je Rado Čarman, pa z dvojno skrbjo skušajo rešiti vsaj druceb, ki je ostal iz preteklosti.

D. Z. Žlebir

Naši športniki

Janez Klemenčič:

3500 km
na pripravah

Jezerko — Vasi Podblica, Nemilje, Jamnik, Dražgoše so naši državni reprezentanci dale že veliko tekačev na smučeh. Naslednji, ki trka na njena vrata, čeprav ima šele petnajst let, je Janez Klemenčič iz Nemilje. Pred sedmimi leti se je zapisal tekem. Navdušil ga je kdo drug kot sosed — Jože Solar, ki ga je tudi pripeljal v vrste kranjskega Triglava. Minulo zimo je prerasel pionirsko konkurenco, v letošnji prvi nastopa med mlajšimi mladinci. Prehod v starejšo kategorijo je bil zanj uspešen, saj je letos zmagal na vseh štirih najpomembnejših tekmovalnih. Ob Planškem jezeru na Jezerskem si je pritekel drugi naslov republiškega prvaka, prvega med mladinci. Na pet kilometrov dolgi progi je ugnal Roberta Slabana iz Dola in klubskega tekmeča, brata Katrašnik s Podblice. Ta dva sta na vsaki tekmi tudi Janezova najnevarnejša nasledovalca.

»Zadovoljen sem z mestom, ne pa tudi s časom, ki sem ga dosegel,« je tarna Janez po tekmi na Jezerskem. Ni bil zadovoljen, četudi je zmagal z domala polminutno prednostjo. Proga pa je bila očito zanj prekratka, saj se je po tekmi podal še na krajši trening.

Janez Klemenčič, sicer dijak prvega letnika naravoslovno-matematične usmeritve na kranjski gimnaziji, je mlad in obetaven tekmovalci. Volje mu ne manjka. Trdega dela in garanja, ki je ključ do uspehov, se je vadi na domači kmetiji. Poleti pomaga staršem pri delu, kar je tudi del njegovih kondicijskih priprav. Pozimi so nenehno treninzi in tekmovalni, svoje zahteva šola, tako da za pomoč v hlevu in v gozdu ne ostane časa.

»Na pripravah za letošnjo tekmovalno sezono sem pretekel z rokami in po suhem 3500 kilometrov; ko je zapadel sneg, še tisoč na smučeh. Trenirali smo na Jamniku, kjer so poleti in pozimi ugodne možnosti za vadbo.

To je tudi naša prednost, zato ni čudno, da so domala vsi najboljši tekači kranjskega Triglava doma iz teh krajev. No, letos jo je zagodel sneg in večino treningov smo opravili na Jezerskem,« pravi Janez.

Ko ga povprašamo po tekmovalnih načrtih, beseda kar noče z jezika. Preveč skromen je Janez, da bi na veliko oznanjal svoje cilje.

»Trenirati, teči, trenirati in teči, doseči še boljše čase. To so moji cilji za prihodnje leto, ko bom še tekmoval med mlajšimi mladinci. Potem pa — da bi se uvrstil v državno reprezentanco in da bi tekkel na vsaj eni tekmi za svetovni pokal.«

Načrti niso pretirani, saj je Janez zavzet na treningih in neugnan v smučini, na tekmi pa vedno najmočnejši adut trenerja Gašperja Kordeža. C. Zaplotnik

Lokostrelstvo

Janez Kramar in Exoterm
državna prvaka

LJUBLJANA — Minulo nedeljo so se jugoslovanski lokostrelci zbrali v hali Tivoli na uvodni tekmi za jugoslovanski lokostrelski pokal. Hkrati je bilo tudi državno prvenstvo v instinktivnem in compound slogu v dvorani.

Lokostrelci kranjskega Exoterm so v obeh disciplinah posegli po najvišjih mestih. Junak prvenstva je bil Janez Kramar, ki je osvojil naslov državnega prvaka v instinktivnem slogu. Dolgoletni entuziast kranjskih lokostrelcev je tako poleg velikih delovnih uspehov v klubu pridobil še lep tekmovalni dosežek. Ekipno so Kramar, Šorli in Sever osvojili drugo mesto v državi. Exotermova ekipa Podražaj, Tomazin in Arh je prevzela primat v compound slogu Jugobanki in naslov državnega prvaka prenesla na Gorenjsko.

Omeniti velja uspeh Ksenije Puch, edine ženske predstavnice v klubu, ki je na svoji prvi tekmi osvojila šesto mesto v prostem slogu. Dosežen rezultat ji bo velika spodbuda za še zavzetjšo vadbo. Vse večji uspehi Exotermovih lokostrelcev so najboljši pokazatelj, da se v klubu resno in zagnano dela. Lokostrelski klub

bo slavil desetletnico svojega dela. Prav bi bilo, da bi bilo naslednje državno prvenstvo v tej zanimivi športni disciplini prav v Kranju.

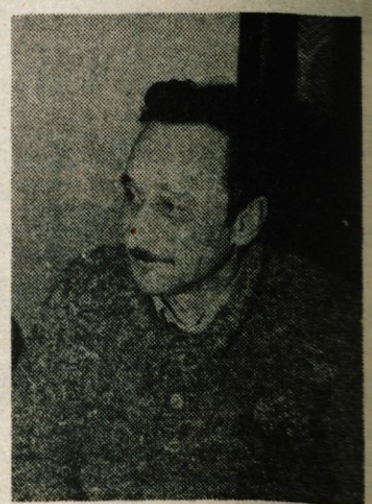
Rezultati — 1. Kramar (Exoterm) 502, 2. Jemc 490, 3. Letnar (oba Kamnik) 488, 4. Šorli 486, 5. Sever (oba Exoterm) 425. **Ekipno** — 1. Kamnik 1460, 2. Exoterm 1413, 3. Postojna 1330.

Compound — 1. Klemen (Muta) 574 (državni rekord), 2. Marjan Podražaj 552, 3. Tomazin (oba Exoterm) 543. **Ekipno** — 1. Exoterm 1569, 2. Jugobanka 1504, 3. Muta 1428.

V prostem slogu so se najboljši jugoslovanski lokostrelci pomerili še za jugoslovanski pokal in za kvalifikacije za evropsko dvoransko prvenstvo. Normo je izpolnil Bojan Ploj iz Maribora, drugi je bil Šarič iz Reke, tretji pa Podražaj (Exoterm). Pri ženskah je zmagala Višnjičeva iz Zagreba, pri mladincih pa je bil najboljši Stargarič iz Reke.

Ekipni vrstni red — 1. Reka 1658, 2. Koka (Varaždin) 1632, 3. Maribor 1606. J. Šorli

Naši športni delavci

Marjan Vodnjov

Križe — Od mladih let je Marjan Vodnjov neumorno telesnokulturni delavec. Prišel je kot inštruktor v Partizanu Slovenije. Obenem se je vključil v domače Telesnovzgojno društvo Partizan Križe, kjer je skrbel za razvoj splošne telesne vzgoje, partizanskega mnogoboja in orodne telovadbe. Sledi njegovega dela so vidne tudi pri izgradnji in obnovi športnih objektov v Križah. Pred dvajsetimi leti se je kot učitelj telesne vzgoje zaposlil v osnovni šoli Kokskega odreda. Ustanovil je šolsko športno društvo, ki je pod njegovim mentorstvom doseglo lepe uspehe. Za delo z osnovnošolsko mladino je prejel republiško priznanje — zlato značko mentorja ŠSD. Tudi v tržiški občini njegovo dolgoletno požrtvovalno delo v telesnokulturni skupnosti, v kriškem Partizanu in na osnovni šoli, ni ostalo neopazno. Ob koncu minulega leta so mu kot priznanje podelili srebrno Bloudkovo značko.

Sicer pa je Marjan Vodnjov v Tržiču znan tudi kot dober plesalec. Dolga leta je vodil folklorno skupino Karavanke in naučil številne mlade prvih plesnih korakov.

J. Kikel

Smučarski skoki

Tri prva mesta za
Triglav

Planica — Na 25-m skakalnici je bila zaostala tekma starejših cicibanov za pokal cockte, ki bi morala biti že pred 14 dnevi v Ljubljani. Po sklepu tekmovalne komisije pa so jo izvedli v Planici ob organizaciji vseh sodelujočih klubov.

Rezultati: 1. Knafelj (Triglav) 206,0 (21, 21), 2. Jagodic (Triglav) 201,5 (20, 20,5), 3. Zupan (Triglav) 195,0 (20,5, 20), 4. Ažman (Braslovce—Andraž) in Pogorelnik (T. Velenje), 6. Čepelnik (T. Velenje), 7. Stele (Triglav), 8. Rozman (Triglav), ... 12. Kocelj (Triglav), 13. Pagon (Triglav — Duplje), 15. Kondič (Triglav — Duplje).

J. J.

Kavčič državni prvak

Planica — Smučarski skakalni klub iz Žirov se je spet izkazal. Že drugi v letošnji zimi je moral izvesti tekmovalne v Planici, ker v Žiroh ni bilo snega. Starejši mladinci so se pomerili za naslov državnega prvaka na 90-m skakalnici, kjer je zanesljivo zmagal Kavčič iz Žirov. Le-ta zanesljivo vodi tudi v tekmovalju za pokal cockte. Drugo mesto sta si upravičeno razdelila Dolar (Triglav) in Peljhan (Žirovnica). V ekipni konkurenci so imeli največ uspeha skakalci kranjskega Triglava, saj se je med deseterico najboljših uvrstilo kar pet tekmovalcev.

Rezultati: 1. Kavčič (Žiri) 224,4 (80, 86), 2. Dolar (Triglav) 192,9 (74, 77) in Peljhan (Žirovnica) 192,9 (72, 79), 4. Debeljak (Ilirija) 184,5 (67, 80), 5. Škerjanc (Triglav) 184,4 (73, 75,5), 6. Štirn (Triglav), 7. Fajfar (Bled), 8. Verdev (Braslovce—Andraž), 9. Dolenc (Triglav) in Slatner (Triglav), 12. Eržen (Žiri), 14. Mur (Žiri), 15. Žabkar (Tržič).

J. Javornik

Jamarske novice

• Člani društva za raziskovanje jam Kranj so lani opravili 226 spustov v jame in brezna. Na 61 skupinskih akcijah je sodelovalo 31 jamarjev, največkrat med njimi Igor Potočnik. Člani so bili na 90 oglednih, 77 raziskovalnih, 45 merilskih ter 14 fotografiskih ekskurzijah. V kranjski občini zanimanje za jamarstvo narašča, zato se tudi letos obeta pestra društvena dejavnost.

• Kranjsko društvo pripravlja za prvo-majске praznike jamarstvo odpravo v brezno Propante (- 407 metrov) v grški pokrajini Epir. Odprava bo štela devet članov, na poti pa bo štirinajst dni. Prijave z osebnimi podatki in kratkim jamarškim življenjepisom sprejema društvo na naslov DZRJ Kranj, Kajuhova 34, 64000 Kranj najkasneje do 25. februarja. Stroške odprave plačajo jamarji sami.

• Člana kranjskega društva Igor Potočnik in Brane Benčević sta ob koncu januarja raziskovala brezna v okolici vasi Kostanje blizu Knina. 24. januarja sta se spustila v 40 metrov globoko Bjelanko golubnjačo, kjer sta opazila tudi okostja ljudi in živali. Domačini pravijo, da leži v breznu 300 posmrtnih ostankov nemških vojakov iz druge svetovne vojne. Hudi smrad se je še dve leti po vojni širil naokoli, zato so se ljudje brezna na daleč izogibali. Naslednji dan sta se kranjska jamarja spustila v 65 metrov globoko Drenovačo. V bližini so verjetno tudi vzporedna brezna, kamor pa bi bilo moč splezati le s klasičnim prečenjem. Še isti dan sta obiskala Triščo, 60 metrov globoko brezno z zasiganimi policami. 26. januarja sta bila v breznu Mičetuša in istega dne tudi v Golubnjači. Brezno ima številne kapniške tvorbe in blatno ilovnato dno. Le nekaj kilometrov je oddaljeno od izvirov Krke, zato bi prodiranje po potoku, ki teče skozi brezno, verjetno dalo zanimive rezultate. Kranjski jamarji se bodo na področje Knina zanesljivo še vrili. M. C.

Strelnski novici

Premočna zmaga kranjskih invalidov — Radovljiško društvo invalidov je v Podnartu izvedlo področno tekmovalje v streljanju zračno puško. Nastopile so ekipe petih gorenjskih društev invalidov — iz Kranja, Radovljice, Škofje Loke, Domžal in Jesenice. Rezultati — posamično — ženske: 1. Jelka Bavman (Borec Kranj), 2. Majda Kralj (Jesenice), 3. Amalija Podlipce (Radovljica); moški: 1. Franc Cerne, 2. Jože Sitar, 3. Anton Tome (vsi Borec Kranj); ekipno: 1. Invalidsko športno društvo Borec Kranj, 2. Društvo invalidov Jesenice, 3. Društvo invalidov Radovljica. — J. Rabič

Najboljši pionirji iz Predoselj — Občinska strelska zveza Kranj je minuli teden na novem strelšču na Hujah izvedla občinsko prvenstvo za pionirje in pionirke. Med desetimi ekipami s 37 tekmovalci so imeli največ uspeha pionirji strelske družine Franca Mraka iz Predoselj, ki so zmagali v ekipni in posamični konkurenci. Rezultati — posamično: 1. Jani Umnik 163 krogov, 2. Zdravko Markič (oba Predoslje) 155, 3. Roman Ivanšek (Cirče) 149; ekipno: 1. Franc Mrak — Predoslje I 463, 2. Tone Nadižar — Cirče 422, 3. Franc Mrak — Predoslje II 417. — J. Sitar

Judo

Uspešni organizatorji in tekmovalci

Kranj — Judo klub Triglav Kranj je bil v soboto, 22. januarja, prireditelj pozivnega turnirja za člane prve in druge jakostne skupine. Domači judoisti so v konkurenci še sedmih klubov iz Slovenske Bistrice, Celja, Maribora, Titovega Velenja, Murske Sobotice, Šiške in Ljubljane osvojili drugo mesto v prvi skupini in zmagali v drugi. V prvi skupini je v kategoriji do 86 kilogramov zmagal Triglavčan Remic pred Šemerjem iz Murske Sobotice. V razredu do 78 kilogramov je bil Benedik drugi, Markič pa je bil tretji med najlažjimi tekmovalci. V drugi skupini so kranjski judoisti zmagali v dveh kategorijah: Hudovernik v razredu do 65 kilogramov in v skupini do 71 kilogramov Klemenčič pred klubijskim tekmečem Janezom Markičem. V kategoriji do 78 kilogramov je Kalan v zadnjih trenutkih borbe moral priznati premoč Babniku iz ljubljanske Olimpije. Rezultati pozivnega turnirja napovedujejo preboj nekaterih kranjskih tekmovalcev v vrh slovenskega judo športa. Priloženost za ponovno dokazovanje bodo imeli že 5. februarja, ko

bo v Kranju republiško prvenstvo v judu za starejše mladince.

Kranjski judoisti so se udeležili tudi spominskega tekmovalja v Celju in tam dosegli odlične uvrstitve. Robert Markič je bil v skupini do 60 kilogramov drugi, prav tako Marjan Remic v kategoriji do 95 kilogramov. Tretje mesto so v svojih tekmovalnih razredih zasedli Damjan Kalan, Vili Klemenčič in Janez Markič. V ekipni razvrstitvi je bil Triglav tretji.

M. Benedik

Šport ob koncu tedna

Hokej Jesenice : Cinkarna Celje — V soboto, 5. februarja, ob 18.30 se bo v dvorani Podmežaklja začela tekma državnega prvenstva v hokeju na ledu med Jesenicami in celjsko Cinkarno. Domači hokejisti ne bodo dovolili preseñčenja, saj jih le zmaga vodi v superfinale. — J. Rabič

Ženska košarka Jesenice : Maribor — V telovadnici Železarskega izobraževalnega centra na Jesenicah bo jutri, 5. februarja, s pričetkom ob 19. uri tekma republiške košarkarske lige za ženske med domačinkami in ekipo Maribora. Igralke Jesenic je v zadnjih kolih spremljala smola, saj so več tekem izgubile z minimalno razliko. — J. Rabič

Republiško pionirsko prvenstvo v drsanju — Jutri, 5. februarja, ob 7. uri se bo v dvorani Podmežaklja pričelo letošnje republiško prvenstvo v drsanju za pionirje in pionirke v A in B skupini ter v parih. Tekmovalje prireja drsalni klub Jesenice. — J. Rabič

Razglasitev najboljših športnikov Železarnice — Na sestanku komisije za šport in rekreacijo jeseniške Železarnice bodo jutri, 5. februarja, pregledali dejavnost v minulem letu, razglasili najboljšie športnike v delovni organizaciji ter podelili pokale in priznanja. — J. Rabič

Navijaške strasti — V soboto in nedeljo, ko so se na znani FIS progi v Kranjski gori merili za točke svetovnega pokala najboljši smučarji sveta, je bila ciljna ravnina za vse radovedneže skoraj pretesna. Vsak pa je hotel videti Križaja, Cerkovnika, Strela, Stenmarka, Gruberja. ... Obešali so se po drevesih, zlezli na kozolce. Še predno so se po vitranski progi pričeli spuščati svetovni mojstri, so se oglasila »navijaška pomagala« — lajne, trobente, zvonce. Navijač s posnetka je izkoristil luknjo v stebri za kozolec, vtaknil vanjo instrument — in ko se je tekma začela, potrobel v pozdrav vsakemu smučarju. (cz)

Špenko tretji

Mislinja — Mlajši cicibani so imeli prvo letošnje tekmovalje za pokal cockte. Pomerili so se na 15-m skakalnici v Misljni, kjer so še vedno ugodne snežne razmere.

Rezultati: 1. Oblak 186,8 (14, 14), 2. Podkrižnik (oba Braslovce—Andraž) 178,1 (13, 13), 3. Špenko (Triglav) 173,1 (12,5, 13,5), ... 6. Dolhar (Rateče), 7. Tomaževič, 8. Ravnik, 9. Terek (vsi Žirovnica), 10. Zupančič (Žiri).

J. J.

Mubi tokrat drugi

Velenje — Zaradi pomanjkanja snega je SKK T. Velenje izvedel tekmovalje mlajših pionirjev za pokal cockte na Paškem Kozjaku. V konkurenci 55 skakalcev iz vseh slovenskih klubov so imeli največ uspeha skakalci kranjskega Triglava, ki so praktično že osvojili naslov državnega prvaka v konkurenci mlajših pionirjev. Kar sedem tekmovalcev je osvojilo točke za pokal cockte.

Rezultati: 1. Janus (Ilirija) 196,6 (28,5, 28,5), 2. Mubi (Triglav) 195,8 (28, 27), 3. Pušnik (T. Velenje) 195,3 (27,5, 29) in Ažman (Braslovce—Andraž) 195,3 (28, 28), 5. Globočnik (Triglav), 6. Kešar (Triglav), 8. Komovec (Triglav), 11. Gašperin (Žirovnica), 12. Petek (Žirovnica), 13. Knafelj (Triglav), 14. Kropar (Triglav), 15. Senk (Triglav).

J. J.

Trnovski maraton
preložen

KRANJ — Organizacijski odbor tradicionalnega »Trnovskega maratona«, ki bi moral biti to nedeljo, je zaradi premalo snega preložen na 13. februar.

Vsi tisti, ki ste se prijavili, boste lahko startali 13. februarja z istimi startnimi številkami. Če tudi takrat ne bo snega, bo organizator tekmovalje pravčasno odpovedal. —dh

Z avtobusom na
trnovski maraton

KRANJ — Zveza telesno kulturnih organizacij Kranj in ZVUTS (odbor za rekreacijo) organizirata skupni prevoz na Trnovski maraton, ki bo to nedeljo. Proge so dolge 8, 12, 25 in 42 kilometrov. Vsi, ki želite na Trnovski maraton, se lahko prijavite na ZTKO Kranj, cesta Staneta Zagarja 27, telefon 21-176 vsak dan od 7. do 15. ure.

Odhod avtobusa bo v nedeljo ob 6. uri izpred hotela Creina. V slučaju odpovedi Trnovskega maratona odpade tudi prevoz. Na ZTKO Kranj se že lahko prijavite za februarški tek »Tr eh defela«. —dh

76 **Ljubljanska banka**
Temeljna banka Gorenjske, Krani

TELEVIZIJSKI SPORED

SOBOTA, 5. 2.

8.15 Poročila - 8.20 Zverinice iz Režije: Kako se je lisica naučila leteti - 8.40 Ciciban dober dan: Ustvarjamo - 8.55 Mali odred - otroška nana-zanka TV Skopje - 9.25 Arabela - češkoslovaška otroška serija - 9.55 Pisani svet: O palčkih nimamo pojma - 10.25 Vesolje: Blues za rdeči planet - 11.25 Muzeji Make-donije: Muzej Koče Racina - 11.55 Jahorina: Smuk za ženske, prenos - 13.15 EP v umetnostnem drsanju - ženske prosto - posnetek iz Dortmund (do 14.15) - 15.50 Poročila - 15.55 Fantastični svet risanke, kanadski film - 16.55 PJ v košarki - Šibenka: Zadar prenos - 18.30 Japonska pravljica - risanka - 18.45 Muppet show: Roboti iz »Vojne zvezd« - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zmo do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Daleč od poredne množice - ameriški film - 22.35 Glasbeni oder: Srdjan Marjanović - oddaja TV Skopje - 23.05 Poročila

Calamity Jane, ameriški barvni film; režiser David Butler, igrajo: Doris Day, Howard Kell, Allyn McLerie, Philip Carey; Glasbena komedija je zasnovana na legendi o Calamity Jane, znani kurirki Ponny ekspresa, in revolverašu, divjem Billu Hickoku. Glavna junakinja je pisana na kožo Doris Day, ki je bila v petdesetih letih vodilna zvezda glasbenih filmov družbe Warner. Njena Calamity Jane je neugnanika, ki se obnaša kot fant, je strašno jezikava, pogumna pa za tri kavboje. Med pesmimi iz filma velja omeniti z oskarjem nagrajeno in še danes približno Secret love.

Oddajniki II. TV mreže:

13.10 Test - 13.25 Trebevič: EP v bobu štirisedu - prenos - 16.30 Risanka - 16.40 Poročila - 16.45 TV koledar - 16.55 Premor - 17.00 O. David: Pesem, TV nadaljevanje - 18.00 Skadarlijski večeri, glasbena oddaja - 18.30 EP v umetnostnem drsanju - plesni pari, posnetek iz Dortmund - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Daleč od poredne množice - ameriški film - 22.35 Glasbeni oder: Srdjan Marjanović - oddaja TV Skopje - 23.05 Poročila

munda - 19.30 TV dnevnik - 20.00 TV kasete: Skupina »Patika« - 20.30 Poezija: Miodrag Pavlovič - 21.05 Poročila - 21.10 Dosje 2064 - feljton - 21.55 Sportna sobota - 22.15 Povsem osebno - dokumentarna serija

TV Zagreb I. program:

9.00 TV koledar Pustolovščina na MtMcKinleyu, Risanka, Poročila - 10.05 Zimske spored za dijake - 11.55 Jahorina: smuk za ženske - prenos - 13.15 EP v umetnostnem drsanju - posnetek iz Dortmund - 14.15 Trebevič: EP v bobu štirisedu - prenos 1. in 2. vožnje - 16.30 Risanka - 16.40 Poročila - 16.45 TV koledar - 16.55 Košarka - Šibenka: Zadar - 18.30 Mali koncert - 18.45 Neuvrščenost - vest človeštva - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Merrilllovi bojevniki - film - 21.45 TV dnevnik - 22.00 Pred polnočjo - 23.30 Poročila

NEDELJA, 6. 2.

8.00 Poročila - 8.05 Živ žav - otroška matineja - 9.00 H. Božić: Človek in pol - nadaljevanje TV Zagreb - 9.55 St. Anton: slalom za moške, prenos 1. teka - 11.15 Vele-slalom za ženske, 1. tek, posnetek z Jahorine - 12.25 St. Anton: slalom za moške, prenos 2. teka - 13.00 Jahorina: veleslalom za ženske, prenos 2. teka - 14.05 625 - oddaja za stik z gledalci - 14.25 Poročila - 14.30 Visok pritisk - zabavno glasbena oddaja TV Koper - 15.20 Cincinnati Kid - ameriški film - 17.00 Naš kraj: Velka - 17.15 Sportna poročila - 17.30 Kdo so Deboltovi - ameriška dokumentarna oddaja - 1. del - 18.20 Alpe-Jadran - informativna oddaja - 18.55 Ne prezrite - 19.10 Risanka - 19.20 Cik cak - 19.23 TV in radio noč - 19.25 Zmo do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 19.57 Propagandna oddaja - 20.00 R. Marinković: Kiklop - nadaljevanje TV Zagreb - 21.05 Sportni pregled - 21.35 Živeti z naravo, zadnji del dokumentarne serije - 22.20 Poročila

Cincinnati Kid, ameriški barvni film; režiser Norman Jewison, igrajo: Steve McQueen, Edward G. Robinson, Karl Malden, Tuesday Weld; Kid, doma iz

Cincinnati, je številka ena med poklicnimi igralci pokerja v New Orleansu. Ker nima sebi enakega tekmeča, namerava zapustiti mesto. Tedaj se razširi vest, da bo mesto obiskal Lancey Howard, nesporni kralj igralcev pokerja. Za Kida enkratna priložnost, da se končno lahko pomeri z velikim tekmečem. Dobita se za zeleno mizo. Kdo bo zmaga? Mladostno zagnani Kid ali prekaljeni Lancey?

Oddajniki II. TV mreže:

11.45 Test - 12.00 Kmetijska oddaja: Kar znaš - to veljaš; Kako dohiteti Slovenijo - 14.00 Trebevič: EP v bobu štirisedu - vključitev v prenos - 16.30 Slalom za moške - 2. tek - posnetek iz St. Antona - 17.10 EP v umetnostnem drsanju - posnetek revije iz Dortmund - 18.30 Dediščina za prihodnost - dokumentarna serija - 19.15 Na štirih kolesih, oddaja o prometu in turizmu - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Dnevi jazz - '82 - 20.45 Včeraj, danes, jutri - 21.05 Budulaj - sovjetska nadaljevanje

TV Zagreb I. program:

10.20 Poročila - 10.30 Otroška matineja - 12.00 Kmetijska oddaja - 13.00 Jugoslavija, dober dan - 13.30 Preživetje v naravi, izobraževalna oddaja (do 14.00) - 14.45 Narodna glasba - 15.15 Freske Jugoslavije, dokumentarna serija - 15.45 Otroci s številke 67, nemški film - 17.25 V nedeljo - 18.55 Risanka - 19.30 TV dnevnik - 20.00 R. Marinković: Kiklop, TV nadaljevanje - 21.05 Sportni pregled - 21.35 Morje, ljudje obale, dokumentarno zabavno reportaža - 22.05 TV dnevnik

PONEDELJEK, 7. 2.

8.35 TV v šoli: TV koledar, Kultura govora, Makedonščina, Odmor, Povej mi, povej: Prijateljstvo; Muzej hrvaških arheoloških spomenikov - 10.35 Zimski spored za dijake - 17.20 Poročila - 17.25 Mali odred, otroška nana-zanka TV Skopje - 17.55 Človekovo telo: Človek E-bioelektriciteta - nepoznan vir energije - 18.25 Obzorik -

18.45 Zdravo mladi - 19.15 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zmo do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Prešernov dan, prenos proslave iz Cankarjevega doma - 21.20 Studio 2 - 23.10 Poročila

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Zom in Puk, lutkovna serija - 18.00 Igračkanja, otroška serija - 18.15 Potopisi - kažipoti: Oko Bistre planine - 18.45 Glasbena oddaja - 19.00 Telesport - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Raziskovanja - 17.45 Zom in Puk, lutkovna serija - 18.00 Igračkanja, otroška serija - 18.15 Potopisi - kažipoti: Oko Bistre planine - 18.45 Glasbena oddaja - 19.00 Telesport - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Raziskovanja - 20.45 Zagrebška panorama - 21.05 Bolnišnica na koncu mesta - češkoslovaška nadaljevanje (do 21.55)

TV Zagreb I. program:

16.40 Videostrani - 16.50 TV v šoli: Sime Vučetič, Makedonščina - 17.40 Poročila - 17.45 Zom in Puk - 18.00 Igračkanja - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Varaždin - 18.45 Zdravo, mladi - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Lj. Simović: Hasanaginica, drama - 21.15 Izbrani trenutki - 21.20 Svet danes, zunanopolitična oddaja - 22.10 TV dnevnik

TOREK, 8. 2.

10.25 Garmisch-Partenkirchen: slalom za moške - prenos 1. teka - 12.55 Garmisch-Partenkirchen: slalom za moške - prenos - 16.25 Poročila - 16.35 Slalom za moške, posnetek iz Garmisch-Partenkirchna - 17.35 Zverinice iz Režije: Volk je delal za lisico - 17.55 Od vsakega jutra raste dan: Ziri - 18.25 Severnoprimorski obzorik - 18.40 Memento sicilije - slovenski kratki film - 18.55 Knjiga - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zmo do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 P. Voranc-T. Partljič: Pasja pot, TV drama - 21.00 Skupno - oddaja TV Novi Sad in drugih jugos. studiov - 21.45 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:

15.35 Test - 15.50 TV dnevnik - 16.10 Mi in televizija, otroška oddaja - 16.40 PJ v košarki - Cibona - Partizan, prenos - 18.15 Književnost - 18.45 Telstart '82, zabavno glasbena oddaja - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Zabava vas Safet Isovič - 21.00 Beseda o

prijatelju, dokumentarna oddaja - 21.40 Zagrebška panorama

TV Zagreb I. program:

9.00 TV v šoli - 10.35 Zimski program - 15.05 Videostrani - 15.15 TV v šoli: Dečki domovi in šole v NOB Švedska - 16.05 Poročila - 16.10 Mi in televizija - 16.40 Košarka Cibona - Partizan - prenos - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Osijek - 18.45 Alpe-Jadran: Zimske radosti, dok. zabavno oddaja - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Skupno - 20.50 Festove premiere: Iz življenja marionet, nemški film - 22.35 TV dnevnik

SREDA, 9. 2.

9.50 Maribor: slalom za ženske, prenos 1. teka - 12.50 Maribor: slalom za ženske, prenos 2. teka - za EVR - 16.30 Poročila - 16.35 Ciciban dober dan: Tam je vrtec, tam je grad - 16.50 Kernjakove pesmi - 17.25 Slalom za ženske - posnetek iz Maribora - 18.25 Celjski obzorik - 18.40 Mozaik kratkega filma: Atletika, sovjetski kratki film - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zmo do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Film tedna: Deževni ljudje, ameriški film - 21.40 V znamenju - 22.05 Namizni tenis - Jugoslavija: Madžarska

Deževni ljudje, ameriški barvni film; režiser Francis Ford Coppola, igrajo: James Caan, Shirley Knight, Robert Duval; Deževni ljudje so zgodnje delo Francis F. Coppole, režiserja Botra in Apokalipse danes. V začetku šestdesetih let, ko je bil še na začetku uspešne kariere, se mu je porodila misel, da z zgodbo o noseči ženi, ki brez pravega vzroka zapusti moža, spregovori o položaju ženske v ameriški družbi.

Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Gusarji kapitana Kuka - lutkovna serija - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Prijatelji glasbe - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Gibljive slike - Kronika FESTA - 21.00 Nemčija jeseni - zahanemski film

TV Zagreb I. program:

9.25 TV v šoli: TV koledar, Odmor, Zgodba, Socialistična

revolucija v Jugoslaviji, Poročila - 10.35 Zimski spored za dijake - 12.30 Slalom za ženske, posnetek 1. teka iz Maribora - 12.50 Maribor: slalom za ženske, 2. tek - 16.45 Videostrani - 16.55 Slalom za ženske, posnetek iz Maribora - 17.40 Poročila - 17.45 Gusarji kapitana Kuka - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Sisak - 18.45 Prijatelji glasbe - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Soimenjaki: Moje ime je Mira in Zoran - 21.00 Jugoslavanski balet danes - 21.45 TV dnevnik - 22.05 Namizni tenis - Jugoslavija: Madžarska, posnetek

ČETRTEK 10. 2.

9.05 TV v šoli: TV koledar, Dvoživke, Matematika, Matematika in šah, Poročila - 10.35 Zimski spored za dijake - 16.35 Poročila - 16.40 Smučarski tek na 15 km za moške, posnetek z Igmana - 17.25 Vesolje: Popotnik pripoveduje - angleška poljudnoznanstvena serija - 18.25 Ljubljanski obzorik - 18.40 Na sedmi stezi - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zmo do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Tednik - 21.00 Zvoki godal: Violončelo - 21.35 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Učitelj, otroška serija - 18.15 Sodobni dosežki v medicini - 18.45 Se enkrat - zabavno glasbena oddaja - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Zgodbe čez polno črto, TV nana-zanka - 21.10 Zagrebška panorama - 21.25 Kultura danes: Kronika FESTA

TV Zagreb I. program:

15.55 Videostrani - 16.05 TV v šoli: Dvoživke, Matematika in šah - 16.50 Poročila - 16.55 Igman: smučarski tek na 15 km za moške, posnetek - 17.45 Učitelj - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Split - 18.45 Se enkrat - zabavno glasbena oddaja - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Monitor - politični magazin - 21.05 Zdravnica na vasi, humoristična serija - 21.45 TV dnevnik

PETEK, 11. 2.

8.55 TV v šoli: TV koledar, Francoščina, Odmor, Pripovedka, TV gledališče, Poročila - 10.35 Zimski spored za dijake - 16.20 Poročila - 16.25 Smučarski skoki (70 m), posnetek z Igmana - 17.25 Domači ansambli: Ansambel Vita Muženica - 17.55 Ara-

bela, češkoslovaška otroška nadaljevanje - 18.25 Obzorik - 18.45 Družbena samozastita: Radiološko-biološka kemična zaščita - 19.00 Spekter: Delfini - pomočniki raziskovalcev - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zmo do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Naši olimpijci - Smučarski skakalci, dok. serija - 20.40 Zrcalo tedna - 21.00 Poletne želje - zimske sanje ameriški film - 22.25 Poročila

Poletne želje, zimske sanje, ameriški barvni film; režiser Gilbert Cates, igrajo: Joanne Woodward, Martin Balsam, Sylvia Sidney; Film slika stopnje duševne krize v življenju ženske srednjih let. Rita Walden se vse preveč zateka v preteklost, zato ni kos sedanjosti. Ima težave s hčerko, v skrbeh je za sina, ne razume se z materjo, pa tudi možu se vse bolj oddaljuje. Ko ji umre mati, doživi Rita živčni zlom. Da bi jo rešili njenih mučnih blokad, jo pošljejo na potovanje v Evropo. Tam Rita spozna, da se človek ne sme izgubljati v preteklosti, pač pa se mora pogumno spopasti z resničnostjo.

Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Test - 17.25 TV dnevnik - 17.45 Plavica, otroška serija - 18.15 Alkoholizem - bolezen št. 3 - 18.45 Narodna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Okno v glasbeno delavnico - 20.45 Zagrebška panorama - 21.00 Porota, dokumentarna oddaja - 22.05 Nočni kino - Vnitev, jugoslovanski film

TV Zagreb I. program: 8.55 TV v šoli - 10.30 Poročila - 10.35 Zimski spored za dijake - 12.25 Igman: smučarski skoki (70 m) prenos - 15.30 Videostrani - 15.40 TV v šoli: TV gledališče, Francoščina - 16.35 Poročila - 16.40 Smučarski skoki, posnetek z Igmana - 17.45 Plavica - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Reka - 18.45 Aktualnosti, oddaja TV Beograd - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Sinovi in ljubimci angleška nadaljevanje - 21.00 Dober večer, zabavno glasbena oddaja - 21.45 TV dnevnik - 22.00 Kultura sre - 23.30 Poročila

NOVO V KINU

Francoski film Gadje na počitnicah je nadaljevanje izredno uspele komedije Gadje maturirajo. Kratka vsebina: Bebel po uspešno opravljenem zrelostnem izpitu upa, da si bo odpočil na Sejselskih otokih v družbi lepe in bogate Jennifer. Punca odpotuje z drugim, tu pa je še Claudine, ki prav tako želi na pravljinske otoke...

Ameriški film Vroči žvečilnik smo nekoliko prezgodaj napovedali že prejšnji petek. Tudi pri njem gre za nadaljevanje uspešnega Limoninega sladoleda, prikazuje pa usakovrstne vragolije mladih. Najbolj zanimive so seveda ljubezneke.

V hongkongskem filmu Bliskovita pest je glavni junak Kung-Fu, mojster borilnih veščin, ki ga bomo videli v boju proti prekupčevalcem opija.

Za vse tiste, ki še ne vedo, povejmo, da se je kranjsko Kino podjetje odločilo tudi za sobotne matinee. Vsako soboto se bodo odslej ob 10. uri v kino Center vrstili filmi lažjih zvrsti: pustolovski, akcijski, komedije, kaubojke in podobno.

KINO

KRANJ CENTER

4. februarja jap. barv. erot. film CESAR-STVO ČUTNOSTI ob 16. in 20. uri
5. februarja amer. barv. pust. film KASKADER ob 10. uri, jap. barv. erot. film CESAR-STVO ČUTNOSTI ob 16. in 20. uri, premiera franc. barv. komedije GADJE NA POČITNICAH ob 22. uri
6. februarja amer. barv. risani film TOMY V SKOK - JERRY V JOK ob 10. uri, franc. barv. komedija GADJE NA POČITNICAH ob 15. uri, jap. barv. erot. film CESAR-STVO ČUTNOSTI ob 17. in 19. uri, premiera amer. barv. erot. komedije VROČI ŽVEČILNIK ob 21. uri
7. februarja amer. barv. erot. film VROČI ŽVEČILNIK ob 16. in 18. in 20. uri
10. februarja franc. barv. komedija GADJE NA POČITNICAH ob 16. in 18. in 20. uri

KRANJ STORŽIČ

4. februarja amer. barv. komedija PASJI SINOV ob 16. in 18. in 20. uri
5. februarja ital. barv. film ČRNI PIRAT ob 16. uri, amer. barv. komedija PASJI SINOV ob 18. in 20. uri
6. februarja ital. barv. pust. film ČRNI PIRAT ob 14. uri, amer. barv. shrijuška AMYTIVIL - HIŠA GROZE ob 16. in 18. in 20. uri
7. in 8. februarja hongk. barv. film BLISKOVITA PEST ob 16. in 18. in 20. uri
9. februarja amer. barv. film AMYTIVIL - HIŠA GROZE ob 16. in 18. in 20. uri
10. februarja amer. barv. film KASKADER ob 16. in 18. in 20. uri

TRŽIČ

5. februarja amer. barv. akcijski film LOVEC ob 16. uri, premiera franc. barv. erot. filma NOROSTI GOSPE ELODI ob 18. in 20. uri, premiera jugoslov. barv. filma HOČEM ŽIVETI ob 22. uri
6. februarja amer. barv. risani film TOMY V SKOK - JERRY V JOK ob 15. uri, franc. barv. erot. film NOROSTI GOSPE ELODI ob 17. in 19. uri, franc. barv. komedija GADJE NA POČITNICAH ob 21. uri
7. februarja amer. barv. film AMYTIVIL - HIŠA GROZE ob 17. in 19. uri
8. februarja amer. barv. film PASJI SINOV ob 17. in 19. uri
9. februarja amer. barv. film KASKADER ob 17. in 19. uri
10. februarja hongk. barv. film BLISKOVITA PEST ob 17. in 19. uri

KAMNIK DOM

5. februarja amer. barv. film LOVEC ob 16. uri, premiera franc. barv. filma NOROSTI GOSPE ELODI ob 18. in 20. uri, premiera jugoslov. barv. komedije HOČEM ŽIVETI ob 22. uri

6. februarja amer. barv. film BANDIT V TEXASU ob 15. in 19. uri, nem. barv. erot. film HOTEL DRAKULA ob 17. uri, premiera jugoslov. barv. filma HOČEM ŽIVETI ob 21. uri

7. in 8. februarja premiera franc. barv. filma NOROSTI GOSPE ELODI ob 18. in 20. uri

9. februarja jugoslov. barv. komedija HOČEM ŽIVETI ob 18. in 20. uri

10. februarja jap. barv. erot. film CESAR-STVO ČUTNOSTI ob 18. in 20. uri

DUPLICA

5. februarja hongk. barv. film BLISKOVITA PEST ob 20. uri

6. februarja amer. barv. risani film TOMY IN JERRY - DOBRA PRIJATELJA ob 15. uri, amer. barv. akcijski film STIRJE PRIJATELJI ob 17. in 19. uri

9. februarja jap. barv. erot. film CESAR-STVO ČUTNOSTI ob 20. uri

10. februarja amer. barv. erot. komedija VROČI ŽVEČILNIK ob 20. uri

KOMENDA

4. februarja franc. barv. komedija GADJE NA POČITNICAH ob 19. uri

5. februarja amer. barv. akcijski film STIRJE PRIJATELJI ob 19. uri

ŠKOFJA LOKA SORA

4. februarja franc. barv. erot. film IZJEMNA ŽENSKA ob 18. in 20. uri

5. in 6. februarja amer. spektakel VRATA RAJA ob 17.30 in 20. uri

ŽELEZNIKI OBZORJE

4. februarja amer. spektakel VRATA RAJA ob 17.30 in 20. uri

5. februarja franc. barv. film IZJEMNA ŽENSKA ob 20. uri

6. februarja franc. komedija KRALJ ZVODNIKOV ob 18. in 20. uri

POLJANE

4. februarja franc. komedija KRALJ ZVODNIKOV ob 18. uri

6. februarja angl. spektakel BOJ TITANOV ob 17. uri

JESENICE RADIO

4. februarja domaći barv. film SE SPO-MINJAŠ DOLLY BELL ob 17. in 19. uri

5. in 6. februarja amer. barv. film BEG S PADALOM ob 17. in 19. uri

7. in 8. februarja nem. barv. film MADAM IN NJENA NEČAKINJA ob 17. in 19. uri

9. februarja amer. erot. komedija PRIVATNA LEKCIJA ob 17. in 19. uri

JESENICE PLAVŽ

4. februarja amer. barv. krim. film NE-POSUŠNOST ob 18. in 20. uri

5. in 6. februarja nem. barv. film MADAM IN NJENA NEČAKINJA ob 18. in 20. uri

7. in 8. februarja amer. barv. film BEG S PADALOM ob 18. in 20. uri

10. februarja amer. barv. film PRIVATNA LEKCIJA ob 18. in 20. uri

KRANJSKA GORA

5. februarja angl. barv. film ŽENA FRAN-COSKEGA POROČNIKA ob 20. uri

9. februarja nem. barv. film MADAM IN NJENA NEČAKINJA ob 20. uri

DOVJE

5. februarja angl. barv. film SEKS I ZVEZDAMI ob 19.30

6. februarja angl. barv. drama ŽENA FRANCOSKEGA POROČNIKA ob 19.30

RADOVLJICA

4. februarja amer. barv. film STAN IN OLIO V TUJSKI LEGIJI ob 18. uri, amer. barv. film ELEKTRIČNI JEZDEC ob 20. uri

5. februarja ital. barv. film HERKUL TRIUMFIRA ob 18. uri, hongk. barv. film MORILEC KING FISER ob 20. uri

6. februarja hongk. barv. film MORILEC KING FISER ob 18. uri, amer. barv. film ELEKTRIČNI JEZDEC ob 20. uri

7. in 9. februarja šved. barv. film LUBI-BEZENSKI TRIKOT ob 20. uri

8. februarja amer. barv. film PODMORICA ob 20. uri

10. fe

oj predpust, ti čas presneti

Zdaj zdaj bo tu pust in z njim pustne norčije. Pa ne le to. Takle praznik ni praznik, če ni na mizi kaj dobrega: kuhana šunka, flancati, krofi... Gospodinje bodo imele seveda spet polne roke dela. Pa nič zato. Da je le veselje in hiši, kajne!

Receptov za krofe smo v tem času menda že dovolj objavili. Če so jih gospodinje pridno izrezovale, jih imajo. Pa naj bo še enkrat. Morda je ta kaj drugačen, kaj boljši, da bodo zagotovo »krancelni ratali«.

pustni krofi

Dva recepta vam bomo tokrat posredovali, pa si izberite po želji.

1.

1250 g moke
50 g kvasa
150 g sladkorja
150 g masla
5 rumenjakov
10 g soli
1/2 do 3/4 mleka
rum, limonina lupina,
marelična marmelada, maščoba
za cvrenje, vaniljev sladkor
v prahu za posipanje

2.

550 g moke
40 g kvasa
90 g sladkorja
100 g masla
8 rumenjakov
1/4 mleka, rum, limonina
lupina, 10 g soli, marelična
marmelada, maščoba za cvrenje,
vaniljev sladkor za posipanje.

Iz nekoliko moke, kvasa in mleka pripravimo kvasec in ga damo na toplo, da vzhaja.

Sladkor, rumenjake, sol, rum, limonino lupino in mleko pa medtem stepamo ter segrevamo do 28 stopinj. Primesamo raztopljen maslo in mleko. V to mešanico damo kvasec in preostalo moko. Pripravljeno testo mora biti mehko in dobro stepeno. Uporabljamo ročni stepalnik (kuhalnico) ali mešalnik, da vnesemo v testo čim več zraka. Segrevamo pa ga zato, da omogočimo alkoholno vrenje. Testo razvaljamo za 1 cm na debelo – po vrhu ga ne smemo pomokati. Testo pri valjanju dvigujemo, da se krči. Z modelom označimo spodnje dele krofov, damo v sredino vsakega marelično marmelado in pokrijemo z drugim, nepolnjenim kosom. Ob robu stisnemo s kazalcem, vendar tako, da ni videti nobenih odtisov. Nato krofe izrežemo z manjšim izrezovalcem in obrnjene polagamo na pladnje, pokrite s platnenimi in z moko potrese-nimi prti.

cvrenje

Za cvrenje krofov uporabljamo olje, mast ali čvrste rastlinske maščobe. Mast in olje dajeta krofom dober okus. Rastlinske maščobe pa prenesejo višje temperature in olajšujejo cvrenje, vendar pa krofom ne dajejo posebnega okusa. Krofi ne smejo biti preveč vzhajani. Če je testo preveč vzhajano, maščoba lažje prodira v notranjost. Jajca, posebno beljak, zvišujejo veznost in znižujejo vdor maščob. Tudi če je maščoba za cvrenje hladna, ni dobro; trajalo bo dalj časa, da se bo naredila čvrsta rjavkasta zunanja kožica. Maščoba ima torej več časa za vdor.

Temperatura maščobe za cvrenje krofov naj bo 160 do 180 stopinj. Krofe vlagamo s spodnjo stranjo navzgor. Vložimo jih toliko, da pokrijejo vso površino maščobe v posodi za cvrenje, ne da bi se med seboj stikali, ko se vzdignejo. Če posodo pokrijemo, pospešimo dviganje in širjenje krofa. Pokrov zadržuje paro, ko omehta površino testa, da se lahko bolj razteza. Ko je spodnja stran pečena, krofe obrnemo. Če se krofi ne potopijo do polovice v maščobo, rob ne more porjaveti: beli rob je znak dobre kvalitete krofov. Z vloženo mrežo dvignemo vse krofe hkrati iz maščobe, da se odkaplajo.

Se tople potresemo z vaniljevim sladkorjem.

Pa še to: izkušene gospodinje pravijo, da bodo krofi lepo vzhajali in se naredili »pasčkoma« le, če bo kuhinja dovolj topla, če ne bomo preveč odpirali vrat. In vse, kar rabimo za mešanje testa, prej pogrejmemo: od moke, skled, prtov pa do valjarja. Pravijo, da se najbolje peče takrat, ko vsa hiša že spi. Pa bo verjetno držalo.

M. Mességué: Narava ima vselej prav povej mi, kaj ješ (2)

Otroke je treba že od

rane mladosti navajati na to, da jedo vse. Ugotovili so, da so za človekovo zdravje in inteligenco odločilna že prva leta življenja. Zato strokovnjaki danes vztrajajo pri tem, da morajo dobiti že dojenčki mešano hrano, torej proteine, vitamine in rudnine. Minili so časi večnih močnatih kaš, po katerih so bili otroci debeli, a neodporni. Danes dobivajo dojenčki tudi sadne sokove, zelenjavno kašo, sesekljano meso in ribe. Navdušeno zmanejo kosček sira že davno prej, preden dobijo zobe. Zato so bolj živahni, bolj trdni v nogah in žele čimprej zlesti iz zibelke.

V starih gospodinjskih knjigah so svetovali materam, naj skrbno pazijo kakšno hrano dajejo dekletom in kakšno fantom. Za fante so pripravljale vabljivo in krepko hrano, meso, ribe, jajca, sir itd. in jim dajale kdaj pa kdaj celo kozarec vina. Dekleta so dobivale sladkarije, pudinge, sokove in pecivo; s tako hrano so želele dekletom kolikor mogoče podaljšati čar brezskrbne mladosti. To je zdaj, na srečo, zastarelo! Naša športna in delavna dekleta raje sežejo po sočnem zrezku kakor po masleni kremi.

Odrasli se pogosto napačno hranijo iz lenobe. Mnogi moški kar na hitro pogoltno kosilo v kantini ali restavraciji in dan za dnem jedo iste jedi: narezek, zrezek (ali piščanec) s pommes fritom in sir (ali pecivo). In potem držijo v roki pladenj, natrpan v glavnem s težko prebavljivo, mastno hrano, ki vsebuje zelo malo vitaminov. Če to počenjajo leta in leta, njihovo telo sploh ne dobi številnih hranilnih snovi, ki jih nujno potrebuje.

Pametna gospodinja nudi svoji družini redilno in hkrati krepčilno hrano s tem, da ji pripravlja mešano hrano.

Navdušujem se za enojno jed, toda mora biti obilna in mora vsebovati raznovrstne redilne snovi. Vzemimo kar npr. nadevano kokoš, poslastico iz moje gaskonjske domovine, ki ji dajem prednost pred vsemi drugimi jedmi že zaradi navezanosti na moj domači kraj. Da bi ostala kokoš sočna, dodamo nadevu drugo sočno meso (klobase ali na kocke narezano slanino). Jajca v nadevu dopolnjuje proteine, v mleko nadevan kruh redilne snovi, začimbe (česen, čebula, peteršilj, timijan, rožmarin itd.) pa prispevajo različne in številne vrline. V juho damo razno zelenjavo, ki vsebuje veliko rudnin. Tako je potem majhen obrok obložene kokoši res popolno kosilo, tako, kakor mora biti.

Možnosti, da vnesemo v jedilnik spremembo z eno samo jedjo, je veliko. Spremembo vnesemo z različnimi zelenjavnimi juhami, z enolončnicami in mešanimi solatami iz surove zelenjave, ki jo nudi letni čas, ter z zelišči. Za posladek lahko pripravimo sadne solate iz svežih sadežev, dodamo pa jim še suhe slive, rezine, orehe, mandeljne itd.

»Berač« je dobra popoldanska poslastica za otroke. Pri nas mu tako pravimo po štirih beraških redovih: po dominikancih, avguštincih, frančiškanih in karmeličanih. Ti redovi namreč žive skromno asketsko in se zadovoljujejo s suhiimi a zelo redilnimi sadeži (fige, grozdje, orehi in mandeljni), ki imajo iste barve kot njihove volnene kute.

Izmed marmelad je po mojem mnenju najboljše že dolgo znana grozdna marmelada. Namazana na kruhu z maslom da otroku vse, kar potrebuje, razen tega pa grozdna marmelada nima nobene mrtve snovi (kakašna je rafinirana sladkor).

Seveda je vse to mogoče le, če jemo doma, kar pa je težko uskladiti z modernim ritmom življenja, ko morajo že otroci jesti v šolskih kuhinjah. Zato vedno znova poudarjam, da moramo s skupnimi kosili doma izravnati poprečno vrednost kosil zunaj doma.

Dober zgodnji semenski krompir, ki smo ga odbrali za zgodnjo saditev, položimo v nizke gajbice in postavimo na svetlo mesto v kleti. 10 do 15 stopinj naj bo toplo v kleti. Krompir bo tako v pravem

času dobil zelene poganjke. Dober zgodnji krompir ni le dobra jed, temveč tudi hrana bogata beljakovin in vitaminov. Naključje ga lahko že v drugi polovici februarja.

ta mesec na vrtu

Januarja in februarja naročamo semena! Načrtujemo setve. Popravljamo in nabavljamo orodje. Kupujemo lončke, vrtnarsko prst, škropiva in gnojila.

Februarja polnimo gnojak z gnojem ali listjem. Obod obdamo z gnojem, da ne prodre mraz v setveni prostor. Ko se je ogrel, ga napolnimo s prstjo (gnojeko), ki ji primešamo bioter ali huminal ali TKS, nato poravnamo prst in jo prekrijemo z okni, slamovkami in pokrovmi ali plastiko; ko je ogreta tudi prst, sejemo: solato, krešo, mesečno redkvico, karfijolo, kolerabico, por ter zeleno. Ponovno silimo radič. Nakalimo zgodnji krompir.

Gradove zidam si v oblake

Prvega septembra smo prestopili prag osmega razreda. To leto za nas ni navadno. Moramo se odločiti, kakšen poklic bomo opravljali v večini našega življenja. To ni lahko. Le kako naj med mnogimi poklici izberemo ravno pravega, ki bi se skladal z našimi željami? Se v prejšnjih letih smo si izmišljali, kaj bomo, ko bomo odrasli. Želeli smo postati filmske zvezde. Toda v osmem razredu si takih sanj ne smemo več dovoliti. Iz sebe moramo iztisniti še toliko znanja, da bo naše spricevalo zadostovalo zahtevam za nadaljnje šolanje.

Odločila sem se za poklic kmetijskega agronoma. V njem vidim vso svojo prihodnost. Seveda pa imam, kot vsi drugi, težave glede šolanja in zaposlitve. A to želim postati in tudi bom!

Že od nekdaj me je zanimalo delo na kmetiji. Kmet! Beseda se mnogim zdi kot žaljivka. Toda ni. Brez kmetov mi ne bi mogli uživati zdrave hrane, brez kmetij ne bi bilo mesa in sadija. Svoje delo bom opravljala v kmetijski zadruzi. Ljudem bom svetovala, kam naj posejejo žito, kam druge poljščine. Hkateri mislijo, da kmet sploh ni poklic. Zakaj ne? Ravno tako opravljajo delo kot ga oni v pisarnah. Po mojem je to še bolj cenjeno delo. Ko konča študij, se lahko zaposliš tudi na družbenem posvetstvu.

Večkrat sem že slišala besedo kmet iz ust človeka, ki sploh ne ve, kaj pomeni. Izgovarja jo z zaničevanjem in sama misel na domače živali ga prepoji z gnušom. Zakaj se mu potem ne zagnuši meso, ki ga uživa? Kot da ne bi vedel, od kod je. Da ga je pridela kmet s svojim trdim delom. Vendar pa delo na kmetiji sploh ni težko. Že res, da včasih težko delaš, toda ko zagledaš sad svojega dela, si srečen. Lahko se pohvališ s pridkom.

Kristina Solar, 8. b
osn. šole Prešernove
brigade Železniki

Naše živali

V našem hlevu veliko živali živi, med njimi so krava in goske tri. Petelinček naš mali komaj izvaljen ima že glaseh izostren. Na kupu gnoja poseda, njegov glas po celi vasi odmeva. Imamo tudi psa čuvaja, ki vso noč laja. On nas na cedilu nikoli ne pusti.

vedno zalaja, če kaj se zgodi. Zvečer na kmetiji vse spat hiti, samo naš zvesti pes čuvaj bedi.

Barbi Kern, Maja Tavželj in Katja Hladnik, osn. šola heroja Bračiča Trzin

V deželi dedka Mraza

Nekega dne sem odšel v posteljo, ne da bi zaprl okna. Slabo sem spal. Oziral sem se naokoli. Zazdelo se mi je, da s posteljo letim v neznano deželo. Prišel sem do votline. Zaradi radovednosti sem stopil vanjo in hodil po ozkih rovih. Nenadoma sem obstal pred velikimi, zlatimi, z diamanti obrobljenimi vrati.

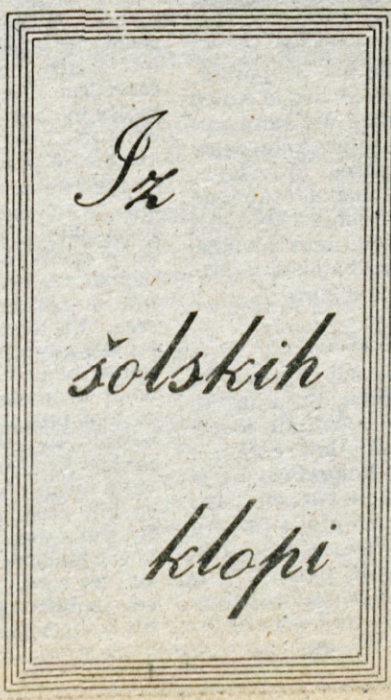
Stopil sem skozi vrata in videl majhne, čisto majhne močičke, ki so nosili težka darila na velike sani, na katerih je že sedel dedek Mraz in se pripravljala na dolgo potovanje. Toda takoj, ko sem stopil v kraljestvo dedka Mraza, so vsi nehalni delati in se ozrli vame. Bilo me je sram. Vprašal sem jih, če jim lahko pomagam, oni pa so se me zbal. K meni je pristopil deedeek Mraz in me vprašal, čigav sem. Vse sem mu povedal. Možičkom me je predstavil in mi razkazal kraljestvo. Vse mi je zelo ugajalo, ena soba mi je bila pa še posebno všeč, saj so bila v njej darila z imeni. Opazil sem tudi svoje ime. Ker pa se je daniilo, sem se od možičkov poslovil in z dedkom Mrazom odpoval na zlatih saneh. Toda sani z dedkom Mrazom so se kmalu izgubile. Spet sem potoval na svoji postelji, ki jo je premetaval veter.

Kmalu sem se znašel v svoji sobi in po utrujenem potovanju hitro zaspal. Ko sem se zjutraj zbudil, sem mislil, da sem sanjal, toda poleg mene je sedel majhen medvedek. Spoznal sem, da sem doživel pravično resnico, zato želim še kdaj odpovaliti k dobremu dedku Mrazu.

Stefan Bakoj, osn. šola bratov Zvan Gorje

V soboto je bila na karavli Edvarda Kardelja-Krištofa na tromeji v Ratečah spominska slovesnost ob 73. obletnici rojstva velikega sina Jugoslavije. Svečanosti so se razen graničarjev in drugih pripadnikov JLA udeležili številni ugodni gostje, med njimi tudi Stane Dolanc. Na fotografiji ga vidimo sredi učencev iz osnovne šole Gorenjskega odreda v Žirovnici, ki so pripravili zanimiv kulturni program. — Foto: F. Perdan

Srečanje s Prešernom

Hodil sem po ljubljanskih ulicah, ko sem zagledal moža, ki je govoril z ljubko dedlico. Kmalu sta se razšla. Človek je zavil v gostilno. Odšel sem za njim. Sedel je v kot in naročil vino. Prisedel sem. Pogledal sem mu v obraz. Da, to je Prešeren. Nakodrani lasje, orlovski nos, lepa usta in oči.

»No, me je nagovoril, kaj bi rad?« Pokašljaj sem. »Ah, že razumem.« Takrat so prišli njegovi tovariši in glasno naročili vina. »Prijatli, poslušajte!« je rekel Prešeren.

»Spet trte so rodile... Žive naj vsi narodi...«

Žive naj vsi narodi, žive naj vsi narodi, žive naj vsi narodi, mi je odmevalo v glavi. Da, vsi narodi naj živijo, vsi narodi naj bodo enakopravni. Poslušal sem naprej. Tišina.

»Nazadnje še, prijatli, kozarce zase vzdignimo, ki smo zato se zbratli, ker dobro v srcu mislimo. Dokaj dni, naj živi, Bog, kar nas dobrih je ljudi.«

Hrupno ploskanje. »Bravo! To bo spet Metternich tolkel po mizi.« Prešeren se je zamislil. »Na zdravje Prešernu! Na zdravje!« je zadonel po sobi.

Prijatelji so odšli. Ostala sva sama. »Kako se ti zdi?« »Dobro, zelo dobro. Vidi se, da piše izkušeni pesnik.« »Hvala,« je odgovoril. »Veš, veliko lažje mi je, če kdo razmišlja z menoj.«

»Kadar umre velik pesnik...« sem zaslišal iz radia in se povrnil v sedanji svet. Prešerna častimo kot največjega slovenskega pesnika. Tudi po tolikih letih se ni našel nihče, ki bi ga prekosil.

Tomaž Vilfan, 8. c r.
osn. šole Cvetko Golar
Škofja Loka

Gašper

Bilo je lepo nedeljsko popoldne. Vreme je bilo kot nalašč za vožnjo s kolesom. Nisem dolgo okleval.

Sonce mi je močno pripekalo v hrbet. Vse bolj vroče mi je postajalo. »V gozdu bo vožnja gotovo prijetnejša,« sem si rekel in zavil na pot, ki je peljala v gozd. Nenadoma pa sem pred seboj zagledal človeka, ki se mi je zadel znan. Pomislil sem in se spomnil Gašperja. »Prav zares, on je,« sem si dejal in postavil ob njem. Star, sklonjen in zguban je sedel na preperem bukovem deblu. Obraz je bil videti utrujen in nenaspan, roke so se nemočno oprijemale palice, oči je imel zarosene. Stopil sem bliže k njemu in nalašč stopil na vejo. Zlomila se je, a tudi pok ga ni predramil. Gledal je nekam v daljavo. Razumel sem ga. Že pred leti mi je povedal, da je srčni bolnik. Bil je zaverovan v svojo usodo, vedel je, kaj ga čaka. »Dober dan,« sem glasno pozdravil. Tedaj me je pogledal in se nasmehnil. »O, dober dan,« je odzdravil in si pogladil sive skodrane lase. »Veš, jutri moram v bolnišnico,« je rekel s hlipajočim glasom. »Zdi se mi, da se ne bom več vrnil v ta gozd.«

Starček se mi je zamislil. Nisem imel besed. »Mogoče res,« sem pomislil, a na glas tega nisem rekel. Že prejšnje počitnice je bil potr, a kljub temu je imel čas za nas. Veliko smo bili pri njem. Vedno je govoril samo o lepoti gozda, narave. Živel je sam v skromni koči sredi gozda. Bil je dober človek in pred boleznijo je bil vesel kot malokdo.

Nisem vedel, kaj bi rekel, zato sem hotel oditi. »Pridi sem,« je skoraj nerazumljivo zamrmral. Ponudil mi je roko in zajokal. Tudi meni so solze stopile v oči. Sedel sem na kolo in se odpeljal. Čez tri dni sem zvedel, da je umrl. Slutil sem, da bo tako, ker je bil o svoji usodi tako trdno prepričan. »Nikoli več ne bom videl njegovega nasmeha, čutil njegove tople roke, ki me je velikokrat pogladila po laseh,« sem pomislil.

Bil je moj najboljši prijatelj. Iz njegovega pripovedovanja sem zvedel veliko lepega in zanimivega, česar ne bom nikoli pozabil.

Franci Grlic, 7. b r.
osn. šole J. in S. Mlakar
Šentur

mednarodnega alpinističnega tabora v Paklenici aprila lani je bil eden iz Radovljice. Vsakoletnega jugoslovanskega tabora v Paklenici se je med prvomajskimi prazniki udeležilo 5 radovljskih alpinistov, novembraškega pa 2. Novembra pa sta Jug in Pogačar opravila 6 zahtevnih lednih vzponov v znani goraki skupini Adamella-Presanella nad italijanskim krajem Madona di Campiglio.

Vseh vzponov radovljskih alpinistov zaradi številnosti niti ni moč opisati. Zato naj omenimo samo letne ponovitve več smeri v Grossglocknerju, Mt. Blanc du Tacuul in treh Cinah. Jereb in Pogačar sta splezala tudi znano smer Bonatti-Zapeli v severni steni Grand Pilat d'Angle, kar je bila šele druga jugoslovanska ponovitev. Najtežje smeri doma se preplezali v severni steni Triglav, Sitah, Mojsrovski, Ravniku, Stenjarju, Velikemu Draškemu vrhu, Koglu in Paklenici.

Mirko Pogačar

KAN?

VESELO PUSTOVANJE NA SNEGU

Kompas v sodelovanju z revijo Jana prireja veselo pustovanje na snegu — NA POKLJUKI. Udeleženci se bodo zbrali v soboto, 12. februarja pred Kompasovo poslovalnico na Miklošičevi v Ljubljani, od koder bo avtobus odpeljal na Gorenjsko. Udeleženci z Gorenjske se boste ob prijavi dogovorili, kje boste vstopili. Po prihodu na Pokljuko bo prosto za smučanje, sankanje ali tek na smučeh — tudi v maskah. Kosilo bo v prijazni gostilni, kjer bodo postregli z domačo hrano, popoldne pa se bodo udeleženci pomerili v različnih zabavnih igrah na snegu. Že pred večerjo se bo začelo veselo pustno rajanje. Nagradili bodo najlepše maske in zmagovalce popoldanskih igr. Povratek v Ljubljano bo v večernih urah. **Prijave sprejemajo v vseh Kompasovih poslovalnicah. Cena za osebo je 980 din, otroci pa imajo popust.**

KOMPAS JUGOSLAVIJA

POKLJUKA — veselo pustovanje na snegu z revijo „JANA“, 1 dan, avtobus, 12. 2.

Križarjenje z „LIBURNIJO“, 9 dni, 16. 4.

Še nekaj prostih mest v hotelih na slovenskih smučiščih in na POPOVI ŠAPKI v februarju, marcu in aprilu.

Strokovna potovanja

München — BAUMA, 83. — med. strokovna razstava gradbenih strojev, 3 in 4 dni avtobus, 7/4, 9/4, 11/4
München, 35. med. sejem obrti, avtobus, 3 dni, 6/3, 8/3, 10/3
München, Med. sejem obrti, posebno letalo, 1 dan, 10. 3.
Kopenhagen — skandinavska razstava gradbeništva, 4 dni, letalo, 26/2
Köln — med. sejem železnice, 4 dni, letalo 8/3
Köln — DOMOTECHNICA 83,4 dni, letalo, 8/2
Frankfurt — ISH — svetovni sejem sanitarne tehnike, 4 dni, letalo, 21/3, 22/3

TEK TREH DEŽEL, 20. 2. 83, avtobusni prevozi do Kranjske gore iz Ljubljane; Škofje Loke, Kranja, Bleda in Radovljice
Smučarski paketi (Vogel, itn.)
Ptujsko kurentovanje, odhod 13. 2.
Oddih ob morju (Portorož, Izola...)
Hvar — otok sonca, odhodi 24. 3. in 7. 4. 83
Prvomajski izleti (Šibenik, Mali Lošinj...)
München, mednarodni obrtni sejem, odhod 5. 3. 83.

Informacije in prijave v vseh Alpetourovih turističnih poslovalnicah.

CENEJŠE POLETJE V POREČU

PRINAŠALCI TEGA OGLASA UŽIVAJO VSE NAVEDENE POPUSTE

APARTMAJI, DO 33 %

Poleg plačanega dvotedenskega dopusta vam omogočimo še teden brezplačnega dopusta ali k plačnemu 10-dnevnemu dopustu dodamo še 4 brezplačne dni. Novi komfortni apartmaji Lanterna priznajo tak popust za letovanje v aprilu, maju, juniju, septembru in oktobru, apartmaji Pical, Diamant in Luna pa za dopust v aprilu, maju in oktobru.

AVTOKAMPI, 15—20 %

V vseh naših avtokampih odobrimo 20 % popust na objavljene cene razen julija in avgusta, ko odobrimo 15 % popust.

HOTELI, 5+5 %

V vseh naših hotelih odobrimo 5 % popust na objavljene cene razen julija in avgusta, in še dodatni 5 % popust, če si rezervirate bivanje v hotelu do 1. marca 1983.

Pokličite nas, naš naslov je: RIVIERA, 51440 Poreč, prodaja, tel. (053)31-433 ali 32-130, telex 25 123 yu rivier

IZ KOMPASOVE PONUDBE STROKOVNIH POTOVANJ

Od 9. do 12. februarja bo v Kölnu mednarodni sejem električnih gospodinskih aparatov, pribora, grelnih teles, hlajenja, sanitarij, kuhinj in drugega pod naslovom Domotechnica. Za obisk te uveljavljene prireditve je Kompas pripravil 4 dnevni program, ki vsebuje letalski prevoz z Brnika do Frankfurtu in nazaj, prevoz z ekspresnim vlakom iz Frankfurtu do Kölna in nazaj, prenočišča na ladji-hotelu in seveda ogled sejma ter vodstvo potovanja. Cena potovanja, v katero so vračunani vsi naštetí prevozi, prenočevanje z zajtrkom, letalske takse, vstopnine in vodstvo, je 21.000 din na osebo. Odhod bo 8. februarja.

Za gradbenike bo zelo zanimiv obisk skandinavske razstave gradbeništva v Københavnu. Za obisk razstave, ki obsega vse panoge gradbeništva in spremljajoče instalacijske in obrtniške dejavnosti, je Kompas pripravil 4 dnevni program, ki vsebuje avtobusni prevoz iz Ljubljane do Zagreba, polet z letalom v København in seveda povratek, namestitve v hotelu, ogled sejma in vodstvo. Cena potovanja je 22.000 din na osebo, vanjo pa so vračunane navedene storitve.

Na smučarskem prazniku pretekli vikend v Kranjski gori je sodelovala tudi HP DROGA iz Portoroža. Na njihovi stojnici so se lahko obiskovalci brezplačno okrepčali s planinskim čajem. Predstavniki Droge so povedali, da je bilo povpraševanje tako veliko, da so ga komaj sproti pripravljali. To dokazuje, da je ta Drogin proizvod med Gorenjci zelo priljubljen. Poleg tega pa so ga tudi precej pakiranih zavitkov prodali. Foto: F. Perdan

TUDI VSAKO NEDELJO

**LAHKO
ODSLEJ
KUPUJETE
V PRODAJALNI
GORENJKA
V CERKLJAH**

**Odprto od 7.—11. ure.
SE PRIPOROČAMO!**

Trgovska
in gostinska DO
ZIVILA
KRANJ

KOMPASOVO SREČANJE — 11., 12. in 13. februarja SPET SE DOBIMO — TOKRAT NA PUSTOVANJU IN KURENTOVANJU

O programu veselega izleta pod nazivom KOMPASOVO SREČANJE smo že pisali pretekli teden. Danes vam naštevamo le nekaj ključnih točk pustnega KOMPASOVEGA SREČANJA:

- moderni turistični avtobusi
- prelep in prijazen hotel Sava v Rogaški Slatini
- ansambel 12. NADSTROPJE
- svetovna znana steklarna v Rogaški Slatini
- maskenbal na ledu (ne pozabite drsalk)
- dve dolge pustne noči z izborom najboljših mask
- 22 folklornih skupin na ptujskem kurentovanju
- otroški vrtec — non stop
- in — stara Kompasova vodniška ekipa.

Na tem srečanju Kompas uvaja posebne izkaznice, ki bodo prinesle udeležencem popust na naslednjih srečanjih, pripravili pa so tudi lepe nagrade, igre, srečolov in podobno. Prijave še sprejemamo v vseh Kompasovih poslovalnicah, kjer vam je na voljo tudi podroben program in vse informacije.

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

ZA DAN ŽENA

je Kompasova poslovalnica v Kranju pripravila poseben trodnevni izlet v Slovenske gorice in Prekmurje. Natisnjen vam je na voljo v poslovalnici, predstavili pa vam ga bomo naslednji teden.

TURISTIČNO POROČILO Z BLEDA

ZASEDENOST HOTELOV

V tem tednu je zaseden hotel Svoboda. V hotelu Krim je prostor še do 4. 2., potem pa je prostor le še v starem delu hotela. V vseh ostalih hotelih je še prostor.

Rezervacije za zasebne turistične sobe vrši agencija Alpetour.

REKREACIJA — umetno drsališče je odprto vsak dan od 10.—12. 14.—16. in 17.—19. ure. V petek in soboto je še

večerno arsanje za odrasle od 20. do 22. ure.

Plavanje: v pokritih bazenih hotelov Toplice, Golf in Park. Gostom so na voljo tudi savne in trim saloni.

ZABAVNA IN PLESNA GLASBA je v hotelih Golf, Toplice—Bistro ter v Kazi-ni hotela Park.

Muzeja na gradu in otoku sta odprta vsak dan. Prevoz na otok s pletnami. Ob 14.00 in 16.00 uri je organiziran prevoz na otok s hidrobusom — prijave sprejema agencija Generalturist.

GIP GRADIS
TOZD gradbena enota JESENICE
Prešernova 5

objavlja JAVNO LICITACIJO za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. traktor IMT 533, tovar. št. 16284, neregistriran, v voznem stanju, izklicna cena 70.000,00
2. traktor IMT 533, tovar. št. 36079, neregistriran, v voznem stanju, izklicna cena 60.000,00
3. traktor, prikolica enoosna tovar. št. 894, v voznem stanju, izklicna cena 20.000,00
4. traktorska prikolica enoosna, tovar. št. 1996, v voznem stanju, izklicna cena 20.000,00
5. tovorni avto TAM 2001, tovar. št. 705970-353, registriran v voznem stanju, izklicna cena 130.000,00
6. tovorni avto TAM 2001, tovar. št. 42671, registriran, v voznem stanju, izklicna cena 130.000,00
7. viličar INDOS, nosilnost 2,5 ton diesel, tovar. št. 88492, 33 KM 2100 obr., v voznem stanju, izklicna cena 250.000,00
8. hidravlična zajemalka in pomol s kavljem za viličar INDOS, izklicna cena 25.000,00

Javna licitacija bo v četrtek, 10. 2. 1983 ob 12. uri v upravnih prostorih GIP GRADIS GE JESENICE, Prešernova 5.

Na javni licitaciji lahko sodelujejo enakopravno fizične in pravne osebe.

Vsi udeleženci morajo pred licitacijo plačati varščino v višini 10 % od izklicne cene.

V ceni ni všteti prometni davek, ki ga plača kupec.

Ogled sredstev, ki so predmet licitacije je mogoč dve uri pred pričetkom licitacije.

Tekstilna industrija

TEKSTILINDUS
KRANJ

Delavski svet TOZD Prehrana in oddih razpisuje delo oziroma nalogo individualnega poslovnega organa

VODENJE TOZD PREHRANA IN ODDIH

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske, gostinske ali organizacijske smeri in 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju vodstvenih ali odgovornih strokovnih del oziroma nalog na področju dejavnosti, ki jih ta temeljna organizacija zajema

Poleg gornjih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima vodstvene in organizacijske sposobnosti za uspešno vodenje temeljne organizacije združenega dela, kar dokazuje z dosedanjim delom,
- da ima osebnostne in moralne politične vrline, ki zagotavljajo uspešno delo in razvijanje samoupravnih odnosov

Mandatna doba traja 4 leta.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po izbiri kandidata.

Prijavi morajo kandidati predložiti tudi dokazila o izpolnjevanju pogojev, kratek življenjepis z opisom dosedanjih delovnih izkušenj in delovanja na družbeno-političnem področju.

Kandidati naj pošljejo prijave v 8 dneh po objavi razpisa priporočeno na naslov »Tekstilindus« Kranj, Gorenjesavska 12, kadrovske sektor, pod oznako »razpis TOZD Prehrana in oddih«.

MLADINSKA KNJIGA
TOZD ZALOŽBA
Ljubljana, Titova 3

Imate radi knjige in želite delati na terenu kot

HONORARNI ZALOŽNIŠKI POVERJENIK

Vabimo vas, da postanete naš sodelavec za prodajo knjig na območju Gorenjske. Od kandidatov pričakujemo splošno razgledanost, kulturni nastop, urejeno zunanost in sposobnost komuniciranja s kupci.

Vloge z osebnimi podatki pošljite na naslov: Mladinska knjiga — TOZD Založba, Oddelek za direktno prodajo, Titova 3, Ljubljana.

SREDNJA ŠOLA
ZA GOSTINSTVO IN
TURIZEM BLEJ

objavlja prosta dela in naloge

2 SNAŽILK

(1 v Radovljici, 1 na Bledu)

Delo snažilke na Bledu se združuje za polni delovni čas in nedoločen čas ter enomesečnim poskusnim rokom, v Radovljici pa za polovični delovni čas in določen čas ter enomesečnim poskusnim rokom.

Pismene prijave pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Srednja šola za gostinstvo in turizem Bled, Prešernova 32.

DEŽURNI VETERINARJI

od 4. do 11. 2. 1983

za občino Kranj in Tržič
BEDINA ANTON, dipl. vet.,
Kranj, Betonova 58, telefon: 23-518
LOKAR FRANC, dipl. vet.,
Kranj, Žanova 12, telefon 23-916

za občino Škofja Loka
PIPP ANDREJ, dipl. vet.,
Škofja Loka, Partizanska št. 37, tel.: 60-380

za občino Radovljica in Jesenice
URH JANEZ, dipl. vet., tel.: 23-716 ali 25-779

Dežurna služba pri Živino-rejsko veterinarskem zavodu Gorenjske v Kranju, Iva Slavca 1, tel.: 25-779 ali 22-781 pa deluje neprekinjeno.

KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE LOGATEC
61370 LOGATEC, tel. (061) 741-333, telex 31656

Tovarna klobukov

ŠKOFJA LOKA

razglašja prosto delo in naloge

VZDRŽEVALCA
ELEKTRIČARJA
za nedoločen čas

Pogoji:

- uspešno končana poklicna šola

ALPETOUR

ŠKOFJA LOKA

objavlja na podlagi sklepov komisij za delovna razmerja naslednja prosta dela in naloge v:

TOZD POTNIŠKI PROMET KRANJ

— 5 voznikov avtobusa

Pogoji:

- šola za voznike motornih vozil in izpit D kategorije, 1—2 leti delovnih izkušenj od tega več kot 1 leto na delih poklicnega voznika, poskusno delo je 3 mesece

— 4 sprevednikov

Pogoji:

- osemletka in 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo 3 mesece

Kandidati naj imajo stalno bivališče v Kranju ali bližnji okolici.

TOZD REMONT KRANJ

— pralca avtodielov

Pogoji:

- nedokončana osemletka in 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo je 2 mesece

Za vsa dela se sklone delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi kadrovska služba Kranj, Koroška cesta 5. Kandidati bodo o izidu obveščeni v 60 dneh po izteku prijavnega roka.

GOZDNOGOSPODARSTVO KRANJ n. sol. o.
TOZD GOZDARSTVO PREDDVOR n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge:

OBRATOVNEGA KNJIGOVODJE

Pogoji:

- srednja ekonomska šola,
- 1 leto delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s poskusno dobo 60 dni.

Kandidati naj vloge z dokazili pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: TOZD gozdarstvo Preddvor, Hrib 2, 64205 Preddvor, s pripisom »Komisija za delovna razmerja«.

Tiskarna in kartonaža
GORENJSKI TISK n. sol. o.

OBJAVLJA

za TOZD KARTONAŽA b. o. Kranj Ul. Mirka Vadnava 6, na osnovi sklepa odbora za kadrovske in družbene zadeve z dne 28. 1. 83. in 3. 2. 1983 prosta dela in naloge

LUŠČENJE ZLOŽENK — 3 delavke

za določen čas 6 mesecev (zaradi nadomeščanja delavk v času porodniške)

Pogoj: osnovna šola. Delo je dvoizmensko. Za opravljanje del in nalog je določeno 1-mesečno poskusno delo.

NAKLADANJE PRI STROJU WUPA — 1 delavec
za določen čas 6 mesecev (zaradi povečane obsega dela)

Pogoj: osnovna šola. Delo je dvoizmensko. Za opravljanje del in nalog je določeno 1-mesečno poskusno delo.

OPERATERSKA DELA NA LASERJU — 1 delavec

Pogoj: srednja šola strojne ali elektro smeri in eno leto izkušenj. Delo je enoizmensko. Za opravljanje del in nalog se zahteva 2-mesečno poskusno delo.

za TOZD TISK b. o. Kranj Ul. Moše Pijadeja 1, na osnovi sklepa odbora za kadrovske in družbene zadeve z dne 24. 1. 1983 prosta dela in naloge

NOČNO VZDRŽEVANJE IN ČIŠČENJE II. — 1 delavec
za določen čas 6 mesecev (zaradi nadomeščanja delavca, ki je na služenju kadrovskega roka).

Pogoj: osnovna šola in eno leto izkušenj. Delo je samo v nočnem času. Za opravljanje del in nalog se zahteva enomesečno poskusno delo.

za TOZD STAVEK b. o. Kranj Ul. Moše Pijadeja 1, na osnovi sklepa odbora za kadrovske in družbene zadeve z dne 20. 1. 1983 prosta dela in naloge

FOTOSTAVLJENJE GLADKEGA IN ČASOPISNEGA STAVKA — 1 delavka
za določen čas 6 mesecev (zaradi nadomeščanja delavk na proizvodnem dopustu)

Pogoj: dveletna administrativna šola in 1 leto izkušenj. Delo je dvoizmensko. Za opravljanje del in nalog se zahteva enomesečno poskusno delo.

Ponudbe z dokazili o izobrazbi in strokovnosti sprejema tajništvo delovne organizacije TK Gorenjski tisk n. sol. o. Kranj Ulica Moše Pijadeja 1 v roku 15 dni od dneva objave.

Tovarna športnega orodja
Begunje na Gorenjskem

Na osnovi 9. člena Pravilnika o delovnih razmerjih Delovne skupnosti skupnih služb in sklepa komisije za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb objavljamo dela in naloge

SAMOSTOJNEGA OBLIKOVALCA II

Pogoji:

- srednja šola za oblikovanje,
- 1 leto delovnih izkušenj ali pripravnik,
- pasivno znanje 1 tujega jezika,
- poskusno delo 3 mesece.

Pismene prijave z ustreznimi dokazili o izobrazbi naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na kadrovske službe, Elan Tovarna športnega orodja Begunje na Gorenjskem.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

DO GORENJSKA BOLNIŠNICA o. o.
TOZD Psihiatrična bolnica Begunje na Gorenjskem b. o.

Delavski svet
I. razpisuje prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA
(za 4 leta)

Za opravljanje del oziroma nalog individualnega poslovnega organa lahko kandidira oseba, ki poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjuje še naslednje pogoje:

- da ima končano medicinsko fakulteto in opravljen specialistični izpit iz nevropsihiatrije ali ekonomsko oziroma pravno fakulteto,
- da ima najmanj 3 leta delovnih izkušenj po diplomi oziroma po opravljenem specialističnem izpitu pri delih oziroma nalogah,
- da ima aktiven in pozitiven odnos do tradicij socialistične revolucije, do samoupravljanja, do sodelovanja in povezovanja združenega dela in do družbenih interesov nasploh ter do interesov družbene samozastite, vseljudske obrambe in do bratskih narodov,
- da ima organizacijske in strokovne sposobnosti, kar dokazuje s svojim preteklim delom

Razpisna komisija delavskega sveta TOZD Psihiatrične bolnice Begunje na Gorenjskem

II. razpisuje prosta dela in naloge

1. PREDSTOJNIKA MOŠKIH ODDELKOV (za 4 leta)
2. PREDSTOJNIKA ŽENSKIH ODDELKOV (za 4 leta)

Pogoji za II. - 1. in 2.:

- medicinska fakulteta,
- opravljen specialistični izpit iz nevropsihiatrije,
- moralnopolitične vrline in pravičen odnos do samoupravljanja,
- leto delovnih izkušenj po opravljenem spec. izpitu

Kandidati za razpisana prosta dela in naloge individualnega poslovnega organa naj ponudbe z dokazili o izobrazbi in delovnih izkušnjah naslovijo v 15 dneh po objavi v zaprti ovojnici s pripisom »za razpisno komisijo« na naslov: DO Gorenjska bolnišnica o. o., TOZD Psihiatrična bolnica Begunje na Gorenjskem b. o. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Kandidati za razpisana prosta dela in naloge predstojnika moških oziroma ženskih oddelkov naj svoje vloge z dokazili o izobrazbi in delovnih izkušnjah naslovijo v zaprtih ovojnicah na naslov: DO Gorenjska bolnišnica, q. o. TOZD Psihiatrična bolnica Begunje na Gorenjskem, b. o. z oznako »za razpisno komisijo, za predstojnika oddelka« v 15 dneh po objavi.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

INDUSTRIJSKI KOMBINAT PLANIKA

PLANIKA

KRANJ

Komisija za delovna razmerja DSSS
objavlja prosta dela in naloge

1. OPRAVLJANJE MEHANSKIH DEL — zahtevno — 2 delavca
2. OPRAVLJANJE ORODJARSKIH DEL — zahtevno
3. REZKANJE — zahtevno
4. ČIŠČENJE — 2 delavki

Pogoji:

- pod 1. — triletna srednja strokovna izobrazba strojno-ključavničarske smeri,
— 3 leta delovnih izkušenj in uspešno opravljeno 3-mesečno poskusno delo
- pod 2. — triletna srednja strokovna izobrazba strojne smeri,
— 3 leta delovnih izkušenj in uspešno opravljeno 3-mesečno poskusno delo
- pod 3. — triletna srednja strokovna izobrazba strojne smeri,
3 leta delovnih izkušenj in uspešno opravljeno 3-mesečno poskusno delo
- pod 4. — dokončana osnovna šola, 3 mesece delovnih izkušenj in uspešno opravljeno enomesečno poskusno delo, delo se opravlja samo v popoldanski izmeni

Pismene ponudbe sprejema kadrovski oddelek kombinata Planika Kranj, Savska loka 21, v 15 dneh po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od poteka objave.

ČESTNO PODJETJE KRANJ

oglašja na podlagi 8. člena Pravilnika o delovnih razmerjih prosta dela:

1. OPRAVLJANJE DEL IN NALOG NA TEŽKI GRADBENI MEHANIZACIJI (2 delavca)
2. AVTOMEHANSKA DELA (1 delavec)

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- pod 1. — strojnik (KV), 2 leti delovnih izkušenj,
pod 2. — avtomehanik (KV), 2 leti delovnih izkušenj.

Kot poseben pogoj za oglas del je določeno poskusno delo, ki bo trajalo tri mesece.

Pismene prijave je treba poslati v roku 15 dni po oglasu del v kadrovsko službo podjetja.

K prijavi je potrebno priložiti listine o tem, da prijavljeni kandidat izpolnjuje pogoje, ki so navedeni v tem oglasu.

Izbira kandidatov bo opravljena najpozneje v roku 10 dni po poteku oglasnega roka.

Kandidati bodo pismeno obveščeni o izbiri.

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil
naš sodelavec v pokoju

IVAN KLJUN

roj. 1913

Od njega se bomo poslovili v petek, 4. februarja 1983,
ob 16. uri, na pokopališču v Krarju.

Sindikalna organizacija Sava Kranj

Ljubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske, n. sub. o. Kranj

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja z dne 31. 1. 1983
objavlja delovna skupnost dela in naloge

1. VODENJE DEL V ODDELKU SPLOŠNIH POSLOV V POSLOVNI ENOTI TRŽIČ
2. ARHIVIRANJE DOKUMENTOV

Poleg splošnih pogojev se za opravljanje del zahteva:

pod 1.

- višješolska izobrazba pravne, organizacijsko kadrovske ali ekonomske smeri,
- štiri leta ustreznih delovnih izkušenj

pod 2.

- dvoletna administrativna ali nepopolna srednja šola,
- dve leti ustreznih delovnih izkušenj

Delovno razmerje se sklne za nedoločen čas.

Kandidati morajo svoji vlogi priložiti listine, s katerimi dokazujejo izpolnjevanje objavnih pogojev.

Prijave naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Ljubljanska banka, Temeljna banka Gorenjske Kranj, Cesta JLA 1. O izbiri bodo kandidati pismeno obveščeni v 30 dneh po zaključeni objavi.

LOTERIJA

Srečka št.	din	Srečka št.	din
10	120	11	60
20	60	51	60
6180	600	8301	400
117830	500.000	85651	4.060
131270	20.000	215051	20.060
052	200		
782	160	3	40
2062	400	6673	840
86962	6.000	8953	440
021802	20.000	00783	2.040
055542	100.000	410013	20.040
323252	20.000		
329712	20.000	05	80
430582	20.000	35	60
		45	80
		085	160
74	80	53015	8.000
56984	2.000	53615	6.000
59694	8.000	65485	2.000
60304	8.000	85185	2.000
169644	20.000	036665	20.000
457944	20.000	064235	20.060
		07	100
		17	100
7276	400	97	80
9746	1.000	95047	4.000
03576	6.000	110147	20.000
53436	2.000		
201626	20.000		
425486	20.000	39	60
		79	60
		889	200
8	40	8159	600
18738	2.040	53749	6.000
76428	4.040	61009	8.000
85988	4.040	142689	20.000
107848	1.000.040	234059	20.000
460358	20.040	421479	50.060

RAZPRODAJA ZIMSKO-ŠPORTNIH OBLAČIL

— bunde, smučarski — znižane cene

kompleti

— elastične hlače

— kape in

— puloverji

do 30 %

od 1. 2. do 28. 2.

na oddelku šport v veleblagovnici Globus, v kleti.

MERKUR KRANJ

V PRODAJALNI **KURIVO** — NAKLO VAM BREZ ČAKANJA IN IZVEN VRSTNEGA REDA S TAKOJŠNJO DOBAVO NUDIMO:

DRVA MEŠANA

(HRAST, CER, BUKEV)

hlodovina dolžine 1 m ali 2 m

cena: 1.395,58 din za prm

PREMOG KOCKE

— UVOZ IZ POLJSKE

kurilna vrednost: 6500 Kcal

akontacijska cena: 11.000 din za t

BRIKETE

— UVOZ IZ SZ

kurilna vrednost: 4000 Kcal

akontacijska cena: 7.000 din za t

Navedena kurilna vrednost je informacijska. Količine so omejene in ponudba velja dokler traja zaloga. Cene veljajo fco prodajalna Kurivo-Naklo. Na željo vam drva in premog dostavimo na dom.

Prodajalna Kurivo—Naklo (tel. 47-000) je odprta od ponedeljka do petka od 7.—14.30 in ob sobotah od 7—12. ure.

Naročila in vplačila sprejemamo tudi v Kranju, Gregorčičeva 8 (prostori stare Save) v ponedeljkih in sredah od 15.—18. ure.

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustil naš

ALEŠ MALI

Vsem, ki ste ga spremljali na zadnji poti se prav iskreno zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi dr. Beleharju za zdravniško pomoč, gospodu župniku za lep obred, vsem sosedom za požrtvovalno pomoč ter brniškim gasilcem za poslovljni govor in spremstvo na zadnji poti.

ŽALUJOČI: ŽENA IVANKA IN SORODSTVO

MALI
OGLASItelefon
27-960

PRODAM

Prodam več PRAŠICEV, težkih od 30 do 170 kg. Posavec 16, Podnart 12898
Prodam zakonsko POSTELJO jogi Meblo in HLADILNIK gorenje. Telefon, Kranj 23-582.

Prodam več PRAŠICEV, težkih od 20 do 30 kg. Luže 19, Senčur 464
Prodam priznan semenski KROMPIR vesna. Vida Rozman, Poljšica 4, Podnart, tel. 70-164 963

Ugodno prodam skoraj nove neuporabljene GOVEJE KOŽE, velikost približno 2,5 kv. m. Telefon 28-912 967
Prodam termoakumulacijsko PEČ (3,5 kW) in trajnožarečo PEČ tobi plamen. Mohorič, Bukovica 10, Škofja Loka 968

Prodam suhe smrekove prvovrstne OBLOGE, širina 7 cm in 5 cm, zelo primerne za oblaganje notranjih sten in stropov, cena kv. m je 400 din. Telefon 064-60-361 969

Prodam 60-litrski AKVARIJ in nov homokinetičen ZGLOB za Z-101. Miklavčič, Podgora 5, Gorenja vas nad Škofjo Loko 970

Prodam MOTORNO ŽAGO jonserdes, novo in ŽAGO cirkular, za obžagovanje ostrešja. Telefon 064-70-237 971

Prodam dve KRAVI po izbiri. Zvan, Žirovnica 11 972

Ugodno prodam barvni TELEVIZOR iskra panorama. Turinek, Kidričeva 38, Zlato polje, Kranj 973

Prodam 3 kW termoakumulacijsko PEČ. Kopač, C. na Belo 2/A, Kranj 974

Prodam novo diatonično HARMONIKO. Forme 18, Žabnica 975

Prodam 150 kg težkega PRAŠICA za zakol. Ovsiške 28 pri Podnartu 976

Prodam KRAVO simentalo po prvem teletu. Podbrezje 129 977

Prodam polovico KRAVE. Kern, Praprotna polica 28, Cerklje 978

Prodam več mladih PUJSKOV za rejo. Janez Gregor, Sp. Veterino 3, Tržič 979

Prodam PRAŠICA za zakol. Žabnica 61 980

Prodam PRAŠICA za zakol. Suha 18, Kranj 981

Ugodno prodam BALDAHIN za prikolico IMV adria 450 s podom. Informacije po tel. 44-506 982

Prodam 3 FOTELJE, majhno MIZO in stekleno zidno OMARO, primerno za dnevno sobo. Ogled vsak dan po 17. uri. Rifer Mustafič, Kranj, Trubarjev trg 2 (Pungrad) 983

Prodam makrame vozlane SOVE. Weisseisen, Visoko 1/D, Senčur 984

Prodam dobro ohranjeno OGRODJE za pralni stroj gorenje. Angela Šavs, Ul. Lojzeta Hrovata 7, Planina, Kranj 985

Prodam kombiniran OTROŠKI VOZICEK peg. Jakše, Mlaka 96, Kranj 986

Prodam OSTREŠJE (grušt), primerno za gospodarsko poslopje, 16-colski GUMI VOZ, 7 mesecev brejo KRAVO in 14 dni staro TELIČKO od dobre mlekarice. Praprotna polica 13, Cerklje 987

Prodam mlado KRAVO, brejo 8 mesecev, PRAŠICA za zakol in zgodnji semenski KROMPIR. Skofjeloška 33, Kranj 988

Ugodno prodam POTAPLJAŠKO OBLEKO št. 3, PAS s 7 kg uteži in žensko POROČNO OBLEKO, št. 38. Ogled vsak dan. Marcel Milič, Valjavčeva 12, Kranj 989

Prodam nemški ŠOTOR, rabljen eno sezono, s tremi spalnicami, kuhinjo, predprostorom in baldahinom. Franc Lovše, Valjavčeva 12, Kranj 990

Prodam 10 ZAJKELJ in ZAJCA za pleme. Hafnarjeva 16, Kranj 991

Prodam ali zamenjam jalo KRAVO za brejo TELICO. Goriče 20, Golnik 992

Prodam ZAJCE in ZAJKLJE. Mače 9, tel. 45-338 993

Menjam 400 kg težkega BIKA za TELICO. Naslov v oglasnem oddelku 994

Prodam SENO. Gustel Ambrožič, Zasp, Ledina 23, Bled 995

Prodam KRAVO s teletom. Ljubljanska 22, Radovljica 996

Prodam črnobel TELEVIZOR gorenje, velikost ekrana 61 cm. Telefon 24-55 997

Poceni prodam razstegljiv KAVČ s dva FOTELJA. Tone Benedik, Bistrica 189, Tržič 998

Poceni prodam SPALNICO in samostojno SOBO. Telefon 50-369 999

Prodam 2 kW termoakumulacijsko PEČ. Bregant, Srednja vas 56, Senčur 1000

Prodam KAVČ trosed, 2 FOTELJA otroško POSTELJICO in otroški VOZICEK. Marko Tomič, Zapuže 27, Bregantje 1001

Prodam dve OKNI 140x140 in balkonska VRATA 220x80 s troslojno zasteklo vijo in omarico za roletu. (Kli Logatec) Telefon 75-642 1002

Prodam stoječo DRVARNICO 6x4 m primerna tudi za vikend in gnojnik. ČRPALKO ter KUPIM kamenje temelje. Suhadole 21, Komenda 1003

Prodam suhe smrekove PLOHE s športno KOLO (tri prestave). Draga 24, Skofja Loka 1004

Prodam stereo ZVOČNIKA. Telefon 21-6325 1005

Prodam PRAŠICA za zakol in 30 kg težke PRAŠICE. Sv. Duh 41, Šk. Loka 1006

Prodam 10 ZAJKELJ in ZAJCA za pleme. Hafnarjeva 16, Kranj 995

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

ANDREJA KRISTANA

iz Tržiča

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti

Žena Antonija, sin Dušan z ženo, hči Marjetka, vnuki Damijan, Andrina, Kenny in drugo sorodstvo

Tržič, Sioux City, Strahinje, Kranj, Ljubljana, Maria Zehl, Walleran, Wilhelemshaven

V SPOMIN

ZDENKU
JAGODICU

V strminah skal, snega in ledu, pod grebenom Kočne je 3. februarja 1982 srce še zadnjič poglajlo kri v žile, potem se je ustavilo. Denč, tvoja pot se je končala. Hladen veter pa je ponesel po grebenih gora žalost v spomin prijateljev.

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate!

ŽALUJOČI: mama, ati, brata in sestre ter drugo sorodstvo

Zg. Jezersko, 3. februarja 1983

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, tasta, brata in strica

IVANA POGAČNIKA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem SGP Gradbinec Kranj in Tekstilindus Kranj za izraze sožalja, darovano cvetje ter za lepo in število spremstvo k večnemu počitku. Zahvala velja g. župniku za pogrebni obred, govorniku za poslovljne besede ter pevcem za pesmi.

VSEM IN VSAKOMUR POSEBEJ ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI
Britof, 25. januarja 1983

ZAHVALA

Ob izgubi moža in našega očeta, starega očeta, brata, strica in svaka

JANEZA JEREBA

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Zahvala tudi dr. Zamanovi za večletno zdravljenje ter delovnim organizacijam Jelovici, LTH, IMP in Srednji lesni šoli Jelovica. Posebno zahvalo smo dolžni gasilcem, pevcem in g. župniku za lep pogrebni obred.

ŽALUJOČI: žena, sin in sinovi z družinami

Forme, Stuttgart, Gorenja vas — Reteče, Sv. Duh
Forme, 29. januarja 1983

ZAHVALA

Ob boleči izgubi
ljubega sina in brataJOŽETA
NEMANIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nama v teh težkih dneh stali ob strani, mu poklonili cvetje in ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem, sorodnikom, prijateljem in znancem, del. organizaciji Dom upokojenecv Kranj, Jožetovim sodelavcem in OO sindikata Oljarica ter gospodu župniku za lep obred.

ŽALUJOČA MAMICA NADA IN BRATEC BOŠTJAN

ZAHVALA

V 32. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi brat, stric, svak in bratranec

VALENTIN
ROBLEK

Bašelj št. 1

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, vence in množično spremstvo v njegov mnogo prerani grob. Posebno se zahvaljujemo za lepo opravljen pogrebni obred ter pevskemu g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred ter pevskemu zboru bratov Zupan.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ŽALUJOČI: bratje in sestre z družinami

ZAHVALA

Z bolečino v srcu smo se 26. januarja v Kránju poslovili od našega

RUDIJA GÖTZA

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste z nami sočustvovali, darovali cvetje in ga spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo njegovim sošolcem in Iskrinemu Šolskemu centru Kranj. Hvala vsem za ustno in pismeno izraženo sožalje.

VSI NJEGOVI

Kranj, 31. januarja 1983

Ugodno prodam TELEVIZOR europa, HLADILNIK gorenje 105 x 50 cm, PRALNI STROJ gorenje superavtomat PS-664 bio-S, električni STEDILNIK iskra ter klubsko MIZICO. Ogled od torka dalje popoldan. Stalci, Puštal 36, Škofja Loka 1056

Prodajno večjo količino PUNT, dolžina po želji, in ZASTAVO 101, po delih. Telefon 064-61-316 1057

Prodajno mlade pitane JAGENČKE. Eržen, Strmica 8, Selca 1058

Prodajno star MLIN in avto ZASTAVA 750, letnik 1970, celega ali po delih. Zg. Veterino 1, Križe 1059

Prodajno smrekov OPAŽ. Gasilca 24, Senčur 1060

Prodajno 6 tednov starega BIKKA in DRVA. Sr. Bitnje 22, Žabnica 1061

Prodajno 4 tedne staro TELIČKO. Zg. Bitnje 41, Žabnica 1062

Poceni prodajno JABOLKA jonatan, delišes in bismark. Naklo 43 1063

Ugodno prodajno 7 novih VRAT, lužen hrast. Bozovičar, Žanova 4, Kranj, telefon 23-1763 vsak dan po 16. uri 1064

Prodajno manjšo količino SIFOREKSA, debeline 5-10 cm. Pšenična polica 24, Cerklje 1065

Prodajno dve TELIČKI simentalci za rejo in dva PRAŠICA, težka po 135 kg. Cerklje 97 1066

Prodajno PRAŠICA za zakol. Nasovče 13, Komenda 1067

Prodajno PUNTE, BANKINE in DESKE za opažanje. Velesovo 15, Cerklje 1068

Prodajno PLUG, enobrazdni OBRAČALNIK za traktor in OBRAČALNIK za seno, maraton za BCS. Vrhovlje 3, Lukovica pri Domžalah 1069

Prodajno KRAVO, ki bo februarja petič telila. Šenturska gora 21, Cerklje 1070

Prodajno TRAKTOR pasquali 30 in dvobrazdni plug. Stefanja gora 10, Cerklje 1071

Prodajno KRAVO po prvem teletu, za zakol in gozdno PARCELO (2 ha). Poizve se v trafiki Cerklje 1072

Prodajno sedem tednov stare PRAŠICE. Šenturska gora 3, Cerklje 1073

Prodajno KRAVO za meso. Naslov v oglasnem oddelku 1074

Prodajno POMIVALNO MIZO »Emo« z dvema koritoma. Telefon 27-0452 1075

Ugodno prodajno vhodna VRATA in štiri STRESNA OKNA. Oman, Suha 17, Škofja Loka 1076

Prodajno 23 kv. m NAPUŠČA, macesen, širina 7 cm, debelina 1,4 cm in 11 kub. m macesenve OBLOGE 5 cm/1,4 cm. Telefon 064-761-7691 1077

Prodajno mesnatega PRAŠICA in suha bukovca DRVA. Jože Platiša, Pungart 11, Škofja Loka 1078

Prodajno BIKKA in TELIČKO, težka po 100 kg. Zgoša 47/A, Begunje 1079

MIZARSKO TRACNO ZAGO sipa 600, novo, nujno prodajno za 15 % ceneje. Telefon 064-557-5095 1080

Prodajno PRAŠICE, težke po 70 kg. Senčur, Makarjeva 58 1081

Prodajno mlado KRAVO za skrinjo ali menjam za mlado govedo, do 300 kg. Virmaše 42, Škofja Loka 1082

Prodajno stoječa DRVA in oddam hosto za trebljenje na golosek v bližini Japce. Naslov v oglasnem oddelku 1083

Prodajno več samič KANARČKOV. Alojz Potočnik, Tavčarjeva 22, Škofja Loka 1084

Prodajno polovico PRAŠICA. Jama 31, Mavčice 1085

Prodajno domača JABOLKA. Štros, Kokrica, Dovžanova pot 5 1086

Prodajno 170-litrski HLADILNIK (za gradnjo). Naslov v oglasnem oddelku 1087

Nujno in ugodno prodajno nov ČOLN mestrail 9 in nerabljen MOTOR tomos 4 KM. Zupan, Zupančičeva 18, Kranj, tel. 26-7522 1088

Poceni prodajno 5 ton PREMOGA lignit (ni za centralno). Kozelj, Hotemaše 16, Predvdor 1089

Prodajno 7 mesecev brejo KRAVO in 450 kg težko TELICO. Pipanova 38, Senčur 1090

Prodajno dobro ohranjen velik kuhinjski HLADILNIK. Kranj, Lojzeta Hrovata 9, stanovanje 31 1091

Prodajno suhe borove PLOHE. Šmartno 5, Cerklje 1092

Prodajno tritonsko diatonično HARMONIKO. Ivan Čemas, Kidričeva 18, Kranj 1093

Prodajno mesnatega PRAŠICA. Luže št. 31, Senčur 1094

Prodajno OVNA. Sp. Besnica 134 1095

Prodajno 120-litrski vinski SOD (hrastov) in 140-litrski BOJLER. Britof 348 1096

Ugodno prodajno popolnoma nov POMIVALNI STROJ gorenje PMS 101 lux. Darinka Likar, Debeni 7, Gorenja vas 1097

Prodajno novo traktorsko GUMO 24 x 9,5. Vučan, Velesovo 56, Cerklje 1098

Prodajno tri leta staro STREŠNO OPEKE 1000 kosov. Lahovčev 32, Cerklje 1099

Prodajno novo KOSILNICO tip agroal, še v garanciji in KOMAT. Marija Peršič Dovič 111, Mojstrana 1100

Prodajno semenski KROMPIR: 1000 kg saskie in 1000 kg resie. Srednja vas 45, Senčur 1101

Prodajno PEČ küppersbusch. Informacije po tel. 24-4571 1102

Prodajno malo rabljen črnobel TELEVIZOR iskra panorama. C. JLA 44, telefon 24-7910 1103

Prodajno brejo TELICO. Ivan Brečko, Koritno 18, Bled 1104

Prodajno opravljen KOŠEK za dojenje. Verna Hudohmet, Juleta Gabrovška št. 19, Kranj, Planina 1105

Prodajno 6 tednov in tri tedne stara JABOLKA in TELIČKO simentalca. Sp. Mavčice 42, Medvode 1106

Prodajno 500 kosov rabljene STREŠNE OPEKE trajal Novo mesto, DESKE za opažanje, 2 kub. m smrekovih PLOHOV, MOTOR za čoln 10 KM, 50 kg BRONA za karoserijo za MERCEDES 200 S (repetaš). Stane Seljak, Gobovci 6, Podart 1107

Prodajno popolnoma nov VIVA sistem, črni barvi. Mija Zupančič, Zapuže 2, Bečni barvi 1108

Ugodno prodajno globok OTROŠKI VOZIČEK tribuns in dolgo POROČNO

OBLEKO 40-842. Jenko, Sp. Bela 15, telefon 45-9301 1109

Prodajno original CIRKULAR za BCS in 4 kW električni CIRKULAR. Telefon 61-2032 1110

Prodajno nekaj dni stare PIŠČANCE. Telefon 40-4146 1111

Poceni prodajno raztegljiv KAVČ. Partizanska 19, Kranj, tel. 23-6749 1112

Črnobel TELEVIZOR, francosko POSTELJO in manjšo MIZO s stoli ugodno prodajno. Telefon 74-9881 popoldan 1113

Prodajno dve leti starega, kratkodlakega PSA - BERNARDINCA, Peter Jazbec, Sebenje 52, Tržič 1114

Prodajno PERLIT P2, približno 170 vreč. Ogled od 15. ure dalje. Peter Lukanc, Moste 101, Komenda 1115

Poceni prodajno LETVE za streho ali drvarnico 5 x 3 cm. Naslov v oglasnem oddelku 1116

Ugodno prodajno rabljen PRALNI STROJ - gorenje na 14 programov. Ogled vsak dan po 15. uri. Jenko Lado, Jelenčeva 2 - Kranj 1117

Prodajno KONJA vajenega kmečkih del. Glinje 7 - Cerklje 1118

KUPIM

Kupim mizarski kombiniran STROJ. Anton Žepič, Tržič, Bistrica 24, tel. 50-554 933

Kupim TOMOS 4 ali 4,5, kratka os. Ponudbe po tel. 45-154 od 16. ure dalje 1004

Kupim uporaben MENJALNIK od prime. Predosle 60/A, Kranj 1005

Kupim polavtomatski SADILEC za krompir. Ivan Osterman, Luže 34, Senčur 1006

Kupim rabljen otroški športni VOZIČEK in ležerici SEDEŽ za hranjenje dojenčca. Šifra: Ohranjeno 1007

Kupim OBRAČALNIK za seno za motorno kosilnico moty. Marija Kobal, Sp. Gorje 73 1008

Kupim dekliške ali fantovske DRŠALKE št. 33. Telefon 27-994 1009

Kupim NAKLADALEC »težak 8«. Stane Gorjup, Trboje 61, Kranj 1117

Kupim dobro ohranjen globok OTROŠKI VOZIČEK. Telefon 064-60-205 1118

Nujno rabim 200-300 kosov STREŠNE OPEKE trajanka, rdeče barve. Oglasi se po 20. uri po tel. 24-369 1119

Kupim 24-colski KOMAT za konja. Janez Jelovčan, Zg. Besnica 6 1120

Kupim KLETNO OKNO 60 x 60 gorenje glin Nazorje. Informacije po tel. 25-629 1121

Kupim 2600 kosov betonske strešne OPEKE folc, dolžine 42 cm. Jože Kogovšek, Repnje 46, Vodice 1122

Opažni LES za strope (7-8 cm, 120 kvadratnih metrov) ter LADIJSKI POD, 80 kv. m, ali suh rezan les, kupim. Podpečan, Smlednik 4/B, tel. 061-627-052 ali 627-000 1123

VOZILA

ZASTAVO 101, letnik 1973, obnovljeno in v dobrem stanju, prodajno. Ogled od 16. do 18. ure. Metod Jagodic, Nasovče 29, Komenda 1124

Prodajno RENAULT 4. Tomšičeva 94, Kranj 1010

Prodajno dobro ohranjen avto VW 1300, registriran celo leto. Bogdan Matovič, Bistrica 190, Tržič 1011

Prodajno OPEL KADETT, letnik 1970, registriran do decembra 1983. Pipanova 22, Senčur 1012

Ugodno prodajno ZASTAVO 750, letnik 1974, registrirano do avgusta, cena 3 SM. Ogled vsak dan od 15. do 18. ure. Ivan Eler, Križe 105, Tržič 1013

Prodajno VW 1200 J, letnik 1974 - november. Potočnik, Loka 23, Tržič 1014

Prodajno OPEL KADETT, zadaj karamboliran. Franci Uršič, Bistrica 171 pri Tržiču 1015

Ugodno prodajno RENAULT 8, karoserija obnovljena. Vinko Kralj, Bazoviška 8, Kamnik 1016

Prodajno ZASTAVO 750, letnik 1970, obnovljeno, registrirano do junija 1983. Ogled popoldan od 16. do 18. ure. Rudi Sušnik, Loka 85, Tržič 1017

Prodajno ZASTAVO 101, primerno za rezervne dele. Britof 99, Kranj 1018

Prodajno ZASTAVO 750, letnik 1976. Vrečkova 7, stanovanje 22, Kranj 1019

Kupim avto ZASTAVA 750, star do 4 leta. Naslov v oglasnem oddelku. 1020

Prodajno ZASTAVO 101, letnik 1972. Jože Brkič, Nazorjeva 6, Kranj, telefon 22-350 1021

Ugodno prodajno odlično ohranjeno in delno opremljeno ZASTAVO 101. Zakrajšek, Gobovce 9, Podnart 1022

Prodajno OPEL REKORD, 1962, celega ali po delih. Predosle A/C, Kranj 1023

Prodajno R-4 TLS, letnik 1978. Tominčeva 26, Stražišče, Kranj 1024

Prodajno ZASTAVO 750, registrirano do maja, stroj po generalni, cena 2,5 SM. Leon Perdan, Savska loka 5, Kranj 1025

Ugodno prodajno OPEL ADMIRAL, karoserija letnik 1975, stroj letnik 1982, registriran za celo leto. Mulutinovič, Savska c. 24, Kranj 1026

Kupim osebni avto NSU 1200 ali 125 PZ. Ponudbe po tel. 23-124 popoldan 1027

Prodajno tovrno PRIKOLICO za osebni avto. Remar, Kranj, Bertoncljeva 18 1028

Ugodno prodajno rahlo karamboliran AMI 8, letnik 1975. Tone Peterman, Podhom 51, Zg. Gorje 1029

Ugodno prodajno RENAULT 8 S. Verje 50, Medvode 1030

Ugodno prodajno FIAT 126-P. Kranj, tel. 26-402 1031

Prodajno ZASTAVO 750, letnik 1981. Filip Maurer, Radovljica, Prešernova 3. Ogled vsak dan od 16. ure dalje 1032

Prodajno ZASTAVO 750 L, letnik 1981. Hrstje 142, Kranj, tel. 23-006 1033

Nujno prodajno SIMCO 1301. Kump, C. Kokoškega odreda 13, Kranj 1034

Prodajno ZASTAVO 750 S, letnik 1979, prevoženih 37.000 km. Illova 14, Kranj 1035

Prodajno tovrno PRIKOLICO za osebni avto in novo polcevinasto KOPALNO KAD. Telefon 70-211 1036

Prodajno KOMBI Z-850, letnik decembra 1979, registriran do januarja 1984. Telefon 69-350 od 6. do 12. ure 1037

Prodajno karambolirano ZASTAVO 101, letnik 1974, lahko tudi po delih, motor v dobrem stanju. Telefon 21-630 popoldan 1038

WARTBURG limuzina, letnik 1976, motor letnik 1980, registriran do julija 1983, z veliko dodatne opreme, garažiran, ugodno prodajno. Telefon 064-23-112 ali 61-533 1039

Ugodno prodajno MINI MORIS 1000. Jože Mencin, Cankarjeva 17, Radovljica, tel. 77-3515 do 15. ure, potem 75-3668 1040

Prodajno ZASTAVO 750, letnik 1969, za 8.000 din. Ušeničnik, Zg. Bitnje 212, Žabnica 1041

Prodajno dobro ohranjeno ZASTAVO 101 lux, letnik 1977. Stara Loka 28, Škofja Loka 1124

Prodajno ZASTAVO 750, letnik 1977, dobro ohranjeno, registrirano do 24. 2. 1984. Peterneš, Gorenja Žetina 10, telefon 064-65-054 1125

Ugodno prodajno VW 1200, letnik 1976, 30.000 km, dobro ohranjen. Lušina, Gošče 8, Škofja Loka 1126

Prodajno dobro ohranjeno ZASTAVO 750. Gorenjeskova 56, Kranj 1127

Prodajno SKODO 100 po delih. Miro Dežman, Vodnikova 8, Lesce 1128

Prodajno FIAT 124, letnik 1970. Senčur, Makarjeva 58 1129

Prodajno ZASTAVO 101, letnik 1978. Ješetova 10, Kranj 1130

Prodajno GS 1980 in tri PLATIŠČA za GS. Ogled v petek do 15. ure in soboto. Jože Zlogar, C. 1. maja 65, tel. 28-345 1131

Prodajno karambolirano ZASTAVO 101, letnik 1977. Suha 23, Kranj 1132

Prodajno ZASTAVO 101, letnik 1973, dobro ohranjeno. C. na Svetje 11, Medvode, tel. 061-612-949 1133

Prodajno ZASTAVO 101 L, letnik 1979. Repnik, Poženik 39, Cerklje 1134

Prodajno BMW 1602. Cerklje 21 1135

Prodajno karambolirano ZASTAVO 750. Velesovo 53, Cerklje 1136

Kupim JUGO 45. Plačam v gotovini. Ciril Krajnc, Breznica 5, Škofja Loka 1137

Prodajno VW 1200, letnik 1975, pred generalno, vozen, ohranjen. Naslov v oglasnem oddelku 1138

Ugodno prodajno neregistrirano ZASTAVO 750, letnik december 1976. Mizić, Partizanska 40, Škofja Loka 1139

Ugodno prodajno SIMCO GLS, letnik 1974. Oblak, Stipnik 10, Selca 1140

Prodajno dobro ohranjeno DIANO GLC, letnik 1979, prevoženih 45.000 km. Dagarin, Mestni trg 24, Škofja Loka 1141

Prodajno PRINZA 1100 in razne dele za 1200 ter tovrno PRIKOLICO. Franc Krmelj, Breg ob Savi 79, Kranj, telefon 40-034 1142

Prodajno ZASTAVO 750 po delih in nekaj delov od diane. Jože Zalokar, Golniška 45, tel. 23-175 1143

Prodajno solidno ohranjena SPACKA, letnik december 1974, registriranega do 20. 12. 1983. Prodajno tudi stereo kasetni avtoradio Philips. Staretova 32, Kranj, Čirče 1144

Prodajno R-4, letnik 1977. Branko Simić, Križe 25, Tržič 1145

Prodajno NSU 1200 C, letnik 1971, dobro ohranjen. Kokoški log 13, Primskovo, Kranj 1146

Prodajno RENAULT 4, letnik 1974, generalno obnovljen. Sp. Bitnje 36 1147

LADO 1500, letnik 1980, karambolirano, ugodno prodajno. Informacije po tel. 064-25-690 vsak dan od 17. ure dalje 1148

Prodajno LADO 1500 SL s plinsko napravo, letnik 1978. Bevc, Kamna gorica št. 44 1149

Prodajno ŠKODO 100 L, celo ali po delih. Markelj, Železniki, Škovine 1, telefon 064-67-290 1150

Ugodno prodajno ZASTAVO 750, letnik 1974, registrirano do 16. 11. 1983. Dolar, Ul. narodnih herojev 9, Bled 1151

Prodajno dobro ohranjeno ZASTAVO 101 confort, letnik oktober 1981 in karamboliran PEUGEOT 204. Predvdor 10, tel. 45-368 1152

Prodajno ZASTAVO 101, letnik 1979. Smledniška 6, Čirče, Kranj 1153

Kupim OPEL KADETT, star največ eno leto. Telefon 74-476 1154

SPACKA, 1972, 70.000 km, z novim dnom, prodajno za 4 SM. Žepič, Tržič, Retnje 13, tel. 57-066 popoldan, 27-271 - int. 296, dopoldan 1155

Prodajno ZASTAVO 750 de lux. Telefon 74-798 1156

Prodajno karambolirano DIANO, letnik 1978, celo ali po delih. Ogled vsak dan popoldan. Ul. Jaka Platiša 1, 4. nadstropje, stan. 21, Planina - Krani 1157

STANOVANJA

Mlad par brez otrok želi najeti eno ali večšobno STANOVANJE v Tržiču, Kranju ali okolici. Naslov v oglasnem oddelku. 1042

Dvosobno STANOVANJE, novejša, s telefonom, v Škofji Loki, prodajno. Informacije po tel. 064-662-6016 1043

Prodajno dvoipolobno STANOVANJE v Podluniku v Škofji Loki. Telefon 064-61-028 zvečer 1161

GARSONJERO, opremljeno, s centralnim ogrevanjem, vseljivo takoj, oddam po dogovoru, za delno predplačilo. Šifra: Planina 1162

Kupim HIŠO ali STANOVANJE, do 160 SM, v Kranju ali okolici. Telefon 27-527 1163

Na STANOVANJE sprejemem dve dekleti. Radončič, Malo Naklo 4/A, Naklo 1164

Zamenjam družbeno dvosobno STANOVANJE za trosobno z doplačilom v Škofji Loki. Telefon 064-60-851 1165

Najemem ali kupim neopremljeno STANOVANJE na območju Bleda ali Radovljice. Ponude z opisom in pogoj pod: Zdravnik 1166

POSESTI

Pozor! Pozor! Pozor! Stavbena PARCELA (morda plomba, vendar lepa lega). Nujno te išče v predmestju Kranja z domom - Kranjčan. Plačam vnaprej nudim nagrado v devizah. Naslov v oglasnem oddelku 953

Najboljše ponudniku oddam GARAŽO v Zupančičevi ulici. Šifra: Planina 1044

Na Notranjskem ob avto cesti, prodajno dvostanovanjsko gostilniško HIŠO z gospodarskim poslopjem in velikim vrtom. Sedaj v hči obratuje zasebna trgovina. Ponudbe pošljite v oglasni oddelk »Glas« pod: 800 SM 1045

Zazidljivo vikend PARCELO z manjšim vikendom in 700 kv. m zemlje v okolici Kranja prodajno. Ponudbe pod šifro: Sončna lega 1046

Prodajno zazidljivo, že komunalno opremljeno PARCELO. Ponudbe pod: Pri Bledu 1047

Starejšo HIŠO v okolici Kranja ali Predvdora vzamem v najem ali odkup mlada družina. Ostalo po dogovoru. Snedec, Sr. Bela 25, Predvdor 1048

Kupim ali vzamem v najem KMETIJO ali star hlev. Šifra: Kmetija 1049

Zamenjam STANOVANJE (vrstne hiše) na Planini, prostornine 37 kv. m (mesečna najemnina 400 din, kuhinja, soba s kabineto, lesena garaža in vrt) za stanovanje v bloku. Naslov v oglasnem oddelku 1167

Zamenjam 3300 kv. m TRAVNIKA za manjšo zazidljivo PARCELO v okolici Škofje Loke (Poljanska dolina). Naslov v oglasnem oddelku 1168

ZAPOSLOTITVE

FRIZERSKO pomočnico z večletno prakso sprejemam za samostojno delo. Saloni »CEMAZAR« Železniki 893

Takoj zaposlim KV ali PKV PLEŠKARJA. OD 18.000 din. Bizant, Britof 9, Kranj 954

STRUJARJA ali urejevalca avtomatov sprejemam v redno delovno razmerje. Možnost samsko stanovanje. Telefon 064-21-579 956

Moški sprejme kakršnokoli DELO na dom. Naslov v oglasnem oddelku 1050

Zaposlim NATAKARJA (ICO) in KU-HARJA (ICO). Hrana in stanovanje v hiši, OD po dogovoru. Gostilna »LEOTAR« Radovljica, tel. 75-642 1051

Gostiče pri »JOŽOVČU« Begunje takoj zaposli KU-HARICO ali dekle, ki ima veselje do kuhanja. Delo je dopolnodansko 1052

Restavracija »TEXAS« Lesce, zaposli samostojno KU-HARICO ali KU-HARJA. Informacije po tel. 74-366 ali osebno v restavraciji 1053

Sprejemam kakršnokoli DELO na dom. Imam delovni prostor in prevoz. Ponudbe pod šifro: Spreten 1054

Takoj ZAPOSIM samostojnega ELEKTRICARJA za montažo in delo v delavnici. Ciperle, Dvorje 96, Cerklje Jezersko 1055

Zaposlim DELAVCA pri preši. Ponudbe pod: Vesten 1169

Sprejemam kakršnokoli delo na dom. Šifra: Honorar 1170

Iščem honorarno delo na domu. Šifra: Popoldan 1188

Reprofotograf (fotograf) zaposlim takoj.

Sitotisk — offset — Košir, Kranj, Zgornje Bitnje 277, od 6. do 8. ure.

OBVESTILA

IZDELUJEM betonske stebre za kozolce. Dežman, Strahinj 15, Naklo 390

Montiram vse vrste lesnih, stropnih in zidnih oblog. Telefon 25-586 899

Dodatne delovne operacije na stružnici MAXIMAT (struženje, vrezovanje navojev, žaganje razpor), sprejem. Telefon 45-086 1171

IZDELUJEM vse vrste umetno kovanih izdelkov: okenske mreže, balkonske ograje ter druge umetno kovane izdelke. Telefon 79-562 1172

Združenje šoferjev in avtomekanikov Tržič bo priredilo teoretični tečaj iz CESTNO PROMETNIH PREDPISOV za pridobitev C, CE in D - kategorije voznikov motornih vozil in tečaj za pridobitev podaljšanja inštruktorskega dovoljenja vseh kategorij za naslednja leta. Predavanja bodo v ponedeljkih, petkih in sobotah od 16. do 19. ure. Tečaj se bo pričel v drugi polovici februarja. Vse informacije daje in prijave sprejema vodi tečajer Jože Gorican, Ročevnica 35, Tržič, tel. 50-715 1173

PRIREDITVE

Vsako soboto, ob 20. uri je PLES v hotelu BOR v Predvdoru. Igra skupina TRGOVCI VABJENI! 1174

ANSAMBEL SIBILA vabi vsako soboto na PLES v hotelu TRANSTURIST in vsako nedeljo ob 16.30 na PRIMSKOVO 1175

PLESNI TEČAJ v Škofji Loki - vsak petek, s pričetkom 4. 2. ob 19. uri ZAHETNI TEČAJ, ob 20.30 NADALJEVALNI TEČAJ v športni dvorani »PODEN«. Informacije po tel. 21-130 od 7. do 9. ure. VABJENI! 1176

PLESNI KLUB KRANJ organizira PLESNE TEČAJE v DELAVSKEM DOMU Kranj vsak torek, sredo in četrtek ob 19. uri. Informacije po tel. 21-130 od 7. do 9. ure. Poučje B. BORISEK 1177

NOGOMETNI KLUB KOKRICA prireja VESELO PUSTOVANJE 12. 2. 1983 od 19. do 0.02 ure v KULTURNEM DOMU na Kokrici. Igra ansambel PRA-PROTNIK. Za jedajo in pijačo poskrbljeno. Maske nagajene! VABJENI! 1178

POZNANSTVA

Kmečki fant, 39/168, z zaokroženo kmetijo v okolici Kranja, mirnega značaja in dobre srca, pošten, veren, nealkoholik, nekadiček, želi spoznati dekle od 26 do 35 let, enakih lastnosti. Otrok ni ovira. Šifra: Cerkvena poroka 1179

Starejši intelektualac (70), ohranjen, nekadiček, želi spoznati žensko okrog 60 let za skupno gospodinjstvo. Šifra: Ljubitelj živali

Vdova 43/75/167, preprosta, skromna, želi spoznati sebi primerneža moškega z resnim namenom. Alkoholiki izključeni. Ponudbe pod: Otroci niso ovira 1180

ČESTITKA

Jožetu OŽEKU iz Stražišča želijo ob življenjskem jubileju vse najboljše PRIATELJI 1181

OSTALO

Sprejemamo primerno žensko za VARSTVO dveh majhnih otrok na domu v Kranju, v dopoldanskem času. Šifra: Urejen dom 1182

Iščemo dobro tovarišico za VARSTVO dojenčka na našem domu v začetku maja. Šifra: Dobro plačilo 1183

INSTRUIRAM matematiko za srednje šole. Rant, Juleta Gabrovška 30, Kranj, Planina II 1184

Iščem INSTRUKTORJA za matematiko in kemijo za I. letnik usmerjenega izobraževanja. Telefon 28-2069 1185

Izjavljava, da niso plačnici dolgov za Jožetom SKRJANCEM iz Mač 8, Predvdor in svari vsakogar pred nakupom stvari, ki niso njegova last. Franciška SKRJANC in hčerka, Mače 8, Predvdor 1186

Iščemo VARSTVO za dveletno punčko na območju Čirč ali Hrastja. Lahko na vašem domu. Naslov v oglasnem oddelku 1187

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto

5. februarja, bodo odprte naslednje dežurne prodajalne:

KRANJ

Central: Diskont Vino, Kranj, Delikatesa, Maistrov trg 11, Na vasi Senčur in Naklo v Naklem od 7. do 13. ure, vse ostale prodajalne pa bodo odprte od 7. do 19. ure: Klemenčič Duplje, Krvavec, Cerklje, Hrib, Predvdor, Kočna, Zg. Jezersko.

Živila: Dežurne prodajalne bodo odprte od 7. do 19. ure in sicer: SP pri Peterčku, Kranj, Titov trg 5, SP Pri Nebotičniku, Kranj, C. JLA 7/a, SP Oskrbja, Kranj, Begunjska 4, SP Planina, Kranj, Zupančičeva 24, PC Planina, Kranj, SP Predvdor, PC Britof. Naslednje dežurne prodajalne bodo odprte od 7. do 17. ure: SP Senčur in PC Bitnje.

V nedeljo

pa so dežurne naslednje prodajalne Centrala Kranj: od 7. do 11. ure: Delikatesa Maistrov trg 11, Kranj, Krvavec, Cerklje, Naklo v Naklem, Na vasi Senčur. V Cerkljah pa SP Gorenjka - Živila Kranj od 8. do 11. ure.

ŠKOFJA LOKA

SP Groharjevo naselje, mesnica Groharjevo naselje

TRŽIČ

Mercator, Deteljica, Mercator, Trg svobode 21, Marcator, Ravne 9, Mercator, Križe.

BOHINJ

Ljubljanske mlekarne - M Delikatesa

BLED

Špecerija - delikatesa, Park hotel in Živila Center II, C. svobode

GORJE

Špecerija Market, Zg. Gorje

LESCE

Murka 3

R

Elektrika se bo podražila

V vsej državi naj bi se elektrika podražila za 25 odstotkov — V zadnjih dveh letih so bile podražitve, zavoljo tega tudi zdajšnje cene kilovatne ure, v posameznih republikah in pokrajinah različne — Tudi stroški posameznih elektrogospodarstev so bili različni in nekateri so lani poslovali z velikimi izgubami, ponekod pa električne energije sploh niso imeli zadosti.

Na listi podražitev, ki bo gotovo prav kmalu sprejeta je tudi električna energija, ki naj bi se enotno za vsa Jugoslavija podražila za 25 odstotkov. Enotna podražitev pa je vendarle problematična.

V okviru enotnega tehnično-tehnološkega elektroenergetskega sistema države so se zaradi skrbi za lastni razvoj oblikovali v republikah in pokrajinah »podsystemi«, ki imajo različne pogoje poslovanja. Glede na to, ali elektrarne uporabljajo vodo, premog, naftne derivate, jedrsko gorivo, so seveda različno drage tudi kilovatne ure, ki jih dajejo elektrarne. Nekako logično je bilo po tem, da so do lanske splošne zvezne zamrznitve cen sodile cene električne energije v republiško pristojnost. V posameznih republikah so z različno politiko in posluhom obravnavali gospodarjenje elektrogospodarstva in odmerjali cene. V preteklih dveh letih so zato različno dvigali ceno električne energije. V Bosni in Hercegovini so jo podražili za 53,4 odstotka, v Črni gori za 56,25 odstotka, na Hrvaškem za 53,75 odstotka, v Makedoniji za 53,6 odstotka, v Srbiji za 53,6 odstotka, v Vojvodini za 52,64 odstotka, na Kosovu za 51,2 odstotka in v Sloveniji za 37,12 odstotka. Povsod se je torej podražitev vrtela okoli nekaj več kot 50 odstotkov, v Sloveniji pa se je podražila za okroglo 15 odstotkov manj.

Bolj zgovorni kot odstotki podražitve so seveda lani dosežene

cene kilovatne ure. V Srbiji je kilovatna ura električne energije veljala 132 par, v Bosni in Hercegovini 134, v Makedoniji 139, v Črni gori 145, na Kosovu 149 par, v Sloveniji 153, v Vojvodini 160 in na Hrvaškem 164 par. Da je pri nas elektrika razmeroma poceni, povedo podatki, da je kilovatna ura električne energije v Franciji lani veljala 208 par, v Švici 228, v Italiji 300, v Zvezni republiki Nemčiji 310 in v Avstriji 418 par.

Različne cene električne energije so v posameznih republikah in pokrajinah različno zmogle pokriti stroške. Nekatera republiška elektrogospodarstva so imela velike izgube, druga so ustvarila dokajšnja sredstva za razširjeno reprodukcijo. Izgube niso imeli v Srbiji, na Kosovu in v Vojvodini. Na Hrvaškem je izguba znašala 5,3 milijarde dinarjev v Makedoniji 2,3 milijarde, v Sloveniji 2,2 milijarde, v Bosni in Hercegovini 1,4 milijarde in v Črni gori 800 milijonov dinarjev.

Zahteve po podražitvi elektrike bi bile seveda zavoljo izgub posameznih republik dokaj različne. Elektrogospodarstveni so izračunali, kolikšna podražitev bi jim omogočila dobro gospodarjenje; v Srbiji

35-odstotna, na Kosovu 40-odstotna, v Vojvodini in Črni gori 46-odstotna, v Bosni in Hercegovini 48-odstotna, na Hrvaškem 51-odstotna, v Sloveniji 56-odstotna in v Makedoniji 80-odstotna. Vseh njihovih težav, posebej razvojnih, torej 25-odstotna podražitev električne energije ne bo rešila.

Izmenjava elektrike

Elektrogospodarski sistem Slovenije je lani iz drugih republik prevzel skupno 389 milijonov kilovatnih ur električne energije, dobave drugim republikam pa so znašale 487 milijonov kilovatnih ur.

Pri izmenjavi z drugimi državami — Avstrijo, Italijo, Švico, Grčijo — je Slovenija iz tujine prejela 268 milijonov kilovatnih ur, v tujino pa je dobavila 354 milijonov kilovatnih ur električne energije. Presežek je šel na račun sposojene elektrike v Italiji in Avstriji in kasnejšega vračanja sposojene elektrike. Brez takšnih meddržavnih izmenjav bi bili prav gotovo deležni znatnih redukcij električne energije v času, ko so ustavljali obratovanje jedrske elektrarne v Krškem. Tako pa so omejitve pri porabi električne energije lani dosegle le 0,27 odstotka skupne letne porabe.

Končno le samopostrežna trgovina na Laborah — Resnično je nova, večja trgovina na Laborah hudo potrebna. Živila so najnujnejše specerijsko blago prodajala vsa leta v stari Pungerskovici trgovini, ki je odgovarjala še predvojnemu razmeram. V vseh teh letih po vojni pa se je prebivalstvo na Laborah in okolici verjetno podneseterilo, pa še tovarna Sava je zrastle tik za njo. Konec septembra so delavci Gradbinca začeli z gradnjo prizidka k tej mali trgovini. Živil in do konca maja, obljubljajo, bo tu moderno urejena samopostrežna trgovina. Sedanjim 30 kvadratnim metrom prodajnega prostora in 20 kvadratno skladišča se bo priključilo 212 novih kvadratnih metrov površine. Laborčani in delavci Save si bodo oddahnil, kajti konec bo brezpotrebne čakanja. (D. D.) — Foto: F. Perdan

Tudi Zelenica čaka novega snega

Močna odjuga je pred dnevi krepko načela tudi snežno odejo na zeleniških smučiščih, ki so bila mesec dni zelo dobro obiskana — Težave z vlečnico Triangel in zanimanje za prenos vlečnice iz Hrast, ki bi jo namestili za planinski dom na Zelenici, kjer so idealni tereni za manj zahtevne smučarje

Tržič — Žičnice so v tej zimski sezoni prvič popeljale smučarje na pobočja Zelenice 27. decembra lani. Snega sicer ni bilo veliko in je skoraj mesec dni dokaj dobro držal, potem pa sta odjuga in sonce napravila svoje. V petek je bilo snega le še za najbolj zagrete smučarje.

Zeleniške žičnice so lani pridobile nekaj na sodobnosti, in sicer nove varnostno krmilne naprave. Precej težav

pa še dela vlečnica Triangel, katere moč je v primerjavi z zahtevnim terenom prešibka. Zato bodo verjetno že letos delavci Kompasove temeljne organizacije Turistični in gostinski obrati Ljubelj, ki upravljajo z žičnicami, poskušali najti boljše tehnične rešitve.

Zavzemajo se tudi za to, da bi dobili vlečnico iz Hrast, ki večji del smučarske sezone, sploh pa letos, ko v nižinah ni snega, miruje. Radi bi jo postavili za planinski dom za Zelenico, kjer so idealni tereni za rekreativno smučanje. S tem bi vlečnica postala koristna, obenem pa bi obogatili ponudbo manj zahtevnim ljubiteljem smuke na Zelenici.

Cena celodnevne karte za žičnice je letos ostala enaka lanski: 180 dinarjev. Ze 22. januarja je Zelenica dosegla lanski »promet«, ki je bil eden najuspešnejših v zadnjih letih. »Zasluga« gre predvsem snegu, ki ga v večini drugih gorenjskih smučarskih središč ni dovolj. Kot že rečeno, pa odjuga preti tudi Zelenici. Če ne bo novega snega, bodo morali v kratkem omejiti število smučarskih prog. Te so v primerjavi z možnostmi solidno urejene, nadvse prav pa bi prišel nov ratrak. Kompas je nakup tik pred uresničitvijo preprečil novi predpis, ker ne daje zelene luči za uvoz opreme, ki ne rabi večjemu izvozu.

Kompasovi žičničarji, ki v konicah iščejo kadrovske okrepitve pri delavcih tržiškega Gozdnega gospodarstva in SGP Tržič, kjer tačas nimajo toliko dela, upajo, da bo snega letos še dovolj. Le tako bodo lahko izpeljali vrsto sindikalnih prvenstev in vrhunski tekmovalni alpskih smučarjev, ki sta napovedani za začetek marca: evropski pokal in FIS tekmo za memorial Zdravka Križaja.

H. Jelovčan

GLASOVA ANKETA

Kava v paketu

Gorenjska ima dobro zimsko in tudi poletno turistično sezono, zato je razumljiva skrb gorenjskih občin, da so trgovine kar najboljše oskrbovane. Izvenpensionska potrošnja že nekaj let vpada, še posebej zdaj pa so težave zaradi splošne slabe oskrbljenosti tržišča.

Veliko »deficitarnih« živil pošiljajo v trgovine, ki so v turističnih krajih iz občinskih rezerv, obenem pa si na vse načine prizadevajo, da bi bile trgovine kar najboljše založene. A kaj, ko je domače tržišče neenakomerno oskrbljeno, zato se vse pogosteje dogaja, da si med seboj pomagamo tako, da iz trgovin, ki imajo dovolj praška ali kave ali olja pošiljamo velike pakete v druge jugoslovanske republike, kjer živijo ni ali pa so celo na bone.

Vse to prav dobro vedo trgovci v naših turističnih središčih, vse to dobro vedo tudi poštarji na naših poštah. Število paketov in pošilk v druge kraje se je občutno povečalo.

V Kranjski gori, kot pravi upravnik Zvonko Blenkuš, pošiljajo kavo in prašek tisti, ki delajo v Avstriji in s kranjskogorske pošte namenljajo kavo sorodnikom in znancem. Tudi v Mojstrani se je število paketov povečalo tedaj, ko je v hotelu v Triglavu več skupin dopustnikov.

lahko povedo, da je tedaj, ko prihajajo skupine v Grajski dvor, trgovina v hipu brez praška. Paketni promet se je nedvomno povečal, vsakogar pa opozorimo, da je bolje, da pakete pošlje »vrednostno«, kajti zgodi se da se posebno kava na poti do naslovnika rada izgubi. Sicer po vsebini v paketu ne sprašujemo, vemo pa seveda, da se poleg ostalega največ pošilja predvsem prašek.

Irena Jelenič je uslužbenka na jesenjski pošti: »Na jeseniški pošti se je paketni promet v zadnjem času povečal tudi zato, ker se veliko pošilja kava in prašek, tudi olje. Seveda pa je odvisno tudi od ukrepov: ko je bilo treba položiti depozit za prehod meje, je paketov s kavo manj kot prej. Tudi pri nas navadno opozorimo pošiljatelja, da je bolje, če se paket opremi tako, da se ne more kar tako izgubiti. Nemalo pa je bilo prej in so še zdaj tistih pošiljateljev kave, praška in ostalih živil, ki delajo v Avstriji in z jesenjske pošte pošiljajo avstrijsko kavo.«

D. Sedej

Preveč zakonskih brodolomov

Odnosi med spoloma, priprava na življenje v dvoje so teme, jim je v vzgojno izobraževalnem procesu odmerjeno malo mesta, prav tako pa tudi starši ne znajo in ne zmorejo dati ne vzgleda ne odgovorov otrokom na ta za srečo tako pomembna vprašanja — Sedanje obvezno predzakonsko svetovanje zakoncem bi kazalo primerno razširiti tudi v šole, družinskim in zakonskim težavam pa bi lahko pomagali s posvetovalnico

Kranj — Če se je pred časom morda kdo zamislil nad podatkom iz mariborske občine in še katere, da se razveže vsaka tretja zakonska zveza, pa bi se kazalo prav tako zamisliti nad številom razvez v kranjski občini, kjer »dinamika« razbitih zakonov ni nič manjša. Da bi zakonsko zvezo sklepali ljudje bolj pripravljeni na prevzemanje starševskih in drugih odgovornosti, ki jih prinaša skupno življenje, je predvideval s predzakonskim svetovanjem že zakon o zakonski zvezi in zakonskih razmerjih, ki se seveda v vseh občinah tudi izvaja. Vendar pa so ponekod, kot na primer v Kranju, po treh letih izkušenj prišli do spoznanja, da je samo predzakonsko svetovanje bodočima zakoncema tik pred poroko kljub dobro pripravljeni skupini strokovnjakov dokaj pozno ali pa po drugi strani celo prezgodaj svetovati. Pač pa bi bilo treba mlade ljudi nevsiljivo zajeti v proces izobraževanja in seznanjanja o odnosih med spoloma, o družini in zakonski zvezi še skozi utečeni vzgojnoizobraževalni proces na vseh stopnjah, to je od osnovne šole, do srednjih šol, razen tega pa tudi po krajevnih skupnostih in tudi v delovnih organizacijah.

Center za socialno delo, ki je organizator predzakonskega svetovanja in organizator predavanja o humanizaciji med spoloma, ki so se poskusno po nekaterih šolah in krajevnih skupnostih že začela, namreč ugotavlja, da z najrazličnejšimi vzroki moteno družinsko življenje, pa naj se že konča z razvezo in razbitjem družine ali ne, močno vpliva na vedenje in prilagajanje

otrok, to pa se spet odraža v mladinskem prestopništvu, tudi v alkoholizmu, narkomaniji in drugih asocijalnih pojavih, na katere starši iz slabo povezanih družin ne morejo vplivati. Če potem zakonsko zvezo sklenejo spet osebe, ki v zakonsko prinašajo slabo dediščino svojega otroštva, to je malo topline in velike čustvene motenosti, je krog ponovno sklenjen.

Prav zato je še kako pomembno, kdaj in kako mlademu človeku širše obzorje o vprašanjih, ki jim morajo družina s svojim vzorcem obnašanja ne da vedno pravih odgovorov. Če in izkušnje sicer prinesejo dokajšnjo mero spoznanj, toda navadno dokaj pozno, včasih tudi prepozno. Če družina ne daje odgovorov na vprašanja mladostnika, jih včasih v ulici, posledice pa so običajno bolj obsežno kurativno delo centrov za socialno delo.

Dosedanje izkušnje v Kranju so pokazale, da bi ob predzakonskem svetovanju kazalo seznanjanje o izobraževanju, nekakšno pripravo na življenje in zakon razširiti na najmlajša leta tako s predavanji kot s posvetovalnico za mlade, ki ne bi bila nujno povsem nova dejavnost, pač pa le nova organizacijska oblika ob sedanjih kadrovskih zmoglostih, bi kazalo organizirati zakonsko družinsko svetovalnico, kjer naj bi strokovnjaki pomagali v najrazličnejših stiskah življenja v dvoje, preden se odnosi poslabšajo do take mere, da zakonskega brodoloma ne moredo drugače razrešiti kot le razvezo na sodišču.

L. M.

Skupna skrb za drsališče

Kranj — V letošnjih zimskih počitnicah se je ponovno potrdila upravičenost drsališča v Savski Loki v Kranju. V treh tednih počitnic se je na ledeni ploskvi drsalo prek deset tisoč mladih iz kranjske in tudi iz ostalih gorenjskih občin. Samo dober obisk pa ne zagotavlja tudi uspešnega poslovanja. Poslovno-prireditveni center Gorenjskega sejma — upravljalca drsališča je namreč izračunal, da z vstopnino dvestotih obiskovalcev enega dne krije le desetino stroškov. K sreči je letošnji izredni obisk pripomogel, da bo upravljalca zbral dva milijona dinarjev. Petsto tisočakov bodo navrgle reklame, Gorenjski sejma pa je za tovrstno rekreacijo občanov namenil tri milijone dinarjev. Svet uporabnikov drsališča (v njem so poleg upravljalca tudi predstavniki podpisnikov samoupravnega sporazuma o izgradnji drsališča, telesnokulturnih organizacij in družbenopolitične skupnosti) se zdaj ubada z vprašanjem, kje dobiti manjkajoča sredstva. Gre za približno 3,5 milijona dinarjev, kolikor bi se potreboval, za vzdrževanje ledu in drsališčno dejavnost. Svet predlaga, da bi denar združili podpisniki samoupravnega sporazuma; obenem si prizadeva, da bi krog podpisnikov razširil tudi na organizacije združenega dela s področja negospodarstva.

Drsališče mora postati skrb vsega Kranja in vseh zaposlenih v občini, saj svetovne in domače izkušnje kažejo, da samo z vstopnino ni mogoče kriti vseh stroškov. (cz)

Dražgoše — Enega od pohodov na letošnji spominski prireditvi »Po stezah partizanske Jelovice« so se udeležili tudi civilni invalidi vojne iz Kranja. Njim so se na poti pridružili še ljubljanski invalidi ter slepi in slabovidni. Skupaj so se poklonili 41. obletnici dražgoške bitke. — Na sliki: kranjski invalidi, udeleženci pohoda. — J. Mravljec